

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS
2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

TURINYS

	<u>PUSLAPIS</u>
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA FINANSINĖS ATASKAITOS	3
BENDRŪJŲ PAJAMŲ ATASKAITA	7
FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA	8
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	9
NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA	10
AIŠKINAMASIS RAŠTAS:	
BENDROJI INFORMACIJA	11
APSKAITOS PRINCIPAI	13
TIKROJI FINANSINIO TURTO IR FINANSINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ VERTĖ	29
FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS	31
KAPITALO VALDYMAS	48
KITOS FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS	50

UAB „Ernst & Young Baltic“
Aukštaičių g. 7
LT-11341 Vilnius
Lietuva
Tel.: (8 5) 274 2200
Faks.: (8 5) 274 2333
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com

Ernst & Young Baltic UAB
Aukštaičių St. 7
LT-11341 Vilnius
Lithuania
Tel.: +370 5 274 2200
Fax: +370 5 274 2333
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com

Juridinio asmens kodas 110878442
PVM mokėtojo kodas LT108784411
Juridinių asmenų registras

Code of legal entity 110878442
VAT payer code LT108784411
Register of Legal Entities

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Lietuvos centrinės kredito unijos nariams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Sąlyginė nuomonė

Mes atlikome Lietuvos centrinės kredito unijos (toliau – Bendrovė) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2020 m. gruodžio 31 d. finansinės padėties ataskaita ir tą dieną pasibaigusių metų bendrųjų pajamų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita bei aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus pastraipoje „Sąlyginės nuomonės pagrindas“ aprašyto dalyko įtaką, toliau pateiktos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Bendrovės 2020 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir jos tą dieną pasibaigusių metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje (TFAS).

Sąlyginės nuomonės pagrindas

2020 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose Bendrovė apskaitė Lietuvos Respublikos įsigytus 8.880 tūkst. eurų vertės pajus, teisiškai žyminčius Lietuvos valstybės dalyvavimą Bendrovės kapitale bei suteikiančius balsavimo teises, kaip nuosavą kapitalą (26 pastaba). Tačiau remiantis Europos Komisijos patvirtinimu ir pasirašyta sutartimi su Finansų ministerija (26 pastaba), ši valstybės parama (įsigyti pajai) turi būti palaipsniui grąžinta, už ją yra mokamos palūkanos, Bendrovė neturi vienašališkos teisės negrąžinti šios paramos, todėl vadovaujantis 32-ojo *TAS Finansinės priemonės: pateikimas* reikalavimais ši suma turėtų būti apskaityta kaip įsipareigojimas 2020 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose. Jei ši suma būtų apskaityta tinkamai pagal TFAS, Bendrovės nuosavas kapitalas sumažėtų, o įsipareigojimai padidėtų 8.880 tūkst. eurų suma 2020 m. gruodžio 31 d. Dėl šio dalyko mūsų nuomonė apie 2019 m. gruodžio 31 d. finansines ataskaitas taip pat buvo sąlyginė.

Mes atlikome auditą pagal Tarptautinius audito standartus (toliau - TAS) ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų (Europos parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Bendrovės pagal Tarptautinį buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau - TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų sąlyginei nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Papildomai prie pastraipoje „Sąlyginės nuomonės pagrindas“ aprašyto dalyko, žemiau pateiktus dalykus mes įvardinome kaip pagrindinius audito dalykus, kurie turi būti nurodyti mūsų išvadoje. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame.

Mes įvykdėme atsakomybes apibūdintas šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“, įskaitant susijusias su pagrindiniais audito dalykais. Atitinkamai, mūsų auditas apėmė procedūrų atlikimą, kurios buvo suplanuotos kaip atsakas į finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo riziką. Atliktų procedūrų rezultatai, įskaitant procedūras atliktas kaip atsaką į dalykus pateiktus toliau, suteikia pagrindą mūsų nuomonei, pareikštai apie toliau pateiktas finansines ataskaitas.

Pagrindinis audito dalykas

Paskolų ir gautinų sumų iš klientų bei kredito unijų vertės sumažėjimas

Kaip aprašyta 14 ir 15 pastabose bei Finansinės rizikos valdymo pastabos dalyje *Kredito rizika*, Bendrovės paskolų ir gautinų sumų likutis iš klientų ir kredito unijų prieš vertės sumažėjimą 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 82.049 tūkst. eurų, o susijęs vertės sumažėjimas buvo 720 tūkst. eurų. Bendrovės vertės sumažėjimo apskaitos politika finansinėse ataskaitose yra pateikta apskaitos principų pastabos skyriuje *Finansinio turto vertės sumažėjimas*. Taip pat atkreipiamas dėmesys į šioje srityje priimtų sprendimų ir įvertinimų, nurodytų apskaitos principų skyriaus *Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai* dalyje (a) *Finansinio turto vertės sumažėjimas*, naudojimą rengiant atskleidimus finansinėse ataskaitose.

Paskolų ir gautinų sumų iš klientų bei kredito unijų vertės sumažėjimas yra subjektyvi sritis dėl vadovybės vertinimo nustatant tikėtinus vertės sumažėjimo nuostolius, kurie priklauso nuo pasirinkto metodo ir modelio, taikomų reikšmingų prielaidų ir neapibrėžtumo įvertinimo.

Vadovybės taikomos reikšmingos prielaidos, kuriomis nustatomas paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo lygis, apima tinkamo metodo ir modelio pasirinkimą, reikšmingo kredito rizikos padidėjimo įvykių nustatymą, prognozuojamos ateities informacijos skirtingiems tikimybėmis paremtiems scenarijams vertinimą, klientų ir kredito unijų, kurių paskolos laikomos nuvertėjusiomis, įvertinimą, susijusio įkeisto turto tinkamą vertinimą ir su paskolomis ir gautinomis sumomis susijusių tikėtinų ateities pinigų srautų įvertinimą.

Šis dalykas yra laikomas pagrindiniu audito dalyku dėl reikšmingo paskolų ir gautinų sumų iš klientų ir kredito unijų likučio bei su paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo įvertinimu susijusio neapibrėžtumo.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Mes, be kitų audito procedūrų, įgijome supratimą (įskaitant supratimą apie naudotas prielaidas, metodus ir modelius) ir atlikome vidaus kontrolės sistemos, susijusios su paskolų bei gautinų sumų iš klientų ir kredito unijų individualiai ir bendrai vertinamų tikėtinų vertės sumažėjimo nuostolių nustatymo procesu, veiksmingumo testavimą.

Mes įtraukėme savo vidinį TFAS ekspertą padėti mums įvertinti, ar esama paskolų ir gautinų sumų iš klientų bei kredito unijų vertės sumažėjimo įvertinimo politika yra pakankama ir atitinka 9 TFAS "Finansinės priemonės" reikalavimus.

Individualiai vertinamo vertės sumažėjimo atveju mes atrankos būdu atrinktos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje apskaitytoms paskoloms ir gautinoms sumoms įvertinome, ar kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar kredito nuostoliai, tikėtina, atsiras per artimiausius 12 mėn. ar per paskolos galiojimo laikotarpį, atitinka taikomą apskaitos politiką. Atsirinktos paskoloms ir gautinoms sumoms mes taip pat atlikome vadovybės prognozuojamų ateities pinigų srautų, įkeisto turto vertės, klientų įsipareigojimų nevykdymo atveju tikėtino skolos susigrąžinimo ir kitų grąžinimo šaltinių vertinimą.

Bendrai vertinamo vertės sumažėjimo atveju mes įtraukėme savo vidinį TFAS ekspertą padėti mums įvertinti naudojamo modelio atitiktį TFAS reikalavimams bei pagrindines modelio įvestis (įsipareigojimų nevykdymo tikimybė, nuostolis dėl įsipareigojimų nevykdymo ir pozicija esant įsipareigojimų nevykdymui) peržiūrint metodologiją naudojamą tikėtinų kredito nuostolių skaičiavime. Mes įvertinome pagrindinių modelių įvesčių (įsipareigojimų nevykdymo tikimybė, nuostolis dėl įsipareigojimų nevykdymo ir pozicija esant įsipareigojimų nevykdymui) skaičiavimus pasirinktai imčiai sutikrindami informaciją naudotą šiuose skaičiavimuose su juos pagrindžiančiais dokumentais (pavyzdžiui, nuostolio įvykio egzistavimas, gauti mokėjimai).

Taip pat mes palyginome 2020 m. gruodžio 31 d. apskaitytas tikėtinų kredito nuostolių vertės sumažėjimo sumas išskaidytas pagal paskolos tipą bei lygį su mūsų išsikeltais lūkesčiais.

Mes vertinome prognozuojamą ateities informaciją, naudotą vertės sumažėjimo skaičiavime, lygindami vadovybės vertinimą su viešai prieinama patikima informacija (pvz. Lietuvos Banko).

Taip pat mes vertinome COVID - 19 įtaką reikšmingo kredito rizikos padidėjimo įvykių nustatymui, prognozuojamai ateities informacijai ir modelyje naudotoms scenarijų tikimybėms.

Galiausiai, mes įvertinome finansinėse ataskaitose pateikiamų susijusių atskleidimų pakankamumą pagal TFAS reikalavimus.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, bet ne garantija, kad reikšmingas iškraipymas, jeigu jis yra, visuomet bus nustatytas atliekant auditą pagal TAS. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidos riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidinantis aiškinimas arba vidaus kontrolės nepaisymas.
- Įgyjame su auditu susijusios vidaus kontrolės supratimą, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- Nusprendžiame dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų sprendimai pagrįsti audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui, ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu labai retomis aplinkybėmis nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Kiti auditoriaus išvados reikalavimai pagal Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014.

Auditoriaus paskyrimas ir patvirtinimas

2018 m. kovo 29 d. Lietuvos centrinės kredito unijos narių sprendimu buvome paskirti atlikti Bendrovės finansinių ataskaitų auditą už 2018-2020 metus. Bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra 6 metai.

Suderinimas su audito ataskaita, teikiama audito komitetui

Patvirtiname, kad skyriuje „Sąlyginė nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Bendrovei ir jos audito komitetui.

Ne audito paslaugos

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų draudžiamų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį nesuteikėme kitų paslaugų nei Bendrovės ir jos narių specialios paskirties jungtinių (konsoliduotų) finansinių ataskaitų auditas ir finansinių ataskaitų vertimo paslaugos.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partnerė yra Asta Štreimikienė.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Asta Štreimikienė
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000382

2021 m. balandžio 12 d.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)
BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA

	Pastabos	2020 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai
Palūkanų ir kitos panašios pajamos	6	3 085	2 288
Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos	6	(437)	(383)
Grynosios palūkanų pajamos		2 648	1 905
Paslaugų ir komisinių pajamos	7	521	496
Paslaugų ir komisinių sąnaudos	7	(580)	(460)
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos (sąnaudos)		(59)	36
Kitos pajamos	8	1 184	1 227
Grynasis rezultatas iš operacijų vertybiniais popieriais	9	386	552
Paskolų ir kito turto vertės (sumažėjimas) atstatymas	10	(291)	(91)
Atidėjinių pokytis		30	(70)
Pelnas (nuostoliai) iš išvestinių priemonių perkainavimo tikrąja verte		-	1
Darbo užmokesčio ir susijusios sąnaudos		(2 020)	(1 648)
Materialiojo ir naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimo sąnaudos	17	(110)	(86)
Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos	18	(184)	(143)
Kitos veiklos sąnaudos	11	(730)	(805)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		854	878
Pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	12	(96)	(156)
Grynasis pelnas (nuostoliai)		758	722
Kitos bendrosios pajamos			
Straipsniai, kurie vėliau gali būti perklasifikuojami į pelną (nuostolius)			
<u>Skolos vertybiniai popieriai apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas</u>			
Tikrosios vertės pasikeitimas per metus		107	315
Tikėtinų kredito nuostolių pokytis	10	(1)	2
Perklasifikavimas į pelną (nuostolius)		(196)	(214)
Susijęs atidėtojo pelno mokestis	12	13	(15)
Grynosios skolos vertybinių popierių apskaitomų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas pajamos (išlaidos)		(77)	88
Kitos bendrosios pajamos, atėmus atidėtąjį pelno mokestį		(77)	88
Bendrųjų pajamų iš viso		681	810

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 – 60 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 - 60 puslapiuose, buvo pasirašytos 2021 m. balandžio 12 d.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA

	Pastabos	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
TURTAS			
Pinigai ir lėšos centriniame banke	13	36 333	11 073
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	14	41 874	28 393
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	15	39 455	25 212
Vertybiniai popieriai, apskaitomi amortizuota savikaina	16	29 201	36 139
Vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	16	50 717	19 089
Vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte per pelną (nuostolius)	16	3 191	2 760
Ilgalaikis materialusis turtas	17	1 183	600
Naudojimo teise valdomas turtas	17	4	23
Nematerialusis turtas	18	370	403
Kitas turtas	19	692	783
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	12	269	323
Iš viso turto		203 289	124 798
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	20	178 924	104 117
Kitų asmenų indėliai	21	40	115
Likvidumo palaikymo rezervas	22	4 359	3 814
Subordinuotos paskolos	23	2 012	-
Atidėjiniai		41	70
Mokėtinas pelno mokestis		15	25
Kiti įsipareigojimai	24	519	634
Iš viso įsipareigojimų		185 910	108 775
NUOSAVAS KAPITALAS			
Pagrindiniai pajai		49	49
Papildomi pajai	26	17 039	16 364
Finansinio turto perkainavimo rezervas		282	359
Praėjusių laikotarpių nepaskirstyti nuostoliai		(749)	(1 471)
Einamųjų metų rezultatas		758	722
Iš viso nuosavo kapitalo		17 379	16 023
Iš viso įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo		203 289	124 798

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 - 60 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 - 60 puslapiuose, buvo pasirašytos 2021 m. balandžio 12 d.:

Administracijos vadovas
Mindaugas Vijūnas

Vyr. buhalterė
Jurgita Kubilienė

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA		2020 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai
Įprastinė veikla			
Gautos palūkanos		3 144	2 219
Sumokėtos palūkanos		(440)	(358)
Gautos komisinių ir kitos pajamos		521	496
Sumokėtos komisinių sąnaudos		(580)	(460)
Sumokėti atlyginimai ir socialinis draudimas		(2 084)	(1 786)
Įplaukos susijusios su nefinansinės veiklos pajamomis		1 131	990
Kitos apmokėtos veiklos sąnaudos		(726)	(800)
Turto/ įsipareigojimų pokytis			
Suteiktų paskolų kredito unijoms (padidėjimas) sumažėjimas		(11 560)	(8)
Kitų suteiktų paskolų (padidėjimas) sumažėjimas		(14 552)	(13 107)
Kredito ir kitų finansų įstaigų indėlių padidėjimas/ (sumažėjimas)		65 904	(7 955)
Kito turto ir kito finansinio turto (padidėjimas) sumažėjimas		91	(196)
Juridinių asmenų neterminuotų indėlių padidėjimas (sumažėjimas)		(75)	(302)
Likvidumo palaikymo rezervo padidėjimas (sumažėjimas)	22	545	(1 799)
Kitų įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		115	(262)
Gryniesi pinigų srautai iš įprastinės veiklos prieš pelno mokestį		41 434	(23 328)
Sumokėtas pelno mokestis		(38)	(19)
Gryniesi pinigų srautai iš įprastinės veiklos		41 396	(23 347)
Investicinė veikla			
Investicija į patrunuojamąją įmonę		-	25
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas	17, 18	(715)	(163)
Skolos vertybinių popierių įsigijimas		(64 885)	(20 117)
Skolos vertybinių popierių išpirkimas		40 039	30 480
Nuosavybės vertybinių popierių įsigijimas		(275)	(1 000)
Nuosavybės vertybinių popierių išpirkimas		28	481
Gryniesi pinigų srautai iš investicinės veiklos		(25 808)	9 706
Finansinė veikla			
Narių įmokėti papildomi pajai		675	-
Gautos paskolos naudojantis eurosistemos pinigų politikos operacijomis	25	150 000	-
Grąžintos paskolos naudojantis eurosistemos pinigų politikos operacijomis	25	(144 000)	-
Gautos subordinuotos paskolos	23, 25	2 000	-
Gautos lėšos iš UAB INVEGA ir UAB ŽŪPGF		6 851	5 200
Grąžintos lėšos UAB INVEGA ir UAB ŽŪPGF		(3 938)	(4 496)
Nuomos mokėjimų pagrindinės sumos dalis		(4)	(5)
Gryniesi pinigų srautai iš finansinės veiklos		11 584	699
Pinigų ir jų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		27 172	(12 942)
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pradžioje		11 982	24 924
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pabaigoje:		39 154	11 982
Pinigai ir korespondentinė sąskaita Lietuvos banke	13	36 333	11 073
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	14	2 821	909

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 - 60 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 60 puslapiuose, buvo pasirašytos 2021 m. balandžio 12 d.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)
NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA

	Pas- tabos	Pagrindiniai pajai	Papildomi pajai	Finansinio turto per- kainavimo rezervas	Nepaskirstytas rezultatas	Atsargos kapitalas	Viso
2018 m. gruodžio 31 d.		49	16 364	271	(1 498)	27	15 213
Grynasis pelnas (nuosto- liai)		-	-	-	722	-	722
Kitos bendrosios pajamos		-	-	88	-	-	88
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	88	722	-	810
Nepaskirstyto nuostolio dengimas		-	-	-	27	(27)	-
2019 m. gruodžio 31 d.		49	16 364	359	(749)	-	16 023
Grynasis pelnas (nuosto- liai)		-	-	-	758	-	758
Kitos bendrosios pajamos		-	-	(77)	-	-	(77)
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	(77)	758	-	681
Narių naujų pajų įsigijimas		-	675	-	-	-	675
2020 m. gruodžio 31 d.		49	17 039	282	9	-	17 379

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 - 60 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 - 60 puslapiuose, buvo pasirašytos 2021 m. balandžio 12 d.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1 PASTABA. BENDROJI INFORMACIJA

Lietuvos centrinė kredito unija (toliau - LCKU) buvo užregistruota LR įmonių rejestre 2002 m. balandžio 22 d. Lietuvos bankas 2002 m. lapkričio 28 d. išdavė LCKU licenciją Nr. 54 vykdyti visas operacijas, nurodytas LR Centrinės kredito unijos įstatyme. LCKU pagrindinę veiklą pradėjo vykdyti 2002 m. gruodžio 2 d.

LCKU savo veikloje vadovaujasi LR Centrinų kredito unijų įstatymu. LCKU - tai kooperatiniais pagrindais suorganizuota, juridinių asmenų kredito unijų ir LR Vyriausybės įsteigta ir tuometinio LR Centrinės kredito unijos įstatymo nustatyta tvarka įregistruota kredito įstaiga. LCKU veikia pajinio kapitalo pagrindu ir atlieka kredito unijų likvidumo palaikymo ir mokymo atkūrimo funkcijas, kredito unijų ir kredito unijų narių pinigų pervedimo ir mokėjimo kortelių bei internetinės bankininkystės aptarnavimo operacijas, priima indėlius bei grąžintinas lėšas, teikia paskolas bei prisiima su tuo susijusių riziką ir atsakomybę. LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas.

LCKU yra įsikūrusi adresu Savanorių pr. 363B-201, Kaunas. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje LCKU dirbo 80 darbuotojų (2019 m. pabaigoje – 77 darbuotojai).

2020 ir 2019 metais LCKU teikė paslaugas kredito unijoms ir jų nariams ir tam tikriems juridiniams asmenims. 2020 m. gruodžio 31 d. LCKU sudarė 46 nariai, iš jų 45 kredito unijos ir Lietuvos valstybė (2019 m. gruodžio 31 d. – 49 narių: 48 kredito unijos ir Lietuvos valstybė). Per 2020 metus Skuodo bankelis, Naftininkų ir Sedos kredito unijos prisijungė prie Mažeikių kredito unijos. 2020 m. gruodžio 31 d. LCKU priklausančios kredito unijos yra šios:

1. „Achemos“ kredito unija
2. Alytaus kredito unija
3. Anykščių kredito unija
4. Centro kredito unija
5. Druskininkų kredito unija
6. Grigiškių kredito unija
7. Grinkiškio kredito unija
8. Jurbarko kredito unija
9. Kauno kredito unija
10. Kauno regiono kredito unija
11. Kelmės kredito unija
12. Kėdainių krašto kredito unija
13. Klaipėdos kredito unija
14. Kooperatinė bendrovė ARKU kredito unija
15. Kredito unija „Delta“
16. Kredito unija „Ebitum“
17. Kredito unija „Gargždų taupa“
18. Kredito unija „Germanto lobis“
19. Kredito unija „Jonavos žemė“
20. Kredito unija „Magnus“
21. Kredito unija „Mėmelio taupomoji kasa“
22. Kredito unija „Neris“
23. Kredito unija „Prienų taupa“
24. Kredito unija „Sūduvos parama“
25. Kredito unija „Tikroji viltis“
26. Kredito unija „Vievio taupa“
27. Kretingos kredito unija
28. Mažeikių kredito unija
29. Pagėgių kredito unija
30. Pakruojo ūkininkų kredito unija
31. Palangos kredito unija
32. Panevėžio kredito unija
33. Pasvalio kredito unija
34. Plungės kredito unija
35. Radviliškio kredito unija
36. Šeimos kredito unija
37. Šilutės kredito unija
38. Širvintų kredito unija
39. Tauragės kredito unija
40. Trakų kredito unija

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- 41. Ukmergės ūkininkų kredito unija
- 42. Utenos kredito unija
- 43. Vilkaviškio kredito unija
- 44. Vilniaus kredito unija
- 45. Vytauto Didžiojo kredito unija

LCKU, jai priklausančios kredito unijos narės ir LCKU administruojamas stabilizacijos fondas sudaro LCKU grupę, kuri kiekvienais metais rengia specialios paskirties jungtines (konsoliduotas) finansines ataskaitas.

2018 m. kovo 9 d. LCKU įsteigė patronuojamąją įmonę UAB „Lirosa“ (juridinio asmens kodas 304783301). 2019 m. buvo pradėtas įmonės likvidavimo procesas, kuris buvo baigtas 2020 m. kovo 3 d. Grynoji investicijos į dukterinę įmonę vertė 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 0 EUR.

LCKU vadovybė šias finansines ataskaitas patvirtino 2021 m. balandžio 12 d., LCKU visuotinis narių susirinkimas privalo patvirtinti finansines ataskaitas per 4 mėn. nuo finansinių metų pabaigos.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2 PASTABA. APSKAITOS PRINCIPAI

Žemiau yra išdėstyti pagrindiniai apskaitos principai, naudoti šių finansinių ataskaitų parengimui.

Pagrindas parengimui

LCKU finansinės ataskaitos yra paruoštos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (toliau – TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje ir galiojusius 2020 m. gruodžio 31 d. Finansinės ataskaitos paruoštos remiantis istorinės savikainos pagrindu, išskyrus finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte, ir išvestines finansines priemones, vertinamas tikrąja verte. Ataskaitos yra parengtos remiantis veiklos tęstinumo principu.

Naujų ir (ar) pakeistų TFAS ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) išaiškinimų taikymas

LCKU apskaitos principai nesikeitė, išskyrus šiuos standartus ir TFAS pataisas, kurias LCKU pradėjo taikyti nuo 2020 m. sausio 1 d.:

- **TFAS standartų konceptuali sistema.**

2018 m. kovo 29 d. Tarptautinių apskaitos standartų valdyba (toliau – TASV) paskelbė persvarstytą Konceptualią finansinės atskaitomybės sistemą. Konceptualioje sistemoje pateikiamas išsamus rinkinys sąvokų, kurios taikomos rengiant finansines ataskaitas, leidžiant standartus, rengėjams ruošiant nuosekliai taikomas apskaitos politikas. Jos taip pat gali padėti tiems, kas nori suprasti ir aiškinti standartus. TASV taip pat išleido atskirą pridedamąjį dokumentą „Nuorodų į TFAS standartų konceptualią sistemą pakeitimai“, kuriame pateikti susijusių standartų pakeitimai, siekiant atnaujinti nuorodas į persvarstytą Konceptualią sistemą. Jis taip pat skirtas palengvinti įmonėms perėjimą prie persvarstytos Konceptualios sistemos, kai tokios įmonės rengia apskaitos politiką remdamosi Konceptualia sistema ir kai konkrečiam atvejui negali būti pritaikytas nė vienas TFAS. Jeigu rengėjai apskaitos politiką rengia remdamiesi Konceptualia sistema, jie turėtų jos laikytis nuo 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedančiais finansiniais laikotarpiais.

- **3-iasis TFAS „Verslo jungimai“ (pataisos)**

TASV išleido „Verslo apibrėžimas“ pataisas (3-iojo TFAS pataisos), siekdama išspręsti sunkumus, kylančius tais atvejais, kai ūkio subjektas turi nustatyti, ar jis įsigijo verslą, ar turto grupę. Pataisos galioja verslo jungimams, kurie įvyko pirmame metiniame ataskaitiniame laikotarpyje, prasidedančiame nuo ar po 2020 m. sausio 1 d., ir turtui, kuris įsigijamas nuo šio laikotarpio pradžios arba vėliau. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingo poveikio finansinėms ataskaitoms nėra.

- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ ir 8-ojo TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos“: sąvokos „reikšminga“ apibrėžtis (pataisos)**

Pataisos įsigalioja 2020 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisose paaiškinta sąvoka „reikšminga“ ir tai, kaip ji turi būti taikoma. Naujoje apibrėžtyje nurodoma, kad „<...>Reikšminga yra tokia informacija, kurios nepateikimas arba klaidingas ar neaiškus pateikimas pagrįstai tikėtina gali daryti įtaką sprendimams, kuriuos pagrindiniai bendrosios paskirties finansinių ataskaitų vartotojai priima remdamiesi tomis finansinėmis ataskaitomis, kuriose pateikiama finansinė informacija apie konkretų ataskaitas teikiantį ūkio subjektą. <...>“ Be to, buvo patobulinti kartu su apibrėžtimi pateikiami paaiškinimai. Pataisose taip pat nurodoma, kad reikšmingumo apibrėžtis nuosekliai vartojama visuose TFAS. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingo poveikio finansinėms ataskaitoms nėra.

- **Palūkanų normų lyginamojo indekso reforma – 9-asis TFAS, 39-asis TAS ir 7-asis TFAS (pataisos)**

2019 m. rugsėjį TASV paskelbė 9-ojo TFAS, 39-ojo TAS ir 7-ojo TFAS pataisas, kadangi tais pakeitimais siekiama numatyti bendrą lengvatą prieš vykdant tarpbankinės palūkanų normos (IBOR) pakeitimo „1 etapą“. Šiose paskelbtose pataisose nagrinėjamos problemos, kurios turi įtakos finansinei atskaitomybei laikotarpiu iki esamo palūkanų normos lyginamojo indekso pakeitimo alternatyvia palūkanų norma, ir analizuojamas poveikis, kurį gali sukelti konkretūs apsidraudimo sandorių apskaitos reikalavimai, nustatyti 9-ajame TFAS „Finansinės priemonės“ ir 39-ajame TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“, kai dėl tokio poveikio būtina atlikti į ateitį orientuotą analizę. Remiantis pataisomis, leidžiama naudotis laikinu atleidimu, taikytinu visiems apsidraudimo sandoriams, kuriems palūkanų normų lyginamojo indekso reforma turi tiesioginės įtakos, kai pagal tokią reformą apsidraudimo apskaita tęsiama neapibrėžtumo laikotarpiu, kol esamas palūkanų normos lyginamasis indeksas nekeičiamas į alternatyvią beveik nerizikingą palūkanų normą. Taip pat buvo atliktos pataisos ir 7-ajame TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“ dėl papildomos informacijos apie neapibrėžtumą, kuris atsiranda dėl palūkanų normų lyginamojo indekso reformos, atskleidimo. Pataisos įsigalioja 2020 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais ir turi būti taikomos retrospektyviai. 2 etapas“ bus

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

orientuotas į problemas, kurios gali turėti įtakos finansinei atskaitomybei, kai esamas palūkanų normos lyginamasis indeksas keičiamas į beveik nerizikingą palūkanų normą (RFR). Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingo poveikio finansinėms ataskaitoms nėra.

Patvirtinti, bet dar neįsigalioję ir anksčiau nepradėti taikyti standartai

- **10-ojo TFAS „Konsoliduotosios finansinės ataskaitos“ ir 28-ojo TAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones ir bendras įmones. Turto pardavimas ar įnašai tarp investuotojo ir jo asocijuotosios įmonės ar bendros įmonės“ (pataisos)**

Pataisose analizuojama pripažinta neatitiktis tarp 10-ojo TFAS ir 28-ojo TAS reikalavimų, susijusių su turto pardavimu ar įnašais tarp investuotojo ir jo asocijuotosios ar bendros įmonės. Pagrindinė pataisų pasekmė yra ta, kad visos pajamos ar nuostoliai pripažįstami tada, kai sandoris apima verslą (nepriklausomai nuo to, ar jis vykdomas patronuojamojoje įmonėje ar ne). Dalis pajamų ar nuostolių pripažįstama, kai sandoris apima turą, kuris neatitinka verslo apibrėžties, net jei šis turtas priklauso patronuojamajai įmonei. 2015 m. gruodį TASV atidėjo įsigaliojimo datą neribotam laikui, laukdama nuosavybės apskaitos metodo tyrimo projekto rezultatų. ES dar nėra patvirtinusi šių pataisų. Vadovybė dar neįvertino šio standarto poveikio finansinėms ataskaitoms.

- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas. Įsipareigojimų priskyrimas trumpalaikiams ir ilgalaikiams įsipareigojimams“ (pataisos)**

Pataisos įsigalioja 2022 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Dėl COVID-19 pandemijos, TASV atidėjo pataisų įsigaliojimą metams, t. y. iki 2023 m. sausio 1 d., siekdama skirti įmonėms daugiau laiko įgyvendinti klasifikavimo pokyčius susijusius su šiomis pataisomis. Pataisomis siekiama paskatinti nuosekliai taikyti reikalavimus ir padėti įmonėms nustatyti, ar skolos ir kiti įsipareigojimai finansinės būklės ataskaitoje turėtų būti priskiriami trumpalaikiams ar ilgalaikiams įsipareigojimams. Pataisos turi įtakos įsipareigojimų pateikimui finansinės būklės ataskaitoje, tačiau jos nekeičia galiojančių reikalavimų dėl turto, įsipareigojimų, pajamų ar sąnaudų vertinimo ar pripažinimo laiko, taip pat ir nekeičia informacijos, kurią įmonės atskleidžia apie tokius straipsnius. Taip pat pataisose paaiškinamas skolų klasifikavimo reikalavimas, kai už tokias skolas įmonė gali atsiskaityti naudodama savo nuosavybės priemones. Šios pataisos dar nepriimtos ES. Vadovybė dar neįvertino šio standarto poveikio finansinėms ataskaitoms.

- **3-ojo TFAS „Verslo jungimai“, 16-ojo TAS „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai“, 37-ojo TAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir turtas“ pataisos ir 2018–2020 m. metiniai TFAS patobulinimai**

Pataisos taikomos finansiniams metams, prasidedantiems 2022 m. sausio 1 d. ar vėliau. Leidžiama taikyti anksčiau. TASV paskelbė šias siauros taikymo srities TFAS standartų pataisas:

- **3-ojo TFAS „Verslo jungimai“ pataisomis** atnaujinama 3-ajame TFAS pateikta nuoroda į Konceptualią finansinės atskaitomybės sistemą, nekeičiant verslo jungimų apskaitos reikalavimų.
- **16-ojo TAS „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai“ pataisose** numatytas draudimas įmonei iš nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų savikainos atimti pajamas, kurios gautos iš turto vieneto, kuris ruošiamas numatytam naudojimui. Vietoj to, įmonė pripažins tokias pardavimo pajamas ir susijusias sąnaudas pelno (nuostolių) ataskaitoje.
- **37-ojo TAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir turtas“ pataisose** nurodoma, kurias išlaidas įmonė turėtų įtraukti nustatydamą sutarties vykdymo išlaidas, kad galėtų įvertinti ar sutartis yra nuostolinga.
- **2018–2020 m. metiniuose patobulinimuose** pateikiamos nedidelės 1-ojo TFAS „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmą kartą“, 9-ojo TFAS „Finansinės priemonės“, 41-ojo TAS „Žemės ūkis“ ir 16-ojo TFAS „Nuoma“ aiškinamųjų pavyzdžių pataisos.

ES dar nepatvirtino minėtų pataisų. Vadovybė dar neįvertino šio standarto poveikio finansinėms ataskaitoms.

- **16-ojo TFAS „Nuoma“- „Su COVID-19 susijusios nuomos nuolaidos“ (pataisa)**

Pataisa taikoma retrospektyviai finansiniams metams, prasidedantiems 2020 m. birželio 1 d. arba vėliau. Leidžiama taikyti anksčiau, taip pat ir finansinėse ataskaitose, kurios 2020 m. gegužės 28 d. dar nebuvo patvirtintos. TASV pakeitė standartą, siekdama suteikti išimtį nuomininkams, kurie gali netaikyti 16-ojo TFAS nuomos pasikeitimo apskaitos nuostatų nuomos nuolaidoms, kurios yra tiesioginė COVID-19 pandemijos pasekmė. Pataisa numato praktinę priemonę, pagal kurią nuomininkas gali bet kokią nuomos mokesčių pasikeitimą dėl su COVID-19 susijusių nuomos nuolaidų apskaityti taip pat, kaip jį apskaitytų taikydamas 16-ąjį TFAS jeigu pasikeitimas nebūtų laikomas nuomos pakeitimu, tik jei įvykdomos visos šios sąlygos:

- dėl nuomos mokesčių pasikeitimo patikslintas atlygis už nuomą yra iš esmės toks pats kaip atlygis už nuomą prieš pat pasikeitimą arba už jį mažesnis;

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- bet koks nuomos mokesčių sumažinimas turi įtakos tik mokėjimams, kurie turėjo būti sumokėti 2021 m. birželio 30 d. arba anksčiau;
- kitos nuomos sąlygos iš esmės nekeičiamos.

2021 m. vasarį TASV išleido pasiūlymą pratęsti lengvatos taikymo laikotarpį dar metams, t. y. praktinę priemonę nuomos nuolaidoms taikyti pasikeitusiems nuomos mokesčiams, kurie iš pradžių turėjo būti sumokėti 2022 m. birželio 30 d. arba anksčiau (dabar galiojantis terminas – 2021 m. birželio 30 d. arba anksčiau). Pataisa taikoma metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2021 m. balandžio 1 d. arba vėliau. Leidžiama taikyti anksčiau. ES dar nepatvirtino šios pataisos. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingo poveikio finansinėms ataskaitoms nėra.

- **Palūkanų normų lyginamojo indekso reforma. 2-as etapas. 9-ojo TFAS, 39-ojo TAS, 7-ojo TFAS, 4-ojo TFAS ir 16-ojo TFAS pataisos**

2020 m. rugpjūčio 27 d. Tarptautinių apskaitos standartų valdyba paskelbė dokumentą „Palūkanų normų lyginamojo indekso reforma. 2-as etapas. 9-ojo TFAS, 39-ojo TAS, 7-ojo TFAS, 4-ojo TFAS ir 16-ojo TFAS pataisos“, taip užbaigdama savo darbą, kuriuo siekiama reaguoti į IBOR reformą: pataisose numatyta laikina išimtis, kuria siekiama atsižvelgti į tarpbankinių palūkanų normos (angl. *Interbank Offered Rates, IBOR*) pakeitimo alternatyviaja beveik nerizikinga palūkanų norma (angl. *risk-free interest rate, RFR*) pasekmes finansinei atskaitomybei. Visų pirma, pataisose numatyta praktinė priemonė, pagal kurią apskaitant finansinio turto arba finansinio įsipareigojimo sutartyje numatytų pinigų srautų nustatymo pagrindo pasikeitimą būtina koreguoti faktinę palūkanų normą tiek, kiek pasikeitė rinkos palūkanų norma. Taip pat pataisose numatyta išimtis apsidraudimo santykių nutraukimo reikalavimui, įskaitant laikinąją išimtį atskiro identifikavimo reikalavimo laikymuisi, kai RFR priemonė naudojama kaip rizikos komponento apsidraudimo priemonė. Be to, 4-ojo TFAS pataisose numatyta, kad draudikai, kurie vis dar taiko 39-ąjį TAS, galėtų pasinaudoti tokiais pačiais išimtimis, kurios numatytos 9-ojo TFAS pataisose. Taip pat buvo atliktos pataisos ir 7-ajame TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimai“, kad finansinių ataskaitų vartotojai galėtų suprasti palūkanų normų lyginamojo indekso reformos įtaką įmonės finansinėms priemonėms ir rizikos valdymo strategijai. Pataisos taikomos finansiniams metams, prasidedantiems 2021 m. sausio 1 d. ar vėliau. Leidžiama taikyti anksčiau. Nors pataisos taikomos retrospektyviai, įmonė neprivalo koreguoti ankstesnių laikotarpių informacijos. Vadovybė dar neįvertino šio standarto poveikio finansinėms ataskaitoms.

- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ ir 2-ojo TFAS pareiškimo apie taikomą praktiką „Apskaitos politikos atskleidimas“ pataisos**

Pataisos taikomos metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau. Leidžiama taikyti anksčiau. Pataisose pateikiamos gairės, kuriomis remiantis priimamai reikšmingi sprendimai dėl apskaitos politikos atskleidimo. Pažymėtina, kad 1-ojo TAS pataisomis reikalavimas atskleisti „svarbią“ apskaitos politiką pakeičiamas reikalavimu atskleisti „reikšmingą“ apskaitos politiką. Be to, pareiškime apie taikomą praktiką pateikiamos gairės ir pavyzdžiai, skirti padėti taikyti reikšmingumo sampratą priimant sprendimus dėl apskaitos politikos atskleidimo. ES dar nepatvirtino šių pataisų. Vadovybė dar neįvertino šių pataisų taikymo įtakos.

- **8-ojo TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos“ pataisos „Apskaitinių įvertinimų apibrėžtis“**

Pataisos, kurios įsigalioja 2023 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais (ankstesnis taikymas yra leidžiamas), taikomos apskaitos politikos ir apskaitinių įvertinimų keitimams, kurie daromi minėtu laikotarpiu arba vėliau. Pataisose pateikiamas naujas apskaitinių įvertinimų apibrėžimas – jie apibrėžiami kaip finansinėse ataskaitose pateikiamos piniginės sumos, kurios susijusios su vertinimo neapibrėžtumu. Taip pat pataisose paaiškinama, kurie ir kaip apskaitinių įvertinimų keitimai skiriasi nuo apskaitos politikos keitimo ir klaidų taisymo. ES dar nepatvirtino šių pataisų. Vadovybė dar neįvertino šių pataisų taikymo įtakos.

Nėra jokių kitų naujų standartų, standartų pakeitimų ar aiškinimų, kurie dar negalioja ir kurie galėtų turėti reikšmingos įtakos LCKU.

Sumos šiose finansinėse ataskaitose yra pateiktos EUR, kuri yra LCKU funkcinė bei pateikimo valiuta.

Dėl atskirų sumų apvalinimo iki tūkstančių eurų lentelėse skaičiai gali nesutapti, tokios apvalinimo paklaidos šiose finansinėse ataskaitose yra nereikšmingos.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Užsienio valiutų perskaičiavimas

Sandoriai užsienio valiuta apskaityti pagal oficialius valiutų kursus, galiojančius keitimo dieną: pelnas ir nuostolis, atsiradęs įvykdžius šias operacijas bei perskaičius užsienio valiuta įvertintus piniginius turto bei įsipareigojimų likučius vietine valiuta, apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje. Metų pabaigoje likučiai užsienio valiuta perkainojami metų pabaigoje galiojusi kursu.

Pajamų ir sąnaudų pripažinimas

Efektvios palūkanų normos metodo taikymas

Palūkanų pajamos ir sąnaudos pripažįstamos, taikant efektyvios palūkanų normos (EPN) metodą. Efektyvi palūkanų norma tiksliai diskontuoja būsimus piniginių mokėjimų arba įplaukų srautus per numatomą finansinio instrumento galiojimo laikotarpį arba trumpesnį periodą (iki sekančio perkainavimo) iki finansinio turto arba įsipareigojimų apskaitinės vertės. EPN (ir amortizuota turto savikaina) apskaičiuojama atsižvelgiant į tarp sutarties šalių sumokėtus ar gautus mokesčius, kurie yra sudedamoji EPN, operacijų savikainos ir visų kitų premijų ar diskontų dalis.

Jei tikėtini finansinio turto pinigų srautai yra peržiūrimi dėl kitų priežasčių nei pasikeitusi kredito rizika, apskaitomas teigiamas arba neigiamas turto apskaitinės vertės pokytis balanse, padidinant ar sumažinant palūkanų pajamas. Toks pokytis vėliau amortizuojamas per palūkanų ir panašias pajamas per pelną (nuostolius).

Palūkanų ir panašios pajamos ir sąnaudos

LCKU apskaičiuoja palūkanų pajamas, taikydama finansinio turto EPN, išskyrus nuvertėjusį turtą, bendrajai balansinei vertei.

Kai finansinis turtas tampa nuvertėjęs ir todėl yra laikomas 3 lygio (paaiškinta toliau) finansiniu turtu, LCKU apskaičiuoja palūkanų pajamas, taikydama EPN grynajai amortizuota savikaina vertinamo finansinio turto vertei. Jeigu finansinis turtas vėl tampa veiksnus ir nebėra nuvertėjęs, LCKU grįžta prie palūkanų pajamų skaičiavimo nuo bendrosios balansinės vertės.

Nusipirktam arba suteiktam dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansiniam turtui (angl. Purchased or Originated Credit Impaired, toliau - *POCI*) LCKU skaičiuoja palūkanų pajamas, apskaičiuodama dėl kredito pakoreguotą faktinių palūkanų normą ir taikydama šią normą amortizuotai finansinio turto savikainai. Dėl kredito pakoreguota faktinių palūkanų norma yra palūkanų norma, kuri pradinio pripažinimo momentu diskontuoja tikėtinus grynuosius pinigų srautus (įskaitant tikėtinus kredito nuostolius) iki tokio turto amortizuotos savikainos.

Komisinių mokesčių pajamos ir sąnaudos

Komisinių mokesčių pajamos iš operacijų yra pripažįstamos, kai atliekama susijusi operacija, išskyrus komisinius, kurie yra efektyvios palūkanų normos sudedamoji dalis. Komisinių mokesčių sąnaudos yra pripažįstamos, kai patiriamos.

Kitos pajamos pagal sutartis su klientais

15 TFAS "Pajamos pagal sutartis su klientais"

15 TFAS nustato penkių pakopų modelį, pagal kurį yra pripažįstamos pajamos, atsirandančios iš sutarčių su klientais, ir reikalauja, kad pajamos būtų pripažįstamos suma, atspindinčia atlygį, kurį ūkio subjektas tikisi gauti už klientui parduotas prekes ar suteiktas paslaugas.

15-asis TFAS reikalauja, kad ūkio subjektai vertintų ir priimtų sprendimus, atsižvelgdami į visus svarbius faktus ir aplinkybes, pritaikydami kiekvieną modelio pakopą sutartims su savo klientais. Standartas taip pat apibrėžia papildomų išlaidų, susijusių su sutarties sudarymu, ir išlaidų, tiesiogiai susijusių su sutarties vykdymu, apskaitą.

Pajamos pagal sutartis su klientais

Pajamos pagal sutartis su klientais pripažįstamos, kai prekių ar paslaugų kontrolė pereina klientui, ta suma, kurią LCKU tikisi gauti mainais už prekes ar paslaugas. LCKU nustatė, kad kontroliuoja prekes ar paslaugas prieš jas perduodama klientui, todėl LCKU veikia kaip pagrindinė pajamų sandorio šalis.

LCKU teikia savo paslaugas arba atskirai, arba kartu apjungdama į bendrą paketą. Kompleksinių paslaugų sutartys susideda iš kelių veiklos įsipareigojimų, nes pažadai suteikti kiekvieną paslaugą gali būti atskiri bei atskirai identifikuojami. Atitinkamai, LCKU paskirsto sandorio kainą, remdamasi santykinėmis atskirų paslaugų pardavimo kainomis.

LCKU svarsto, ar sutartyje yra kitų pažadų, kurie yra atskiri veiklos įsipareigojimai, ir kuriems turi būti priskirta tam tikra sandorio kainos dalis (pvz., suteiktos garantijos).

Nustatydamas sandorio kainą, LCKU apsvarsto kintamojo atlygio efektą.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Be to, vadovybė atsižvelgia į kitų dalykų poveikį pajamų pripažinimui, tokių kaip reikšmingų finansavimo komponentų buvimas, apmokėjimą negrynaisiais pinigais ir klientui mokėtinas sumas. LCKU sutartyse su klientais nėra išvardintų sutartinių sąlygų.

Sandorio kaina priskirtina dar neįvykdytam veiklos įsipareigojimui nėra atskleista šiose finansinėse ataskaitose, nes LCKU turi teisę į atlygį iš kliento tokiai sumai, kuri teisingai atitinka klientui suteiktų paslaugų vertę iki balanso datos.

Sutarties turtas – sukauptos pajamos

Sutarties turtas yra teisė į atlygį mainais už prekes ar paslaugas, kurios buvo perduotos klientui.

Jei LCKU perduoda prekes ar suteikia paslaugas klientui prieš jam sumokant ar prieš mokėjimo terminą, turtas pagal sutartį yra apskaitomas ta suma, kuri yra lygi uždirbtam sąlyginiam atlygiui.

Kitos gautinos sumos

Kitos gautinos sumos atspindi LCKU teisę į uždirbtą atlygį, kuri yra besąlyginė (t. y. atlygis, be jokių išimčių, turi būti sumokamas po sutarto termino).

Sutarties įsipareigojimas – gauti išankstiniai apmokėjimai

Sutarties įsipareigojimas yra pareiga perduoti prekes ar suteikti paslaugas klientui, už kurias jau buvo gautas atlygis (arba atlygio suma yra gautina). Jei klientas sumoka prieš LCKU perduodant prekes ar suteikiant paslaugas, įsipareigojimas pagal sutartį pripažįstamas, kai apmokėjimas yra gautas. Įsipareigojimai pagal sutartį yra pripažįstami pajamomis, kai LCKU įvykdo sutartines prievoles.

Sutarties su klientu sudarymo arba sutarties įvykdymo išlaidos

LCKU patirtoms išlaidoms, kurios tenkina kapitalizavimo kriterijus, taikomos ilgalaikio materialiojo turto apskaitos taisyklės. Kitos išlaidos yra pripažįstamos einamojo laikotarpio sąnaudomis, nes nesitikima, kad bus susigrąžintos.

Kitas pajamas LCKU daugiausia sudaro nefinansinės paslaugos (susijusios su informacinėmis technologijomis), teikiamos kredito unijoms narėms ir kitoms kredito įstaigoms.

Pelno mokestis

Vadovaujantis LR pelno mokesčio įstatymu LCKU nuo 2010 m. sausio 1 d. taikomas 15 proc. pelno mokesčio tarifas. Lietuvos Respublikoje registruotoms įmonėms taikomas standartinis pelno mokesčio tarifas yra 15 proc. Mokestiniai veiklos nuostoliai gali būti perkeliami į ateinančius laikotarpius neribotą laikotarpį, jei įmonės veikla, dėl kurios šie nuostoliai atsirado, nėra keičiama, išskyrus tuos atvejus, kai vienetas veiklos nebetęsia dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perdavimo gali būti perkeliami neribotą laikotarpį. Nuo 2014 m. sausio 1 d. perkeliamų atskaitomų mokestinių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 proc. atskaitinių metų apmokestinamo pelno sumos. Atidėtas pelno mokestis apskaitomas taikant įsipareigojimų metodą visiems laikiniams skirtumams, susidarantiems tarp turto ir įsipareigojimų mokestinės bazės pagrindo ir jų apskaitinės vertės finansinių ataskaitų sudarymo tikslais. Atidėtas pelno mokestis yra apskaičiuojamas naudojant mokesčio tarifus ir panaudojimo proc., galiojančius ar patvirtintus finansinės padėties ataskaitos sudarymo dieną ir kuriuos tikimasi taikyti atidėto pelno mokesčio turto realizavimo ar atidėtų mokesčių įsipareigojimų įvykdymo laikotarpiu.

Nuo 2020 m. sausio 1 d. padidintas pelno mokestis 20 proc. bus pritaikytas apmokestinamam pelnui, viršijančiam 2 mln. EUR ribą. Atsižvelgiant į LCKU uždirbamą pelną, LCKU, tikėtina, ir toliau bus taikomas 15 proc. pelno mokesčio tarifas. Atitinkamai LCKU atidėtas pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimas apskaičiuojami taikant 15 proc. pelno mokesčio tarifą.

Pagrindiniai laikinieji skirtumai atsiranda dėl finansinio turto perkainavimo bei sukaupytų sąnaudų. Tarifai, galiojantys ar patvirtinti finansinės padėties ataskaitos sudarymo dieną yra naudojami atidėto pelno mokesčio apskaičiavimui. Tačiau atidėtas pelno mokestis nėra apskaitomas, jeigu jis atsiranda turto ar įsipareigojimų pirminio pripažinimo ne dėl verslo sujungimo metu ir jeigu operacijos atlikimo metu neįtakoja nei apskaitos nei apmokestinamojo pelno ar nuostolių.

Kai apskaičiuojamas bendras atidėtųjų mokesčių turtinis likutis, jis pripažįstamas finansinėse ataskaitose tik ta dalimi, kurio realizavimas, vadovybės nuomone, yra tikėtinas.

Atidėtų mokesčių turtas, tenkantis tikrąja verte vertinamų vertybinių popierių perkainavimui, kuris apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas, taip pat yra apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apima sumas, kurių galiojimo trukmė yra trumpesnė nei 3 mėnesiai nuo jų įsigijimo dienos, ir juos sudaro gryniesi pinigai bei korespondentinės sąskaitos Lietuvos banke ir komerciniuose bankuose.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai

Finansinė priemonė – tai bet kuri sutartis, dėl kurios pas vieną ūkio subjektą atsiranda finansinis turtas, o pas kitą – finansinis įsipareigojimas ar nuosavybės priemonė.

Pirminio pripažinimo momentas

Finansinis turtas ir įsipareigojimai, išskyrus paskolas ir gautinas sumas iš klientų ir įsipareigojimus klientams, iš pradžių pripažįstami atsiskaitymo dieną. Paskolos ir gautinos sumos iš klientų pripažįstami, kai lėšos pervedamos į klientų sąskaitas. Įsipareigojimai klientams pripažįstami, kai lėšos pervedamos LCKU.

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansinio turto priskyrimas atitinkamai grupei pirminio pripažinimo metu priklauso nuo sutartinių finansinio turto pinigų srautų savybių ir verslo modelio, apibrėžiančio finansinio turto valdymą. Išskyrus kitas gautinas sumas, kurios neturi reikšmingo finansavimo komponento, LCKU pirminio pripažinimo metu finansinį turtą įvertina tikrąja verte, pridėjus, kai finansinis turtas nėra apskaitomas tikrąja verte per pelną ar nuostolius, sandorio išlaidas. Kitos gautinos sumos, į kurias neįtrauktas reikšmingas finansavimo komponentas, yra vertinamos pagal 15-ojo TFAS nustatytą sandorio kainą.

Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (angl. Solely Payments of Principal and Interest, toliau - *SPPI*) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Finansinio turto valdymo modelis nurodo kaip valdomas finansinis turtas, kad šis generuotų pinigų srautus. Verslo modelis nustato, ar pinigų srautai bus gaunami renkant sutartinius pinigų srautus, parduodant šį finansinį turtą ar naudojant abu variantus. Detaliau apie verslo modelį ir SPPI testą paaiškinta toliau.

Finansinio turto ir įsipareigojimų grupės

Visą savo finansinį turtą LCKU grupuoja, vadovaudamasi verslo valdymo modeliu ir turto sutartinėmis sąlygomis, į vertinamą:

- amortizuota savikaina;
- tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis;
- tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas pelnu arba nuostoliais.

LCKU klasifikuoja ir vertina išvestines finansines priemones ir investicijas į kolektyvinio investavimo subjektus tikrąja verte per pelną arba nuostolius. LCKU gali priskirti ir kitas finansines priemones prie vertinamų tikrąja verte per pelną arba nuostolius, jei taip iš esmės sumažinami vertinimo ar pripažinimo neatitikimai (kitais vadinami apskaitos neatitikimais).

Finansiniai įsipareigojimai, išskyrus paskolų įsipareigojimus ir finansines garantijas, yra vertinami amortizuota savikaina arba tikrąja verte per pelną arba nuostolius, kai jie yra išvestinės finansinės priemonės arba laikomi prekybai, arba yra priskirti vertinamiems tikrąja verte.

Gautinos sumos iš kredito įstaigų, suteiktos paskolos ir gautinos sumos iš kitų klientų, finansinės investicijos vertinamos amortizuota savikaina

LCKU vertina paskolas ir gautinas sumas iš kredito įstaigų, paskolas ir gautinas sumas iš kitų klientų ir kitas finansines investicijas amortizuota savikaina, tik jei tenkinamos abi šios sąlygos:

- finansinis turtas laikomas pagal verslo valdymo modelį, kurio tikslas - laikyti finansinį turtą siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus; ir
- dėl sutartinių finansinio turto sąlygų nustatytomis datomis gali atsirasti tik pinigų srautai, kurie yra pagrindinės sumos ir pagrindinės neįvykdytos sumos palūkanų mokėjimai.

Verslo valdymo modelio įvertinimas

LCKU nustato savo verslo modelį tokiu lygiu, kuris geriausiai atspindi tai, kaip ji valdo finansinio turto grupes, siekdama savo verslo tikslų. LCKU verslo modelis nėra vertinamas pagal atskirus instrumentus, bet aukštesniu, t. y. agreguotu portfelių lygmeniu ir yra pagrįstas tokiais veiksniais kaip:

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- a) kaip vertinami verslo valdymo modelio rezultatai ir pagal jį laikomas finansinis turtas, kaip apie juos pranešama vadovybei;
- b) rizika, turinti įtakos verslo modelio rezultatams (ir pagal tą verslo modelį laikomam finansiniam turtui), pirmiausia, kaip ta rizika valdoma; ir
- c) kaip atlyginama verslo valdytojams (pvz., kuo – valdomo turto tikrąja verte ar surinktais sutartyje numatytais pinigų srautais – grindžiamas atlyginimas);
- d) tikėtinas pardavimų dažnumas, vertė ir laikas taip pat yra svarbūs vertinimo aspektai.

Verslo valdymo modelio vertinimas grindžiamas pagrįstai tikėtiniais scenarijais, neatsižvelgiant į „blogiausio atvejo“ ar „streso atvejo“ scenarijus. Jei pinigų srautai po pirminio pripažinimo yra realizuojami kitaip nei LCKU pradiniai lūkesčiai, LCKU nekeičia likusio finansinio turto tame verslo modelyje klasifikavimo, bet atsižvelgia į tokią informaciją vertindama naujai suteiktą ar naujai įsigytą finansinį turtą.

SPPI (angl. solely payments of principle and interest) testas

Antruoju savo grupavimo proceso etapu LCKU įvertina finansinio turto sutartines sąlygas, kad nustatytų, ar jie atitinka SPPI testą. Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (SPPI) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Pagrindinė suma yra finansinio turto tikroji vertė pirminio pripažinimo metu. Palūkanas sudaro atlygis už pinigų laiko vertę, su pagrindine nepadengtąja suma susijusią kredito riziką tam tikru laikotarpiu ir už kitą pagrindinę skolinimo riziką ir sąnaudas, taip pat pelno maržą.

Dėl sutartinių sąlygų, kuriomis prisiimama didesnė nei *de minimis* rizika arba dėl kurių atsiranda sutartinių pinigų srautų, nesusijusių su pagrindinės sumos ir pagrindinės nepadengtosios sumos palūkanų mokėjimais, finansinis turtas turi būti vertinamas tikrąja verte per pelną arba nuostolius.

Išvestinės finansinės priemonės

Išvestinės finansinės priemonės pradžioje pripažįstamos tikrąja verte sutarties dėl išvestinės priemonės sudarymo dieną, o vėliau iš naujo vertinamos tikrąja verte. Tikrosios vertės nustatomos remiantis rinkoje stebimais duomenimis ir taikant vertinimo modelius. Visos išvestinės finansinės priemonės klasifikuojamos kaip turtas, jeigu jų tikroji vertė yra teigiama, ir kaip įsipareigojimai, jeigu jų tikroji vertė yra neigiama.

Išvestinės finansinės priemonės, įterptos į finansinius įsipareigojimus ir nefinansines pagrindines priemones laikomi atskiromis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis ir apskaitomi tikrąja verte, jei jie atitinka išvestinės finansinės priemonės apibrėžimą, jų ekonominiai ypatumai ir rizika nėra glaudžiai susiję su pagrindinės sutarties ekonominiais ypatumais ir rizika. Tokios įterptinės išvestinės finansinės priemonės yra atskiriamos nuo pagrindinės sutarties ir apskaitomos tikrąja verte, tikrosios vertės pokyčius pripažįstant pelne (nuostoliuose).

Finansinis turtas, neišskiriant įterptinės išvestinės finansinės priemonės, klasifikuojamas pagal verslo valdymo modelio ir SPPI vertinimą kaip nurodyta aukščiau.

Tam tikros išvestinės priemonės (finansiniai įsipareigojimai), įterptos į kitas finansines priemones, pavyzdžiui, palūkanų normos žemutinės ir/ ar viršutinės ribos nustatymo galimybė gaunant ar suteikiant paskolą, yra laikomos atskiromis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, jeigu jų ekonominės savybės ir rizika nėra glaudžiai susijusios su pagrindinės išvestinės finansinės priemonės sutarties ekonominėmis savybėmis ir rizika ir pagrindinės finansinės priemonės sutartis nėra vertinama tikrąja verte per pelną (nuostolius). Šios įterptosios išvestinės finansinės priemonės apskaitomos atskirai tikrąja verte, o tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami pelne (nuostoliuose).

Pirminio išvestinės priemonės atskyrimo metu atitinkama suma kredituojamas gautos paskolos likutis ir ji tampa paskolos apskaičiuotosios palūkanų normos dalimi, o įterptoji išvestinė priemonė finansinių ataskaitų dieną apskaitoma atskirai tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami pelne (nuostoliuose).

Skolos finansinės priemonės, apskaitomos tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas

LCKU taiko skolos finansinių priemonių, vertinamų tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas per kitas bendrąsias pajamas, grupę, kai tenkinamos abi šios sąlygos:

- Priemonė laikoma pagal verslo modelį, kurio tikslas yra pasiekiamas, tiek renkant sutartinius pinigų srautus, tiek ir parduodant finansinį turtą;
- Finansinio turto sutartinės sąlygos atitinka SPPI testą.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Vėliau finansiniai instrumentai, apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, yra vertinami tikrąja verte, o pelnas ar nuostoliai atsirandantys dėl tikrosios vertės pokyčių pripažįstami kitose bendrosiose pajamose. Palūkanų pajamos ir pelnas (nuostoliai) iš valiutos kurso pasikeitimo pripažįstami per pelną (nuostolius) taip pat, kaip ir finansinio turto, vertinamo amortizuota savikaina, atveju. Skolos priemonių, vertinamų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, tikėtinų kredito nuostolių vertinimo principai pateikiami toliau. Kai LCKU turi daugiau negu vieną investiciją į tą patį vertybinį popierių, laikoma, kad pirmiau realizuojama anksčiau įsigyta investicija. Nutraukus šių skolos priemonių pripažinimą sukauptas pelnas ar nuostoliai anksčiau pripažinti per kitas bendrąsias pajamas, perklasifikuojami į pelną (nuostolius).

Finansiniai įsipareigojimai

Skolintos lėšos iš pradžių pripažįstamos tikrąja verte, kurią sudaro grynoji gautų lėšų suma, atskaičiavus sandoriui sudaryti patirtas sąnaudas. Vėliau skolintos lėšos apskaitomos amortizuota savikaina, kuri skaičiuojama atsižvelgiant į visas nuolaidas ar premijas, ir sąnaudas, kurios yra sudėtinė efektyvios palūkanų normos dalis. Skolintos lėšos pripažįstamos atsiskaitymo momentu. LCKU sudarytas likvidumo rezervas apskaitomas amortizuota savikaina.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai, apskaitomi tikrąja verte per pelną ar nuostolius

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai šioje kategorijoje yra tie, kurie nėra skirti prekybai ir buvo vadovybės priskirti apskaityti per pelną ar nuostolius pirminio pripažinimo metu arba privalomai vertinami tikrąja verte pagal 9 TFAS. Vadovybė gali priskirti priemonę į apskaitomą per pelną ar nuostolius pradinio pripažinimo metu tik, kai įvykdomas vienas iš toliau nurodytų kriterijų. Toks priskyrimas nustatomas atskirų instrumentų lygmeniu:

- priskyrimas pašalina arba žymiai sumažina vertinimo ar pripažinimo neatitikimą, kuris kitu atveju atsirastų vertinant turtą ar įsipareigojimus arba pripažįstant jų pelną ar nuostolius kitu būdu;

arba

- įsipareigojimai yra finansinių įsipareigojimų grupės, kurie yra valdomi ir jų rezultatai vertinami tikrąja verte, remiantis dokumentais pagrįsta rizikos valdymo ar investavimo strategija;

arba

- įsipareigojimai, kuriuose yra vienas ar daugiau įterptųjų išvestinių finansinių priemonių, išskyrus atvejus, kai jie iš esmės nekeičia pinigų srautų, kylančių iš sutartinių įsipareigojimų, arba be gilesnės analizės tampa aišku, kad panašios priemonės atveju įterptinės išvestinės finansinės priemonės (priemonių) atskyrimas nuo pagrindinės sutarties yra negalimas.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai vertinami tikrąja verte per pelną ar nuostolius apskaitomi finansinės padėties ataskaitoje tikrąja verte. Tikrosios vertės pokyčiai apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje, išskyrus įsipareigojimų, priskirtų vertinamiems tikrąja verte per pelną (nuostolius), tikrosios vertės pokyčius dėl pasikeitusios LCKU kredito rizikos. Tokie pokyčiai apskaitomi per kitas bendrąsias pajamas ir vėliau nėra perklasifikuojami į pelną ar nuostolius. Palūkanos, uždirbtos ar patiriamos dėl priemonių priskirtų vertinti tikrąja verte per pelną ar nuostolius, yra kaupiamos ir pripažįstamos atitinkamai palūkanų pajamomis arba palūkanų sąnaudomis, taikant efektyviają palūkanų normą ir atsižvelgiant į visas nuolaidas/ premijas ir 9 TFAS reikalavimus tenkinančias sandorio išlaidas, kurios yra neatsiejama priemonės dalis. Palūkanos, gautos už turtą, kurį privaloma vertinti tikrąja verte per pelną ar nuostolius, yra apskaitomos taikant sutartines palūkanas. Dividendų pajamos iš nuosavybės priemonių, vertinamų tikrąja verte per pelną ar nuostolius, yra apskaitomos pajamose, kai įgyjama teisė į dividendus.

Garantijos ir kreditavimo įsipareigojimai

LCKU suteikia garantijas ir kreditavimo įsipareigojimus.

Garantija yra LCKU išduotas garantinis raštas, kuriuo ji vienašališkai įsipareigoja sumokėti garantijos gavėjui nurodytą sumą, jei asmuo, už kurį LCKU garantavo, neįvykdys ar netinkamai įvykdys prievolę garantijos gavėjui. Tokios garantijų sutartys patenka į tikėtinų nuostolių reikalavimo sritį.

Pajamos už suteiktas garantijas yra pripažįstama bendrųjų pajamų ataskaitoje kaip paslaugų ir komisinių pajamos.

Kreditavimo įsipareigojimai yra įsipareigojimai, pagal kuriuos LCKU privalo suteikti klientui paskolą iš anksto nustatytomis sąlygomis. Tokios kreditavimo įsipareigojimų sutartys patenka į tikėtinų kredito nuostolių reikalavimų taikymo sritį.

Garantijų ir kreditavimo įsipareigojimų nominali sutartinė vertė, kai garantija ar paskola, dėl kurios buvo susitarta suteikti, atitinka rinkos sąlygas, nėra įtraukiama į finansinės padėties ataskaitą.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų perklasifikavimas

LCKU neperklasifikuoja finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų po jų pirminio pripažinimo, išskyrus išskirtines aplinkybes, kuriomis LCKU įsigyja, realizuoja ar nutraukia tam tikrą verslo dalį. Finansiniai įsipareigojimai niekada neperklasifikuojami.

Finansinio turto ir įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

a) Pripažinimo nutraukimas dėl esminio sąlygų pakeitimo

LCKU nutraukia finansinio turto, pvz., klientui suteiktos paskolos, pripažinimą, kai sąlygos buvo persvarstytos tiek, kad ji iš esmės tampa nauja paskola, o skirtumas pripažįstamas pripažinimo nutraukimo pelnu ar nuostoliu tai daliai, kuriai nebuvo apskaityti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo. Naujai pripažintos paskolos klasifikuojamos kaip 1 lygio (paaiškinama toliau) paskolos tikėtinų kredito nuostolių vertinimo tikslais, nebent naujoji paskola būtų laikoma suteiktu dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansiniu turto (angl. *POCI*).

Vertindama, ar nutraukti suteiktos paskolos pripažinimą, be kita ko, LCKU svarsto šiuos veiksnius:

- paskolos valiutos pasikeitimas;
- nuosavybės požymių atsiradimas;
- sandorio šalies pasikeitimas;
- ar pakeitimas yra toks, kad priemonė nebeatitiktų SPPI testo kriterijų.

Jei dėl pakeitimo reikšmingai nepasikeičia pinigų srautai, toks pakeitimas nereiškia turto pripažinimo nutraukimo. Remiantis pinigų srautų, diskontuotų pagal pradinę EPN, pasikeitimu, LCKU apskaito pakeitimo pelną ar nuostolius iki sumos, kuriai nėra apskaityti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo. Pinigų srautas iš POCI turto pripažinimo nutraukimo apskaitomas pagrindinės veiklos pinigų srautuose.

b) Pripažinimo nutraukimas dėl kitų priežasčių nei esminis sąlygų pakeitimas

Finansinis turtas

Finansinio turto (arba, kai taikytina, finansinio turto dalies arba panašaus finansinio turto grupės dalies) pripažinimas yra nutraukiamas (t. y., jis yra pašalinamas iš LCKU finansinės padėties ataskaitos), kai:

- baigiasi sutartyje numatytų teisių į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas; arba
- LCKU perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautus; arba prisiima prievolę be reikšmingo uždelsimo sumokėti visus gautus pinigų srautus trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį ir
 - a) LCKU perleidžia iš esmės visą su perduoto finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą; arba
 - b) LCKU nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio finansinio turto kontrolę.

Kai LCKU perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautą arba sudaro perleidimo sutartį su trečiaja šalimi, yra vertinama, ar ir kokia apimtimi, LCKU išlaiko su šio finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą. Kai LCKU nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra ir toliau pripažįstamas ta dalimi, su kuria LCKU yra vis dar susijusi. Šiuo atveju LCKU taip pat pripažįsta susijusį įsipareigojimą. Perleistas turtas ir su juo susijęs įsipareigojimas yra vertinami remiantis teisėmis ir įsipareigojimais, kuriuos LCKU išlaikė.

Kai su LCKU susijęs perduotas turtas tampa garantija, toliau kontroliuojama dalis vertinama mažesniąja suma iš apskaitinės turto vertės, ir didžiausios numanomos sumos, kurią LCKU gali tekti sumokėti (garantijos suma).

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojimas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet iš esmės kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinio turto vertės sumažėjimas

Tikėtinų kredito nuostolių (arba TKN) vertinimo principų apžvalga

Nuo 2018 m. sausio 1 d. LCKU apskaitė visų paskolų ir kitų skolos finansinių priemonių, įskaitant kreditavimo įsipareigojimus, kurios nėra vertinamos tikrąja verte per pelną ar nuostolius, tikėtinus kredito nuostolius (toliau – finansinės priemonės) pagal 9 TFAS tikėtini kredito nuostoliai nėra vertinami nuosavybės priemonėmis.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Tikėtinų kredito nuostolių metodas yra pagrįstas kreditų nuostoliais, kurių tikimasi, kad atsiras per visą turto galiojimo laiką (tikėtinus kredito nuostolius turto galiojimo laikotarpiu), išskyrus atvejus, kai nuo finansinio turto pripažinimo momento kredito rizika nėra padidėjusi ir tokiu atveju vertinami 12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai.

12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai yra viso galiojimo laikotarpio tikėtinų kredito nuostolių dalis, kuri atspindi tikėtinus kredito nuostolius, kurie atsiranda dėl įsipareigojimų neįvykdymo įvykių, susijusių su finansine priemone ir kurie yra galimi per 12 mėnesių nuo ataskaitinės datos.

Tiek 12 mėnesių, tiek ir galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai yra skaičiuojami individualiai arba kolektyviai, priklausomai nuo finansinių priemonių portfelio pobūdžio. LCKU kolektyviniu pagrindu vertinamo finansinio turto grupavimo principai paaiškinti toliau.

Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vertinama, ar finansinės priemonės kredito rizika nuo pradinio pripažinimo reikšmingai padidėjo, atsižvelgiant į įsipareigojimų neįvykdymo rizikos pasikeitimą per likusį finansinės priemonės laikotarpį. Šio proceso metu LCKU savo paskolas suskirsto į 1 lygio, 2 lygio ir 3 lygio paskolas ir nusipirkta ar suteikta dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinį turtą (POCI), kaip aprašyta žemiau:

- 1 lygis: Kai paskolos pirmą kartą pripažįstamos, LCKU pripažįsta 12 mėnesių tikėtinus kredito nuostolius. 1 lygio paskolos taip pat apima paskolas, kurių kredito rizika pagerėjo ir atitinkamai jos buvo perklasifikuotos iš 2 lygio.
- 2 lygis: Kai paskolos kredito rizika po pradinio pripažinimo momento reikšmingai padidėjo, LCKU prisipažįsta paskolos galiojimo laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius. 2 lygio paskolos taip pat apima paskolas, kurių kredito rizika pagerėjo ir paskola buvo perklasifikuota iš 3 lygio.
- 3 lygis: paskolos, kurios laikomos nuvertėjusiomis paskolomis. LCKU prisipažįsta galiojimo laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius.
- POCI: įsigytas ar suteiktas dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinis turtas yra finansinis turtas, kuris yra nuvertėjęs pradinio pripažinimo metu. POCI turtas yra apskaitomas tikrąja verte pirminio pripažinimo metu ir palūkanų pajamos vėliau pripažįstamos pagal kredito pakoreguotą efektyviają palūkanų normą. Tikėtini kredito nuostoliai yra apskaitomi tik tiek, kiek pasikeičia tikėtini kredito nuostoliai po pirminio pripažinimo.

Finansinio turto, dėl kurio LCKU neturi pagrįstų lūkesčių atgauti visą turtą ar jo dalį, bendroji dalis yra sumažinama. Tai yra laikoma finansinio turto (daliniu) pripažinimo nutraukimu.

Tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimas

LCKU apskaičiuoja tikėtinus kredito nuostolius (toliau - TKN), remdamasi tikimybėmis įvertintais scenarijais, kad būtų galima įvertinti numatomus grynuosius pinigų srautų trūkumus, diskontuotus apytiksle EPN. Pinigų srautų trūkumas yra skirtumas tarp pinigų srautų, kurie turėtų būti sumokėti LCKU pagal sutartį, ir pinigų srautus, kuriuos LCKU tikisi gauti.

Pagrindiniai naudojami elementai, skaičiuojant tikėtinus kredito nuostolius, yra šie:

- PD (angl. *probability of default*) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė.
- EAD (angl. *exposure at default*) - skolinimo pozicijos dydis įsipareigojimų neįvykdymo momentu (pagrindinė kredito dalis ir sukauptos palūkanos).
- LGD (angl. *loss given default*) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo sąlygotas nuostolis, apskaičiuotas LCKU grupės istoriniais duomenimis. Jis pagrįstas sutartinių pinigų srautų skirtumu nuo to, kiek skolintojas tikisi gauti, įskaitant bet kokio užstato realizavimą.

Apskaičiuodama 2020 m. tikėtinus kredito nuostolius ir atsižvelgdama į galimą COVID-19 įtaką, LCKU vertinto 100 proc. pesimistinį scenarijų, remiantis atšiauriausia Lietuvos Banko skelbiama 2021 m. prognoze, kai įprastomis rinkos sąlygomis atsižvelgiama į tris scenarijus:

- ekonominio nuosmukio scenarijus (pesimistinis) – daroma prielaida, kad ateities makroekonominiai pokyčiai atitiks Lietuvos Banko skelbiamas naujausias atšiauriausias ekonomines prognozes;
- labiausiai tikėtinas – daroma prielaida, kad ateities makroekonominiai pokyčiai atitiks Lietuvos Banko skelbiamas naujausias pagrindines ekonomines prognozes;
- optimistinis – daroma prielaida, kad teigiami makroekonominiai pokyčiai atitiks Lietuvos Banko skelbiamas naujausias palankiausias ekonomines prognozes.

Naudoto scenarijaus atveju atlikta makroekonominės aplinkos ir faktinių 2020 m. rezultatų palyginamoji analizė, TKN skaičiavimui naudojamų PD ir LGD parametrų kontekste. Galutiniam parametrų nustatymui, pritaikytas konservatyviausias variantas. Išskyrus atnaujinamojo kredito priemonės, maksimalus laikotarpis, kuriuo nustatomi kredito nuostoliai, yra finansinės priemonės sutartinis (galiojimo) laikotarpis, nebent LCKU turi teisėtą teisę jį atgauti anksčiau.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

PD ir LGD parametrai bei TKN apskaičiavimas priklauso nuo paskolos rizikos lygio:

- 1 rizikos lygyje esančioms paskoloms formuojamas 12-os mėnesių trukmės TKN - galiojimo laikotarpio TKN dalis, kuri susidaro dėl nuostolio įvykių, galimai įvyksiančių per artimiausius 12 mėnesių nuo vertinimo datos.
- 2 ir 3 rizikos lygyje esančioms paskoloms formuojamas viso paskolos galiojimo laikotarpio TKN – TKN dydis, kuris susidaro dėl visų galimų nuostolio įvykių per visą skolinimo pozicijos galiojimo laikotarpį.

Nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ir atstatymo yra apskaitomi ir atskleidžiami atskirai nuo pakeitimo pelno ar nuostolių, kurie yra apskaitomi kaip finansinio turto bendrosios balansinės vertės koregavimas. Skaičiuojant 2020 m. TKN, buvo įvertinta COVID-19 situacijos įtaka LCKU paskolų portfeliui. Rizikos lygio nustatymo ir TKN apskaičiavimo kontekste konservatyviai buvo įvertinti tie fizinių ir juridinių asmenų segmentai, kuriuos labiausiai neigiamai paveikė COVID-19. LCKU ir visa Lietuvos centrinei kredito unijai priklausančių kredito unijų grupė prisijungė prie Lietuvos bankų asociacijos paskelbtų moratoriumų, tačiau nebuvo susilaukta ženklios prašymų apimties iš klientų dėl įmokų atidėjimų, todėl reikšmingas neigiama įtaka skaičiuojant TKN nebuvo jaučiama.

2020 m. pabaigoje, vis dar egzistavo neapibrėžtumas dėl tolimesnio COVID-19 pandemijos vystymosi ir galimos įtakos atskiriems sektoriams, todėl egzistuoja tikimybė, kad faktiniai rezultatai gali skirtis nuo atliktų įvertinimų, tačiau COVID-19 įtaka buvo įvertinta tiek vertinant konkrečių pozicijų riziką, tiek naudojant atitinkamus parametrus formuojant TKN. Kaip 2 rizikos lygis buvo įvertinti fizinių ir juridinių asmenų segmentai, kurių veiklą labiausiai neigiamai paveikė COVID-19, skolininkai, kurie kreipėsi dėl atidėjimų bei kuriems buvo pritaikyti moratoriumai, ir skolininkai, kurie viešuose išoriniuose registruose paskelbti kaip nukentėję nuo COVID-19. Atsižvelgiant į išvardintus kriterijus, paskolų portfelio kokybės struktūra pasikeitė ir papildomai į 2 rizikos lygį buvo perkelta 13 943 tūkst. eurų paskolų vertės ir tai sudarė 17,6 proc. viso paskolų portfelio. Dėl rizikos lygio perskirstymo papildomai suformuota 18 tūkst. TKN.

Skaičiuojant TKN, atsižvelgta ir į tuo metu vyraujančias aktualiausias makroekonominės tendencijas bei faktinius 2020 metų LCKU finansinės grupės rezultatus ir TKN skaičiavimui taikomi PD, LGD parametrai buvo naudojami, pasirenkant konservatyvesnes prielaidas. Dėl parametru atnaujinimo papildomai suformuota 8 tūkst. TKN.

Įvertinus dėl COVID-19 visas aukščiau įvardintas prielaidas TKN formavime, papildomai suformuota 26 tūkst. EUR TKN.

Papildomai, siekiant įsivertinti parametru kitimo įtaką TKN rezultatams, atsižvelgiant į 2020 m. paskolų portfelio struktūrą ir TKN rezultatus, 2 proc. punktų parametro LGD padidėjimas turėtų 2 proc. įtakos galutiniam TKN sumos padidėjimui.

Individualus ir kolektyvinis vertinimas

LCKU skolinimo pozicijos gali būti vertinamos individualiai arba kolektyviai:

- individualus TKN vertinimas – tikėtinų kredito nuostolių vertinimo metodas, kai skolinimo pozicijai TKN nustatomi individualiai, pagal numatytus scenarijus sudarytus tikėtinius kredito grąžinimo grafikus ir jų tikimybes.
- kolektyvus TKN vertinimas – tikėtinų kredito nuostolių vertinimo metodas, kai finansinių priemonių TKN nustatomi pagal bendrai skolininkų segmentui (skolinimo pozicijų atveju) arba homogeninės grupės pogrupiui (skolos vertybinių popierių atveju), kuriam priskirta finansinė priemonė, nustatytus atitinkamus PD, LGD ir EAD parametrus ($TKN = EAD \times PD \times LGD$, vertinant pagal skirtingus scenarijus ir jų svorius).

Skolos vertybinių popierių TKN nustatomi pagal oficialiai skelbiamus Moody's (ar kitų viešai prieinamus ir patikimus duomenis skelbiančių institucijų) PD ir LGD (ar tiesiog atgavimo koeficientų) duomenis.

Individualus vertinimas bendru atveju taikomas LCKU 3 lygiui priskirtoms reikšmingoms skolinimo pozicijoms ir visoms skolinimo pozicijoms kitoms kredito įstaigoms.

Skolos priemonių vertinamų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas tikėtinų kredito nuostolių apskaita

Tikėtinai kredito nuostoliai skolos priemonėms, vertinamoms tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas nesumažina šių finansinių priemonių apskaitinės vertės finansinės padėties ataskaitoje, kuri išlieka įvertinta tikrąja verte. Vietoj to, suma, lygi nuostoliams, kurie atsirastų, jei turtas būtų įvertintas amortizuota savikaina, pripažįstama per kitas bendrąsias pajamas kaip sukauptas vertės sumažėjimas, atitinkamą sumą apskaitant per pelną (nuostolius). Sukaupti nuostoliai, pripažinti per kitas bendrąsias pajamas, yra perklasifikuojami į pelną (nuostolius) turto pripažinimo nutraukimo metu. LCKU 2019 ir 2020 m. įvertinta tikėtinų kredito nuostolių skolos priemonėms, vertinamoms tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, suma buvo nereikšminga (iki 10 tūkst. EUR).

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Nusipirkto ar suteikto dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinio turto (POCI) tikėtinų kredito nuostolių apskaita

POCI finansiniam turtui LCKU pripažįsta sukauptus tikėtinų kredito nuostolių pokyčius nuo pradinio vertės sumažėjimo pripažinimo. Per 2020 m. LCKU įsigijo POCI finansinių priemonių, kurių įsigijimo vertė buvo 4 111 tūkst. EUR. Šioms priemonėms 2020 m. gruodžio 31 d. buvo sukaupta 32 tūkst. EUR tikėtinų kredito nuostolių.

Atnaujinamojo kredito priemonės

LCKU produktų pasiūla apima tokias atnaujinamojo kredito priemones kaip kredito linijos. LCKU skaičiuoja tikėtinus kredito nuostolius per laikotarpį, kuris atspindi LCKU lūkesčius dėl klientų elgesio, jų įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę ir būsimą LCKU riziką mažinančias priemones, kurios galėtų apimti atnaujinamojo kredito priemonių limitų sumažinimą arba atšaukimą. Remiantis ankstesne patirtimi ir LCKU lūkesčiais, laikotarpiai, per kuriuos LCKU apskaičiuoja šių produktų tikėtinų kredito nuostolių parametrus, yra tokie patys kaip ir kitoms priemonėms.

Atliekamas nuolatinis vertinimas, ar atnaujinamojo kredito priemonių kredito rizika reikšmingai padidėjo. Palūkanų norma, naudojama tikėtinų kredito nuostolių diskontavimui, apskaičiuojama pagal vidutinę efektyvią palūkanų normą, kuri, kaip tikimasi, bus taikoma per numatomą atnaujinamojo kredito priemonių galiojimo laikotarpį. Tikėtinų kredito nuostolių apskaičiavimas, įskaitant numatomo galiojimo laikotarpio ir diskonto normos apskaičiavimą, atliekamas individualiu pagrindu, atsižvelgiant į tai, kad LCKU atveju, tai daugiausia yra kredito linijos, suteiktos kitoms kredito įstaigoms.

Į ateitį orientuota informacija

Savo tikėtinų kredito nuostolių modeliuose LCKU remiasi įvairiapuse informacija, įskaitant ir į ateitį orientuota informacija, tokia kaip bendrojo vidaus produkto (BVP) augimas, nedarbo lygis ir būsto kainų indeksas. LCKU ir grupei priklausančių narių kredito unijų skolininkų segmentų PD ir LGD yra koreguojami metinių BVP pokyčių/ nedarbo lygio ir nedarbo/ nekilnojamo turto indekso pokyčių duomenų pagrindu (sudaromi regresijos modeliai, kurie naudojami tolimesniam PD ir LGD parametrų prognozavimui). Vertinant 2020 m. rezultatus, PD ir LGD parametrams įvertinti buvo naudoti istoriniais duomenimis (2010-2019 m.) pagrįsti prognozavimo modeliai bei 2020 m. metiniai faktiniai parametrų dydžiai.

LCKU kiekvieną ketvirtį seka faktinius minėtus rodiklius bei Lietuvos banko prognozes ir vertina jų pokyčių įtaką atitinkamų skolininkų segmentų kreditingumui. Tęstinis nedarbo lygio augimas ir/ ar neigiamas BVP pokytis, viršijantis LCKU narių kredito unijų Grupės nusistatytas ribines vertes, yra laikomas išankstiniu galimo skolininkų kreditingumo blogėjimo signalu. Nedarbo lygiui ir/ ar BVP pokyčiui viršijus ribines vertes, koreguojami scenarijų svoriai bei prognozinės PD struktūros. Esant neapibrėžtai situacijai rinkoje ir siekiant kuo tiksliau atspindėti TKN, parametrai gali būti atnaujinami, o scenarijų svoriai gali būti paskirstomi individualiai.

Užtikrinimo priemonių vertinimas

Siekdama sumažinti finansinio turto kredito riziką, LCKU siekia, kai tik įmanoma, naudoti užtikrinimo priemones. Užtikrinimo priemonės gali būti įvairios, tokios kaip pinigai, vertybiniai popieriai, akredityvai/ garantijos, nekilnojamas turtas, gautinos sumos, atsargos, kitas nefinansinis turtas ir pan.

Užtikrinimo priemonė (nebent ji būtų perimta) nėra apskaitoma LCKU finansinės padėties ataskaitoje, tačiau užtikrinimo priemonės tikroji vertė turi įtakos tikėtinų kredito nuostolių apskaičiavimui individualaus TKN vertinimo atveju. Paprastai užtikrinimo priemonių tikroji vertė vertinama paskolos suteikimo metu ir vėliau reguliariai pakartotinai pervalduojama. Išsami informacija apie įvairias LCKU turimas užtikrinimo priemones pateikiama Kredito rizikos valdymo dalyje toliau.

Kai tik įmanoma, LCKU naudoja aktyvios rinkos duomenis, kad įvertintų finansinį turtą, laikomą užtikrinimo priemone. Kitas finansinis turtas, neturintis lengvai nustatomų rinkos verčių, vertinamas naudojant modelius. Nefinansinės užtikrinimo priemonės, pavyzdžiui, nekilnojamas turtas, vertinamas remiantis trečiųjų šalių, pvz. turto vertintojų, duomenimis arba remiantis būsto kainų indeksais.

Už skolas perimtas turtas

Pagal LCKU apskaitos politiką nustatoma, ar perimtą turtą galima geriausiai panaudoti savo veiklos tikslams, ar jis turėtų būti parduodamas. Turtas, kuris yra/ gali būti panaudojamas savo veiklai, perkeliamas į atitinkamą turto grupę mažesniaja iš turto perėmimo vertės ar apskaitinės turtu užtikrintos finansinės priemonės vertės. Turtas, kurį numatoma parduoti, yra perkeliamas į turto, skirtą pardavimui kategoriją, ir vertinamas tikrąja verte (jei finansinis turtas) arba tikrąja verte, atėmus pardavimo sandorio išlaidas (jei nefinansinis turtas).

Nurašytas finansinis turtas

Finansinis turtas yra nurašomas arba iš dalies, arba visas tik tada, kai LCKU nebesitiki atgauti jokių su turtu susijusių sumų ir atitinkamai nebevykdo turto išieškojimo veiksmų. Jei nurašoma suma yra didesnė už sukauptą

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

tikėtinų kredito nuostolių sumą, skirtumas laikomas papildomu vertės sumažėjimu nuo bendros balansinės vertės. Bet kokie vėlesni nurašyto finansinio turto atgavimai yra apskaitomi kaip kreditiniai įrašai vertės sumažėjimo sąnaudose bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Pertvarkytos ir restruktūrizuotos paskolos

Kartais LCKU, reaguodama į skolininko finansinius sunkumus, neperima užtikrinimo priemonių ar kitais būdais jų nerealizuoja, tačiau suteikia nuolaidas ar pakeičia pradinės paskolų sutarčių sąlygas.

LCKU laiko paskolą restruktūrizuota, kai tokie pakeitimai yra atliekami dėl dabartinių ar tikėtinų skolininko finansinių sunkumų, ir LCKU nebūtų atlikusi tokių pakeitimų, jei skolininkas būtų finansiškai pajėgus. Veiksniai, rodantys finansinius sunkumus, apima įsipareigojimų nevykdymą arba reikšmingus kitus Kredito rizikos skyriaus pasitebėjimus skolininko atžvilgiu. Restruktūrizavimas gali apimti mokėjimo termino pratęsimą ir naujas paskolos sutarties sąlygas. Persvarsčius sąlygas, bet koks vertės sumažėjimas vertinamas naudojant pradinę EPN, apskaičiuotą prieš pakeičiant sąlygas. LCKU politika yra tinkamai stebėti visas restruktūrizuotas paskolas, kad būtų užtikrinta, jog ateityje mokėjimai ir toliau bus vykdomi.

Sprendimai dėl pripažinimo nutraukimo ir klasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių nustatomi kiekvienu konkrečiu atveju atskirai. Jei šių procedūrų metu nustatomi nuostoliai, susiję su paskola, tokia paskola yra laikoma nuvertėjusia 3 lygio restruktūrizuota paskola, kol nėra atgauti visi jos pinigų srautai arba paskola nurašoma.

Kai paskola buvo persvarstyta arba pakeista, bet nenutrauktas jos pripažinimas, LCKU taip pat pakartotinai įvertina, ar reikšmingai padidėjo kredito rizika. LCKU taip pat svarsto, ar tokia paskola turi būti klasifikuojama kaip 3 lygio finansinis turtas. Jei paskola buvo restruktūrizuota, ji tokia išlieka visą 12 mėnesių trukmės stebėsenos laikotarpį, per kurį skolininkas turi įvykdyti tam tikras sąlygas, kad būtų perkeltas į žemesnės rizikos lygį.

Jei paskolos sutarties sąlygų pakeitimai yra reikšmingi, paskolos pripažinimas nutraukiamas, kaip buvo paaiškinta aukščiau.

Materialusis ilgalaikis turtas

Materialusis ilgalaikis turtas apskaitomas įsigijimo verte, sumažinta sukaupto nusidėvėjimo ir vertės sumažėjimo suma. Nusidėvėjimo sąnaudos pripažįstamos lygiomis dalimis kas mėnesį, kurį turtas pradedamas naudoti, atsižvelgiant į naudingą turto tarnavimo laiką, išskyrus atvejus, kai nusidėvėjimo sąnaudos įtraukiamos į kito turto pasigaminimo savikainą. Materialusis turtas amortizuojamas tiesiniu būdu. Turto naudojimo laikotarpiai yra tokie: pastatai – 25 metai, lengvieji automobiliai – 6 metai, baldai – 6 metai, kompiuterinė įranga - 3 metai, kita – nuo 3 iki 5 metų.

Kai turto balansinė vertė didesnė už jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, šio turto balansinė vertė nedelsiant nurašoma iki jo atgautinos vertės. Materialusis ilgalaikis turtas yra peržiūrimas siekiant įvertinti, ar jo vertė nėra sumažėjusi, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad atsiperkamoji vertė yra mažesnė. Pelnas arba nuostolis iš materialiojo ilgalaikio turto pardavimo yra nustatomas remiantis jo balansine verte ir įtraukiamas į bendrųjų pajamų ataskaitą.

Kiekvieną ataskaitinę datą turto likutinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai yra peržiūrimi ir, reikalui esant, atitinkamai keičiami.

Remonto ir priežiūros išlaidos pripažįstamos sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai jos patiriamos. Vėliau patiriamos išlaidos pridedamos prie turto apskaitinės vertės arba pripažįstamos kaip atskiras turtas tik tuo atveju, jeigu tikėtina, kad ateityje LCKU iš šio turto gaus ekonominės naudos ir šio turto savikaina gali būti patikimai įvertinta.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas apskaitomas įsigijimo (pasigaminimo) verte, sumažinta sukauptos amortizacijos ir vertės sumažėjimo suma. Nematerialusis turtas amortizuojamas tiesiniu būdu per 3 – 5 metų numatomą naudojimo laikotarpį.

Kai turto balansinė vertė didesnė už jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, šio turto balansinė vertė nedelsiant nurašoma iki jo atsiperkamosios vertės. Nematerialiojo ilgalaikio turto vertė peržiūrima siekiant įvertinti ar jo vertė nėra sumažėjusi, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad atsiperkamoji vertė yra mažesnė nei apskaityta.

LCKU viduje sukurto nematerialiojo turto pasigaminimo savikaina yra suma išlaidų, kurios buvo patirtos nuo tos datos, kai nematerialusis turtas pirmą kartą atitiko nematerialiojo turto pripažinimo kriterijus. Išlaidos, tiesiogiai priskiriamos unikaliam programinei įrangai, kontroliuojamai LCKU, projektuoti bei testuoti yra pripažįstamos nematerialiuoju turtu tik tada, kai LCKU turi patikimų įrodymų, kad:

- techniškai įmanoma užbaigti gaminti (kurti) nematerialųjį turtą, kuris būtų tinkamas naudoti;

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- ji turi techninių galimybių, finansinių ir kitų išteklių užbaigti plėtros darbus;
- ji ketina baigti gaminti (kurti) nematerialųjį turtą ir jį naudoti arba parduoti;
- ji sugebės naudoti arba parduoti nematerialųjį turtą;
- ji gali įrodyti, kaip nematerialusis turtas ateityje teiks LCKU ekonominę naudą;
- ji gali patikimai įvertinti su nematerialiojo turto pasigaminimu (sukūrimu) susijusias išlaidas.

Darbuotojų, tiesiogiai dalyvaujančių gaminant (kuriant) turtą, darbo užmokestis ir su juo susiję mokesčiai bei kitos tiesiogiai su programinės įrangos gamyba (kūrimu) susijusios išlaidos yra priskiriamos programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai, jei kuriamas turtas atitinka visas aukščiau nurodytas sąlygas.

Palaikymo ir kitos plėtros išlaidos, kurios nepriskiriamos įmonės pasigamintos (sukurtos) programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai, pripažįstamos to ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis, kada jos buvo patirtos. Išlaidos, kurias LCKU pripažino sąnaudomis ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, vėliau negali būti koreguojamos ir priskiriamos programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai.

Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Turtas, kuris yra amortizuojamas/ nudėvimas, tikrinamas vertės sumažėjimui nustatyti, kuomet įvykiai ar aplinkybių pokyčiai rodo, kad jo apskaitinė vertė gali būti neatgautina. Vertės sumažėjimo nuostolis yra skirtumas tarp apskaitinės ir atgautinos verčių. Atgautina vertė yra laikoma ta vertė, kuri yra didesnė – turto tikroji vertė, sumažinta pardavimo išlaidomis, arba naudojimo vertė. Vertinant, kiek galėtų sumažėti vertė, turtas priskiriamas įplaukas generuojančiam vienetui. Nefinansinis turtas, kuriam anksčiau buvo nustatytas vertės sumažėjimas, kiekvienais metais yra vertinamas ir dėl vertės sumažėjimo atstatymo.

Nuoma

LCKU kaip nuomininkas

Sutarties pradžioje LCKU vertina, ar sutartis yra nuoma ar ją apima. Tai reiškia, kad vertinama, ar pagal sutartį suteikiama teisė valdyti identifikuoto turto naudojimą tam tikrą laiką mainais už atlygį.

Visoms nuomos sutartims, išskyrus trumpalaikes ir mažaverčio turto nuomos sutartis, LCKU taiko vieną pripažinimo ir vertinimo metodą. LCKU pripažįsta nuomos įsipareigojimą mokėti nuomos įmokas ir naudojimo teise valdomą turtą, pagal kurį suteikiama teisė naudotis nuomojamu turtu.

Naudojimo teise valdomas turtas

Pradžios datą (t. y. datą, nuo kurios pagrindinis turtas pradėtas naudoti) LCKU pripažįsta naudojimo teise valdomą turtą. Naudojimo teise valdomas turtas apskaitomas įsigijimo savikaina atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą pakoregavus dėl nuomos įsipareigojimo pakartotinio įvertinimo. Naudojimo teise valdomo turto įsigijimo savikaina apima nuomos įsipareigojimų pirminio vertinimo sumą, pirmines tiesiogines išlaidas, nuomos mokesčius pradžios datą arba iki jos, atėmus bet kokias gautas nuomos paskatas. Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas pagal tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą per nuomos laikotarpį arba nustatytą turto naudingo tarnavimo laikotarpį, priklausomai nuo to, kuris iš jų yra trumpesnis.

Jeigu iki nuomos laikotarpio pabaigos LCKU perleidžiama nuomojamo turto nuosavybės teisė arba jeigu naudojimo teise valdomo turto kaina rodo, kad nuomininkas pasinaudos pasirinkimo pirkti teise, nusidėvėjimas skaičiuojamas remiantis numatomu turto naudingo tarnavimo laiku. 2020 ir 2019 m. gruodžio 31 d. turto naudingumo tarnavimo laikas – 4 metai.

Taip pat naudojimo teise valdomas turtas yra vertinamas dėl vertės sumažėjimo.

Nuomos įsipareigojimai

Pradžios datą LCKU pripažįsta nuomos įsipareigojimus, apskaitomus nuomos įmokų, kurios turės būti sumokėtos per nuomos laikotarpį, dabartine verte. Nuomos įmokos apima fiksuotas įmokas (įskaitant prilygintas fiksuotoms įmokoms) atėmus bet kokias gautinas nuomos paskatas, kintamas nuomos įmokas, kurios priklauso nuo indekso ar normos, ir sumos, kurios turėtų būti sumokėtos pagal likvidacinės vertės garantijas. Tokios nuomos įmokos taip pat apima pasirinkimo pirkti sandorio vykdymo kainą, jei yra pagrįstai žinoma, kad LCKU ta pasirinkimo teise pasinaudos, ir baudas už nuomos nutraukimą, jeigu daroma prielaida, kad per nuomos laikotarpį LCKU pasinaudos pasirinkimo teise nutraukti nuomą. Kintamos nuomos įmokos, kurios nepriklauso nuo indekso ar normos, pripažįstamos sąnaudomis (nebent jos yra patiriamos atsargoms pagaminti) laikotarpiu, kuriuo įvyksta įvykis ar atsiranda sąlyga, dėl kurių mokami šie mokesčiai.

Skaičiuodama dabartinę nuomos įmokų vertę, LCKU taiko nuomos pradžios datą priskaitytiną skolinimosi palūkanų normą, nes nuomos sutartyje numatytos palūkanų normos negalima lengvai nustatyti. Po pradžios datos

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

nuomos įsipareigojimų suma didinama atsižvelgiant į įvertintas palūkanas ir sumažinama sumokėtų nuomos įmokų suma. Be to, balansinė nuomos įsipareigojimų suma yra vertinama pakartotinai, jeigu atliekami tam tikri koregavimai, pasikeičia nuomos laikotarpis ar nuomos įmokos (pvz., būsimų įmokų pakeitimai dėl indekso ar normos, naudojamos tokiems nuomos įmokoms nustatyti, pasikeitimo) arba pasikeičia pasirinkimo teisės pirkti nuomojamą turtą vertinimas.

LCKU nuomos įsipareigojimai apskaitomi straipsnyje „Kiti įsipareigojimai“.

Trumpalaikė ir mažaverčio turto nuoma

LCKU taiko pripažinimo išimtį savo trumpalaikiam turtui, kurį sudaro transporto priemonės (t. y. tokia nuoma, kurios laikotarpis pradžios datą yra trumpesnis nei 12 mėnesių ir kuri neapima pasirinkimo teisės pirkti turtą). Šios išimtys ji laikosi ir pripažindama mažaverčio turto, kurį sudaro įvairus biuro inventorių, ir kuris yra laikomas turintis mažą vertę, nuomą. Trumpalaikės ir mažaverčio turto nuomos įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal tiesinį metodą per nuomos laikotarpį.

LCKU kaip nuomotojas

Būdamas nuomotoju, nuomos pradžioje LCKU nustato, ar sudaryta sutartis yra finansinė ar veiklos nuoma. Jeigu LCKU nustato, kad pagal nuomos sutartį perduodama iš esmės visa nuomojamo turto nuosavybei būdinga rizika ir nauda, tokias nuomos sutartis ji priskiria finansinei nuomai. Nuomos sutartys, pagal kurias LCKU neperduoda iš esmės visos nuomojamo turto nuosavybei būdingos rizikos ir naudos, priskiriamos veiklos nuomai. Įplaukos iš nuomos apskaitomos tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį ir pripažįstamos bendrųjų pajamų ataskaitos kitos veiklos pajamų straipsnyje atsižvelgiant į nuomos pobūdį. Pirminės tiesioginės išlaidos, kurios patiriamos dėl derybų ir nuomos organizavimo, turi būti įskaičiuojamos į išnuomoto turto balansinę vertę ir pripažįstamos nuomos laikotarpio sąnaudomis tuo pačiu pagrindu, kaip ir pagal nuomos sutartį gaunamos pajamos. Neapibrėžtosios įmokos pripažįstamos pajamomis tuo laikotarpiu, kuriuo jos uždirbamos.

Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus yra naudojami įvertinimai ir prielaidos, kurie įtakoja ataskaitose pateikiamas turto bei įsipareigojimų sumas ir galimų turto bei įsipareigojimų finansinių ataskaitų sudarymo dieną atvaizdavimą ir atvaizduotų pajamų bei sąnaudų per ataskaitinį laikotarpį dydžius. Nors šie įvertinimai yra pagrįsti geriausiu įvykių ir veiksmų vadovybės vertinimu, faktiniai rezultatai gali skirtis nuo šių įverčių.

LCKU atlieka vertinimus ir daro prielaidas, kurie turi įtakos einamaisiais ir kitais finansiniais metais apskaitomoms turto ir įsipareigojimų sumoms. Vertinimai ir sprendimai nuolat peržiūrimi ir įvertinami remiantis praeities patirtimi bei kitais veiksniais.

a) Finansinio turto vertės sumažėjimas

Vertinant visų kategorijų finansinio turto vertės sumažėjimo nuostolius, reikia priimti tam tikrus sprendimus: visų pirma apskaičiuojant vertės sumažėjimo nuostolius, reikia įvertinti būsimųjų pinigų srautų ir užtikrinimo priemonių vertę ir laiką bei nustatyti, ar kredito rizika reikšmingai padidėjo po pirminio pripažinimo. Tokie sprendimai atliekami atsižvelgiant į daugybę veiksnių, kurių pasikeitimai gali lemti skirtingą vertės sumažėjimo nuostolių dydį. LCKU tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimas apima sudėtingus modelius, turinčius nemažai prielaidų dėl taikomų duomenų/ įvesčių pasirinkimo ir jų tarpusavio priklausomybės. Tikėtinų kredito nuostolių modelio elementai, kurie laikomi svarbiais apskaitiniais vertinimais ir sprendimais, apima:

- Skolininko finansinės būklės nustatymą ir PD priskyrimą atitinkamai skolininko būklei;
- LCKU taikomus kiekybinius ir kokybinius kriterijus (kredito rizikos indikatorius), pagal kuriuos vertinama, ar reikšmingai padidėjo kredito rizika, ir atitinkamai, ar nuostoliai turėtų būti vertinami taikant galiojimo laikotarpio, ar 12 mėnesių tikėtinius kredito nuostolius;
- finansinio turto segmentavimą, kai tikėtini kredito nuostoliai vertinami kolektyviai;
- tikėtinų kredito nuostolių modelio kūrimą, įskaitant įvairias formules ir juose naudojamų duomenų pasirinkimą;
- tarpusavio sąsajų makroekonominių scenarijų, makroekonomikos kintamųjų, tokių kaip bendrasis vidaus produktas, nedarbo lygis ir būsto kainų indeksas, ir jų poveikio PD, EAD ir LGD nustatymą;
- į ateitį orientuotų makroekonominių scenarijų ir jų tikimybių nustatymą, siekiant įtraukti makroekonominius duomenis į tikėtinų kredito nuostolių modelį.

Tikėtinų kredito nuostolių modelis yra reguliariai peržiūrimas ir koreguojamas, atsižvelgiant į faktinių nuostolių duomenis.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

b) Atidėto pelno mokesčio turtas

Finansinėse ataskaitose vadovybė pripažino apskaičiuotą atidėtąjį pelno mokesčio turtą, nes vadovybės nuomone jis realizuosis dėl pagal Pelno mokesčio įstatymo nuostatas neapriboto nuostolių perkėlimo laikotarpio, tęstinės neapribotos LCKU veiklos bei numatyto LCKU veiklos pelningumo ateinančiais laikotarpiais. Atidėto pelno mokesčio turto panaudojimas yra pagrįstas 8 metų mokesčio pelno prognozėmis, remiantis patvirtinta LCKU veiklos strategija.

c) Lietuvos valstybės turimi LCKU pajai

LCKU finansinėse ataskaitose Valstybės turimi LCKU pajiniai įnašai (pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 20 d. nutarimą Nr. 1084 „Dėl narystės Lietuvos centrinėje kredito unijoje“, kuriuo Valstybė įsigijo vieną pagrindinį ir 29 596 papildomus pajus iš centrinės unijos ir tokiu būdu suteikė 8 879 800 EUR kapitalo pagalbą, bei 2018 m. kovo 15 d. sutartį „Dėl Lietuvos centrinės kredito unijos pajų išpirkimo“ ir tolimesnius jos pakeitimus bei priedus) ar jų likutis po tarpinių grąžinimų yra apskaitomi LCKU nuosavame kapitale kaip pajinis kapitalas. Už Valstybės kapitalo pagalbą mokami aptarnavimo kaštai yra apskaitomi kaupimo principu palūkanų ir kitose panašiose sąnaudose. Detalesnė informacija pateikiama 26 pastaboje.

d) COVID-19 pandemijos poveikis

Nors rengiant finansines ataskaitas, vis dar egzistavo neapibrėžtumas dėl tolesnio COVID-19 pandemijos vystymosi ir galimos jos įtakos atskiriems sektoriams, tačiau COVID-19 įtaka buvo įvertinta. Kaip 2 rizikos lygis buvo įvertinti fizinių ir juridinių asmenų segmentai, kuriuos labiausiai neigiamai paveikė COVID-19, skolininkai, kurie kreipėsi dėl atidėjimų ar buvo pritaikyto moratoriumai, skolininkai, kurie paskelbti kaip nukentėję nuo COVID-19.

Skaičiuojant TKN, atsižvelgta į tuo metu vyraujančias aktualiausias makroekonominės tendencijas bei faktinius 2020 metų LCKU finansines grupės rezultatus, naudojant pesimistiškiausią scenarijų.

COVID-19 pandemija gali turėti įtakos tikrajai turto ir įsipareigojimų vertei. Dėl ataskaitos rengimo metu tebeegzistavusių neapibrėžtumų tikroji turto ir įsipareigojimų vertė gali koreguotis.

e) Lėšų gautų nukentėjusiems nuo COVID-19 apskaita

2020 m. LCKU kaip finansų tarpininkas dalyvavo UAB INVEGA ir Žemės ūkio paskolų garantijos fondo COVID-19 tikslinio finansavimo priemonių įgyvendinime. Pagal šias priemones 2020 m. gruodžio 31 d. LCKU buvo išdavusi 32 000 tūkst. EUR vertės paskolų, skirtų finansuoti nuo COVID-19 pandemijos padarinių nukentėjusius asmenis. Atsižvelgiant į tai, kad LCKU yra prisiėmusi prievolę be reikšmingo uždelsimo sumokėti visus gautus pinigų srautus trečiajai šaliai pagal susijusias sutartis ir LCKU perleidžia iš esmės visą su perduoto finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, pagal minėtas priemones suteiktos paskolos ir susiję įsipareigojimai nėra pripažįstami LCKU finansinės padėties ataskaitoje.

Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra apskaitomi finansinėse ataskaitose, tačiau jie yra atskleidžiami, išskyrus tuos atvejus, kai yra mažai tikėtina, kad bus prarasta ekonominė nauda. Neapibrėžtas turtas nėra apskaitomas finansinėse ataskaitose, tačiau yra atskleidžiamas, jei iš jo yra tikimasi gauti ekonominės naudos.

Įvykiai po finansinės padėties ataskaitos datos

Įvykiai po metų pabaigos, suteikiantys papildomos informacijos apie LCKU būklę finansinės padėties ataskaitos dieną (koreguojantys įvykiai), yra apskaityti finansinėse ataskaitose. Vėlesni reikšmingi įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra atskleidžiami pastabose.

Palyginamieji skaičiai

Kur buvo reikalinga, palyginamieji skaičiai buvo pakoreguoti, kad atitiktų einamųjų metų pateikimo pokyčius. Siekiant tiksliau atspindėti pinigų srautus, kito finansinio turto įsigijimo išlaidos priskirtos prie kitiems asmenims suteiktų paskolų (padidėjimo) sumažėjimo straipsnių. Gautos (grąžintos) lėšos verslumo skatinimo fondo programai perklasifikuotos prie finansinės veiklos srautų, išskiriant gautus ir grąžintus pinigų srautus atskirai. Kiti koregavimai nurodyti prie konkrečių pastabų.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

3 PASTABA. TIKROJI FINANSINIO TURTO IR FINANSINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ VERTĖ

Tikroji vertė yra kaina, kuri būtų gaunama parduodant turtą ar sumokėta už įsipareigojimų perleidimą įprastu sandoriu tarp rinkos dalyvių vertinimo datai. Tikrosios vertės nustatymas remiasi prielaida, kad turto pardavimo ar įsipareigojimų perleidimo sandoris vyksta:

- pagrindinėje turto ar įsipareigojimų rinkoje;
- nesant pagrindinės rinkos, labiausiai šiam turtui ar įsipareigojimams palankioje rinkoje.

Pagrindinė arba palankiausia rinkos turi būti prieinamos LCKU.

Finansinių įsipareigojimų ir finansinio turto, apskaitomų amortizuota savikaina, išskyrus vertybinius popierius, laikomus iki išpirkimo, paskolas kredito unijoms bei gautas paskolas, tikrosios vertės reikšmingai nesiskiria nuo balansinių verčių, nes palūkanų normos, atitinka arba reikšmingai nesiskiria nuo rinkos sąlygų. Tikroji vertė parodo diskontuotą prognozuojamų būsimųjų pinigų srautų vertę. Tikėtini pinigų srautai diskontuojami naudojant dabartinės rinkos palūkanų normas (EURIBOR/ UNIBOR) pridėjus esamą maržą panašioms produktams balanso dieną ir taip nustatant tikrąją vertę.

Vertybinių popierių, vertinamų amortizuota savikaina, tikroji vertė nustatoma remiantis rinkos kainomis arba tarpbankinėmis kainų kotiruočėmis. Šie vertybiniai popieriai priklauso kotiruojamų rinkos kainų grupei. Amortizuota savikaina vertinamų vertybinių popierių tikroji vertė nustatyta remiantis aktyvios rinkos kainomis, naudojami 1 lygio duomenys.

Kito finansinio turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės nustatomos naudojant diskontuotų pinigų srautų modelius. Kiti turto ir įsipareigojimų straipsniai finansinėse ataskaitose nėra vertinami tikrąją verte, tačiau ji yra atskleidžiama. Kitų turto ir įsipareigojimų įvertinimui yra naudojamas dabartinės vertės metodas, taikant aktualias diskonto normas - priskiriama 3 lygiui.

	2020		2019	
Finansinis turtas:	Balansinė vertė	Tikroji vertė	Balansinė vertė	Tikroji vertė
Pinigai ir lėšos centriname banke	36 333	36 333	11 073	11 073
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	41 874	40 708	28 393	27 979
Lėšos bankų korespondentinėse ir depozitinėse sąskaitose	2 821	2 821	909	909
Paskolos kredito unijoms	39 053	37 887	27 484	27 069
Paskolos apyvartinėms lėšoms	23 365	22 214	12 864	12 457
Subordinuotos paskolos	4 674	4 659	4 256	4 248
Kredito linijos	11 014	11 014	10 364	10 364
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	39 455	39 393	25 212	24 872
Vertybiniai popieriai	83 109	84 152	57 988	59 048
Vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	50 717	50 717	19 089	19 089
Vertinami amortizuota savikaina	29 201	30 244	36 139	37 199
Vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	3 191	3 191	2 760	2 760
Gruodžio 31 d.	200 771	200 586	122 666	122 971
Finansiniai įsipareigojimai:				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	178 924	178 984	104 117	104 197
Kitų asmenų indėliai	40	40	115	115
Subordinuotos paskolos	2 012	2 751	-	-
Likvidumo palaikymo rezervas	4 359	4 359	3 814	3 814
Kiti finansiniai įsipareigojimai	50	50	175	175
Gruodžio 31 d.	185 385	186 184	108 221	108 301

2019 m. ir 2020 m. gruodžio 31 d. kredito įstaigų ir kitų finansų institucijų indėlių tikroji vertė reikšmingai nesiskyrė nuo jų balansinių verčių.

2019 m. ir 2020 m. gruodžio 31 d. LCKU turtą, apskaitomą tikrąja verte, sudarė vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas ir vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius). 2019 m. ir 2020 m. gruodžio 31 d. LCKU neturėjo įsipareigojimų, apskaitomų tikrąja verte.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Vertybinių popierių rinkos kainos yra nustatytos pagal kotiruojamas rinkos kainas, jei tokios kainos yra skelbiamos.

Nustatant tikrąją vertę naudojami 2 metodai – remiamasi aktyviomis rinkos kainomis bei naudojamas dabartinės vertės metodas. Nustatant tikrąją vertę naudojami skirtingų lygių duomenys:

1 lygio duomenys - tai tokio paties turto arba tokių pačių įsipareigojimų kotiruojamos kainos aktyviosiose rinkose, į kurią ūkio subjektas gali patekti vertinimo dieną;

2 lygio duomenys – tiesiogiai arba netiesiogiai stebimi turto arba įsipareigojimų duomenys, išskyrus 1 lygį;

3 lygio duomenys – nestebimi turto arba įsipareigojimų duomenys.

2019 m. ir 2020 m. gruodžio 31 d. vertybinių popierių, vertinamą tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, tikroji vertė nustatyta remiantis aktyvios rinkos kainomis, naudojami 1 lygio duomenys.

2019 m. ir 2020 m. gruodžio 31 d. vertybinių popierių, vertinamų tikrąja verte per pelną (nuostolius) portfeliui priskirtinų kolektyvinio investavimo subjektų tikroji vertė nustatyta pagal emitento viešai skelbiamą informaciją, naudojami 2 lygio duomenys.

2020 m. ir 2019 m. LCKU nebuvo finansinių priemonių perklasifikavimo iš vieno lygio į kitą.

Žemiau pateiktoje lentelėje nurodyta kokio lygio duomenys buvo naudoti.

	2020			2019		
	1 lygis	2 lygis	3 lygis	1 lygis	2 lygis	3 lygis
Finansinis turtas:						
Pinigai ir lėšos centriniame banke	36 333	-	-	11 073	-	-
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	2 821	-	37 887	909	-	27 069
Lėšos bankų korespondentinėse ir depozitinėse sąskaitose	2 821	-	-	909	-	-
Paskolos kredito unijoms	-	-	37 887	-	-	27 069
Paskolos apyvartinėms lėšoms	-	-	22 214	-	-	12 457
Subordinuotos paskolos	-	-	4 659	-	-	4 248
Kredito linijos	-	-	11 014	-	-	10 364
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	-	-	39 393	-	-	24 872
Vertybiniai popieriai	80 961	3 191	-	56 288	2 760	-
Vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	50 717	-	-	19 089	-	-
Vertinami amortizuota savikaina	30 244	-	-	37 199	-	-
Vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	-	3 191	-	-	2 760	-
Gruodžio 31 d.	120 115	3 191	77 280	68 270	2 760	51 941
Finansiniai įsipareigojimai:						
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	-	-	178 984	-	-	104 197
Kitų asmenų indėliai	-	-	40	-	-	115
Subordinuotos paskolos	-	-	4 359	-	-	-
Likvidumo palaikymo rezervas	-	-	2 751	-	-	3 814
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	-	50	-	-	175
Gruodžio 31 d.	-	-	186 184	-	-	108 031

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

4 PASTABA. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Siekiant tinkamai valdyti LCKU veiklos rizikas, LCKU yra įdiegta rizikų valdymo politika, kurią vykdo ir už kurią atsako LCKU valdyba ir administracijos vadovas. Vertinant ir valdant LCKU kredito riziką taip pat dalyvauja LCKU paskolų komitetas.

2018 m. LCKU buvo įsteigtas atskiras rizikų valdymo komitetas, kurio pagrindinė veikla apima rinkos ir likvidumo rizikų valdymą ir jų valdymo tobulinimą (anksčiau veikė rizikų valdymo padalinys – rizikų valdymo grupė, kurio pagrindinės funkcijos - užtikrinti efektyvų LCKU ir kredito unijų prisiimamų rizikų valdymą).

LCKU įgyvendintos LCKU valdybos patvirtintos rizikos vertinimo ir valdymo tvarkos bei politikos, kurios padeda identifikuoti ir analizuoti prisiimtas rizikas, nustatyti atitinkamus rizikos limitus ir kontrolės procedūras, taip pat stebėti rizikas ir nustatytų limitų laikymąsi. LCKU peržiūri rizikos valdymo politikas ir sistemas reguliariai, ne rečiau kaip vieną kartą per metus, atsižvelgdama į rinkos pokyčius, naujus produktus, priežiūros institucijos reikalavimus ir besivystančius geriausios praktikos principus. Už rizikos valdymo ir kontrolės nepriklausomą peržiūrą atsakinga stebėtojų taryba.

Svarbiausios rizikų rūšys, kurias prisiima LCKU, yra: kredito, rinkos, operacinė, koncentracijos ir likvidumo rizika.

Rizikos kontrolės funkcija LCKU yra atskirta nuo veiklos, susijusios su rizikos prisiėmimu, t. y. nuo padalinių, tiesiogiai bendraujančių su klientais, veiklos.

Kredito rizika

Maksimali kredito rizikos pozicija neatsižvelgiant į užtikrinimo priemones ir kitas kredito rizikos mažinimo priemones yra pateikiama žemiau:

Balansinės turto pozicijos, turinčios kredito riziką:	2020	2019
Pinigai ir lėšos centriniame banke	36 333	11 073
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	41 874	28 393
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir vienos nakties indėliai	2 821	909
Paskolos kredito unijoms	39 053	27 484
Paskolos apyvartinėms lėšoms	23 365	12 864
Subordinuotos paskolos	4 674	4 256
Kredito linijos	11 014	10 364
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	39 455	25 212
Vertybinių popierių	83 109	57 988
Vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	50 717	19 089
Vertinami amortizuota savikaina	29 201	36 139
Vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	3 191	2 760
Gruodžio 31 d.	200 771	122 666
Nebalansinės turto pozicijos, turinčios kredito riziką:		
Kreditavimo įsipareigojimai	6 276	6 879
Suteiktos garantijos	534	-

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Maksimali kredito rizika įvertinus užtikrinimo priemones ir kitas kredito rizikos mažinimo priemones pateikiama žemiau:

2020 m. gruodžio 31 d.	Pozicijos vertė nevertinant TKN	Tikroji užtikrinimo priemonių vertė							Neužtikrinta pozicijos vertė	Tikėtini kredito nuostoliai
		Vyriausybės garantijos	Gyvenamosios paskirties NT	Komeracinės paskirties NT	Žemė	Kitos užtikrinimo priemonės	Užtikrinimo priemonių perviršis (trūkumas)	Bendra užtikrinimo priemonių vertė		
Pinigai ir lėšos centriname banke	36 333	-	-	-	-	-	-	-	36 333	-
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	41 876	-	-	-	-	-	-	-	41 876	(2)
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir vienos nakties indėliai	2 821	-	-	-	-	-	-	-	2 821	-
Paskolos kredito unionoms	39 055	-	-	-	-	-	-	-	39 055	(2)
Paskolos apyvartinėms lėšoms	23 365	-	-	-	-	-	-	-	23 365	-
Subordinuotos paskolos	4 674	-	-	-	-	-	-	-	4 674	-
Kredito linijos mikroreditavimo projektui	11 016	-	-	-	-	-	-	-	11 016	(2)
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	40 173	1 399	23 701	38 730	21 912	20 709	67 008	106 451	98	(718)
Vertybiniai popieriai	83 109	-	-	-	-	-	-	-	83 109	(9)
Vertinami tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas	50 717	-	-	-	-	-	-	-	50 717	(9)
Vertinami amortizuota savikaina	29 201	-	-	-	-	-	-	-	29 201	-
Vertinami tikraja verte per pelną (nuostolius)	3 191	-	-	-	-	-	-	-	3 191	-
Viso	201 490	1 399	23 701	38 730	21 912	20 709	67 008	106 451	161 416	(729)

2019 m. gruodžio 31 d.	Pozicijos vertė, nevertinant TKN	Tikroji užtikrinimo priemonių vertė							Neužtikrinta pozicijos vertė	Tikėtini kredito nuostoliai
		Vyriausybės garantijos	Gyvenamosios paskirties NT	Komeracinės paskirties NT	Žemė	Kitos užtikrinimo priemonės	Užtikrinimo priemonių perviršis (trūkumas)	Bendra užtikrinimo priemonių vertė		
Pinigai ir lėšos centriname banke	11 073	-	-	-	-	-	-	-	11 073	-
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	28 396	-	-	-	-	-	-	-	28 396	(3)
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir vienos nakties indėliai	909	-	-	-	-	-	-	-	909	-
Paskolos kredito unionoms	27 487	-	-	-	-	-	-	-	27 487	(3)
Paskolos apyvartinėms lėšoms	12 864	-	-	-	-	-	-	-	12 864	-
Subordinuotos paskolos	4 256	-	-	-	-	-	-	-	4 256	-
Kredito linijos mikroreditavimo projektui	10 367	-	-	-	-	-	-	-	10 367	(3)
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	25 688	1 441	21 192	24 953	17 230	30 131	69 711	94 947	294	(476)
Vertybiniai popieriai	57 988	-	-	-	-	-	-	-	57 988	(10)
Vertinami tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas	19 089	-	-	-	-	-	-	-	19 089	(10)
Vertinami amortizuota savikaina	36 139	-	-	-	-	-	-	-	36 139	-
Vertinami tikraja verte per pelną (nuostolius)	2 760	-	-	-	-	-	-	-	2 760	-
Viso	123 146	1 441	21 192	24 953	17 230	30 131	69 711	94 947	97 751	(489)

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2020 m. LCKU kaip finansų tarpininkas dalyvavo UAB INVEGA ir Žemės ūkio paskolų garantijos fondo COVID-19 tikslinio finansavimo priemonių įgyvendinime. Pagal šias priemones 2020 m. gruodžio 31 d. LCKU buvo išdavusi 32 000 tūkst. EUR vertės paskolų, skirtų finansuoti nuo COVID-19 pandemijos padarinių nukentėjusius asmenis. Kadangi LCKU šias priemones platina kaip finansų tarpininkas, jos laikomis neturinčiomis kredito rizikos ir nėra pripažįstamos finansinės padėties ataskaitoje.

Įprastinėmis verslo sąlygomis, LCKU prisiima riziką, kad paskolų sutarčių šalys gali nepajėgti, suėjus terminui, įvykdyti savo įsipareigojimų. Kredito rizikos valdymo tikslas – minimizuoti nuostolių iš paskolų sandorių patyrimo riziką. Suteikiant paskolas LCKU narėms kredito unijoms atsižvelgiama į pagrindinius skolininko būklės vertinimo kriterijus, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos grąžinimo. Kredito unijų vertinimo kriterijai yra kredito unijos reitingas, rizikos rodikliai, veiklos efektyvumas, reputacija, paskolų grąžinimo istorija, paskolų portfelio kokybė, kredito unijos balanso, pelno (nuostolių) ataskaitų, lėšų poreikio įvertinimas, planuojamas lėšų panaudojimas ir verslo plano vertinimas. Kredito unijų narių – fizinių ir juridinių asmenų vertinimo kriterijai yra reputacija, finansinis pajėgumas, verslo plano ir užstato vertinimas, lėšų poreikio įvertinimas. Paskolų gavėjų būklė vertinama kas ketvirtį ir atsiradus objektyvių įrodymų, kad LCKU nesugebės susigrąžinti visos paskolos sumos, pripažįstami paskolos vertės sumažėjimo nuostoliai.

LCKU vadovybė valdydama kredito riziką, nesuteikia kredito unijoms ilgesnio kaip 5 metų termino paskolų, kurių tikslas – apyvartinės lėšos, vystymui ir likvidumui. Išduodamų subordinuotų paskolų terminas – 5-8 metai. Paskolų kredito unijų nariams maksimalus terminas 30 metų.

LCKU paskolų komitetas ir/ ar valdyba nagrinėjant kredito unijos paskolos paraišką ar paskolos grąžinimo laikotarpiu kilus abejonėms dėl paskolų grąžinimo gali pareikalauti paskolos užtikrinimo priemonių. Paskolų užtikrinimo priemonės rinkos vertę ir užtikrinimo priemonių pinigų srautus vertina ir nustato paskolų komitetas. Paskolos kredito unijų nariams – fiziniams ir juridiniams asmenims išduodamos tik pateikus užtikrinimo priemones, kurios atitinka LCKU patvirtintus reikalavimus. Paskolų komitetas, vertindamas užtikrinimo priemones, gali kreiptis į nepriklausomus turto vertintojus.

LCKU paskolų komitetas gavęs kredito unijos paskolos paraišką, atlieka paraiškos ir, jei reikalinga, kitų paskolai gauti reikalingų dokumentų analizę, išanalizuoja paskolos prašytojo būklę ir jos pokyčius bei pateikia išvadas LCKU valdybai dėl paskolos suteikimo galimybių. LCKU įdiegta vidinė rizikos rodiklių valdymo, vertinimo ir reitingų sistema. Remiantis jos duomenimis bei kita informacija atliekamas pradinis paskolos prašytojo būklės įvertinimas, bei tolimesnis skolininko būklės sekimas. Prieš priimant sprendimą dėl paskolos suteikimo paskolų komitetas įvertina skolininko būklę. Periodiškai yra atliekamas skolininkų būklių pervertinimas pagal LCKU tvarkose numatytas procedūras. Pagrindiniai skolininko būklės – kredito unijos vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos grąžinimo yra kredito unijos reitingas ir kredito unijos paskolų grąžinimo istorija. Pagrindiniai skolininko būklės – kredito unijos nario fizinio/ juridinio asmens vertinimo kriterijai yra jo finansinis pajėgumas, reputacija, projekto verslo planas ir lėšų įsisavinimo eiga. Pagal nustatytą metodiką kiekvienas skolininko būklę įtakojantis kriterijus įvertinamas nuo „1“ iki „5“, kur „1“ - labai gerai, „2“ – gerai, „3“ – patenkinamai, „4“ – nepatenkinamai, „5“ - blogai. Pagal nustatytą metodiką įvertinus atskirų dedamųjų svorius nustatomas skolininko būklės įvertinimas.

Lentelėje žemiau pateikta LCKU paskolų portfelio kokybė pagal LCKU paskolų klases (apyvartinių lėšų, likvidumo, subordinuotas, kredito linijas, per kurias kredito unijos išduoda paskolas iš UAB INVEGA ir ŽŪPGF fondų, sindikuotas paskolas kredito unijų nariams ir kitas, kurias sudaro perimtos reikalavimo teisės):

Skolininko būklė	2020 12 31						Iš viso
	Subordinuotos	Apyvartinėms lėšoms	Kredito linijos	Kitos	Sindikuotos ir būsto		
1 - labai gera	145	1 893	2 386	-	4 175	8 599	
2 - gera	3 064	15 606	5 186	-	7 368	31 224	
3 - patenkinama	1 465	5 866	2 176	-	21 025	30 532	
4 - nepatenkinama	-	-	1 266	-	198	1 464	
5 - labai bloga	-	-	-	4 153	2 536	6 689	
Iš viso	4 674	23 365	11 014	4 153	35 302	78 508	

Skolininko būklė	2019 12 31						Iš viso
	Subordinuotos	Apyvartinėms lėšoms	Kredito linijos	Kitos	Sindikuotos ir būsto		
1 - labai gera	-	431	1 519	-	2 320	4 270	
2 - gera	1 439	2 630	3 444	-	8 087	15 600	
3 - patenkinama	2 215	9 394	5 379	-	11 847	28 835	
4 - nepatenkinama	602	409	22	-	131	1 164	
5 - labai bloga	-	-	-	129	2 698	2 827	
Iš viso	4 256	12 864	10 364	129	25 083	52 696	

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Lentelėje žemiau pateikiamos sindikuotų ir kitų asmenų paskolų užtikrinimo priemonės pagal skolininkų būkles:

2020 12 31	Paskolų vertė nevertinant TKN			Tikėtini kredo- dito nuosto- liai	Tikroji už- tikrinimo priemonių vertė	Užtikrinimo priemonių perviršis (trūkumas)	Neužtikrinta paskolų da- lis neverti- nant TKN
	Skolininko būklė	POCI	Sindikuotos				
1 - labai gera	-	4 184	4 184	(9)	13 076	8 901	29
2 - gera	-	7 421	7 421	(53)	17 693	10 326	-
3 - patenkinama	-	21 277	21 277	(252)	62 137	41 112	-
4 - nepatenki- nama	-	199	199	(1)	531	332	-
5 - labai bloga	4 193	2 899	7 092	(403)	13 014	6 337	69
Iš viso	4 193	35 979	40 173	(718)	106 451	67 008	98

2019 12 31	Paskolų vertė nevertinant TKN			Tikėtini kredo- dito nuosto- liai	Tikroji už- tikrinimo priemonių vertė	Užtikrinimo priemonių perviršis (trūkumas)	Neužtikrinta paskolų da- lis neverti- nant TKN
	Skolininko būklė	POCI	Sindikuotos				
1 - labai gera	-	2 329	2 329	(9)	4 199	1 879	-
2 - gera	-	8 120	8 120	(33)	30 342	22 256	-
3 - patenkinama	-	11 932	11 932	(85)	52 623	40 776	142
4 - nepatenki- nama	-	132	132	(1)	1 053	922	-
5 - labai bloga	152	3 023	3 175	(348)	6 730	3 879	152
Iš viso	152	25 536	25 688	(476)	94 947	69 711	294

Kredito unijoms paskolos apyvartinėms lėšoms nėra suteikiamos, jei kredito unija neatitinka LCKU paskolų išdavimo tvarkoje numatytų sąlygų. LCKU valdyba, gavusi paskolų komiteto išvadas (rekomendacijas dėl paskolos suteikimo galimybių, reikalingų užtikrinimo priemonių ir pan.), dar kartą įvertina paskolos suteikimo galimybes ir priima sprendimą dėl paskolos suteikimo. Paskolų komitetas analizuoja ir seka išduotų paskolų grąžinimo būklę, įvertina išduotų paskolų negrąžinimo priežastis, vertina paskolų grupavimo ir tikėtinų kredito nuostolių poreikio apskaičiavimo rezultatus, įvertina kaip kontroliuojamas paskolų grąžinimas bei teikia LCKU valdybai šią ir kitą reikalingą informaciją.

Pagal paskolų sutarčių nuostatas LCKU turi teisę vienašališkai nusirašyti paskolų įmokas nuo kredito unijų sąskaitų.

Siekiant sumažinti kredito riziką, Lietuvos bankas yra nustatęs maksimalios pozicijos vertės vienam skolininkui normatyvą – pozicijos vertė vienam skolininkui neturi viršyti 25 proc. LCKU skaičiuotino kapitalo. LCKU valdyba yra nustačiusi vidinius limitus atskiriems paskolų tipams ir paskolų sumai. LCKU nustatomi ir peržiūrimi vidiniai maksimalios paskolos ir pozicijos normatyvai, kurie yra konservatyvesni nei Lietuvos banko nustatytas rodiklis. Bet koku atveju suteikiant poziciją vertinama, ar pozicija nebus priskirta tarpusavyje susijusių asmenų grupei. 2020 m. gruodžio 31 d. didžiausia viena paskolos suma, apimanti paskolas keliems susijusiems skolininkams, traktuojamiems kaip vienas skolininkas, sudarė 3 996 tūkst. EUR, t. y. 22,71 proc. LCKU skaičiuotino kapitalo (2019 m. gruodžio 31 d. atitinkamai 3 000 tūkst. EUR, t. y. 21,02 proc. LCKU skaičiuotino kapitalo).

2019 m. gegužės 20 d. buvo gautas Lietuvos banko sprendimas Nr. 241-133 *Dėl leidimo Lietuvos centrinei kredito unijai netaikyti tam tikrų 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir tarybos Reglamento (ES) NR. 575/2013 dėl prudenčių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 reikalavimų* (toliau – Sprendimas Nr. 241-133), kuriuo leista LCKU netaikyti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 113 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, t. y. LCKU netaikomas maksimalios pozicijos vertės normatyvas klientų grupei, kuriai priklauso susijusios įstaigos (kredito unijos).

LCKU visos paskolos (išskyrus indėlius, lėšas kitų kredito įstaigų sąskaitose, išankstinius mokėjimus, garantijas bei laidavimus) yra išduodamos kredito unijoms LCKU narėms, darbuotojams ir kredito unijų nariams – fiziniams ar juridiniams asmenims – ūkininkams, uždarsioms akcinėms bendrovėms ir kooperatyvams.

2020 m. LCKU įsigijo 4 111 tūkst. EUR vertės paskolų portfelius iš trečiųjų šalių, kurių didžiąją dalį sudarė vėluojantys kreditai.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Žemiau lentelėje pateikiamas LCKU paskolų portfelis pagal vėlavimo terminus ir turimas užtikrinimo priemonės:

2020 12 31	Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	Viso	Tikėtini kredito nuostoliai	Tikroji užtikrinimo priemonių vertė	Užtikrinimo priemonių perviršis (trūkumas)	Neužtikrinta paskolų ir gautinų sumų dalis
Nepradelstos	41 876	34 215	76 090	(673)	91 670	58 127	30
Pradelsta 1-30 dienų	-	1 468	1 468	(6)	6 465	5 003	-
Pradelsta 31-60 dienų	-	-	-	-	-	-	-
Pradelsta 61-90 dienų	-	82	82	(8)	28	(34)	68
Pradelsta daugiau nei 90 dienų	-	4 408	4 408	(33)	8 288	3 912	-
Iš viso:	41 876	40 173	82 048	(720)	106 451	67 008	98

2019 12 31	Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	Viso	Tikėtini kredito nuostoliai	Tikroji užtikrinimo priemonių vertė	Užtikrinimo priemonių perviršis (trūkumas)	Neužtikrinta paskolų ir gautinų sumų dalis
Nepradelstos	28 396	21 149	49 545	(427)	78 766	58 042	142
Pradelsta 1-30 dienų	-	4 303	4 303	(28)	15 863	11 588	-
Pradelsta 31-60 dienų	-	84	84	-	317	234	-
Pradelsta 61-90 dienų	-	152	152	(23)	-	(152)	152
Pradelsta daugiau nei 90 dienų	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	28 396	25 688	54 084	(479)	94 947	69 711	294

Užtikrinimo priemonės realizuojamos kredito gavėjams nevykdant sutartinių sąlygų, remiantis sutartyje numatytais sąlygomis bei kitais teisės aktais.

Užtikrinimo priemonių vertė didėjo per 2020 m. daugiausiai dėl paskolų portfelio augimo.

Lentelėje žemiau pateikta informacija apie LCKU išduotų paskolų ir gautinų sumų likučius bei tikėtinus kredito nuostolius:

	2020	2019
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	41 876	28 396
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	40 173	25 688
Iš viso suteiktų paskolų	82 049	54 084
Iš viso vertės sumažėjimo nuostoliai:	(720)	(479)
Kredito institucijoms	(2)	(3)
Kitiems asmenims	(718)	(476)
Iš viso suteikta paskolų ir gautinų sumų, grynąja verte	81 329	53 605

Žemiau pateikiamas tikėtinų kredito nuostolių pasikeitimas per metus:

2020 m. sausio 1 d.	(479)
Paskolų vertės sumažėjimas	(348)
Paskolų vertės sumažėjimo atstatymas	83
Per metus nurašytos neatgautinos sumos	24
2020 m. gruodžio 31 d.	(720)
2019 m. sausio 1 d.	(5 771)
Paskolų vertės sumažėjimas	(231)
Paskolų vertės sumažėjimo atstatymas	56
Per metus nurašytos neatgautinos paskolos	5 467
2019 m. gruodžio 31 d.	(479)

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

LCKU vadovybė, įvertinusi, kad yra maža tikimybė atgauti lėšas, laikytas bankrutavusiuose AB banke SNORAS, jas nurašė 2019 m. Nurašytų sumų vertė siekė 5 407 tūkst. EUR.

Vertės sumažėjimo suma skolos finansinėms priemonėms, vertinamoms tikrąja verte, kurių pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis 2020 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 9 tūkst. EUR (2019 m. gruodžio 31 d. - 10 tūkst. EUR).

2020 m. gruodžio 31 d. pagal LCKU taikomą tikėtinų kredito nuostolių modelį buvo apskaityti 41 tūkst. EUR tikėtini kredito nuostoliai LCKU kreditavimo įsipareigojimams (2019 m. gruodžio 31 d. – 70 tūkst. EUR).

LCKU tikėtinų kredito nuostolių vertinimo modelio principai pateikiami žemiau:

Tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimo tikslais visos finansinės priemonės yra skirstomos į homogenines grupes, atsižvelgiant į bendras rizikos charakteristikas. LCKU yra išskiriamos šios finansinių priemonių grupės:

- LCKU kartu su grupės narėmis suteiktos sindikuotos paskolos;
- kitoms kredito įstaigoms suteiktos skolinimo pozicijos;
- skolos vertybiniai popieriai;
- lėšos (indėliai) bankuose;
- kitas finansinis turtas (gautinos prekybos sumos, už nuomą gautinos sumos ir kt.).

Sindikuočių paskolų pozicijos yra skirstomos į 3 skolininkų segmentus:

- Fizinų nekomercinių asmenų skolinimo pozicijos. Šiam skolininkų segmentui taip pat priskiriamos LCKU grupės darbuotojams teikiamos skolinimo pozicijos;
- Juridinių asmenų, išskyrus skolinimo pozicijas skirtas žemės ūkiui vystymui, skolinimo pozicijos. Juridinių asmenų skolinimo pozicijos, skirtos žemės ūkiui vystymui, priskiriamos žemės ūkiui skolinimo pozicijoms;
- Žemės ūkiui skolinimo pozicijos.

Skolos vertybiniai popieriai yra skirstomi į du pogrupius:

- Skolos vertybiniai popieriai išleisti emitentų, turinčių ECAI suteiktą investicinį reitingą;
- Skolos vertybiniai popieriai, išleisti kitų emitentų, turinčių ECAI suteiktą spekuliacinį reitingą.

Skolinimo pozicijos LCKU grupės viduje yra užtikrintos kryžminių garantijų sistema - LCKU grupės narių tarpusavio apsaugos ir pagalbos mechanizmu, teikiančiu pagalbą ne tik LCKU narės kredito unijos nemokumo, bet ir kitų finansinių sunkumų atveju. Atsižvelgiant į tai, skolinimo pozicijos LCKU grupės viduje yra laikomos visiškai užtikrintomis pozicijomis, trumpą garantijų realizavimo terminą ir joms formuojami nulinės vertės tikėtini kredito nuostoliai.

Skolos vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas ECAI investicinis reitingas dėl žemos rizikos, yra laikomi visiškai užtikrintomis finansinėmis priemonėmis ir joms formuojami nulinės vertės tikėtini kredito nuostoliai.

Lėšos bankų sąskaitose ir indėliai yra laikomi labai žemos rizikos visiškai užtikrintomis finansinėmis priemonėmis, atsižvelgiant į trumpą terminą ir bankų, kuriuose yra laikomos, patronuojančių bendrovių reitingus. Šioms finansinėms priemonėms formuojami nulinės vertės tikėtini kredito nuostoliai.

LCKU tikėtinų kredito nuostolių nustatymo metodikos sudarymui buvo naudojami visos LCKU grupės (LCKU ir jai priklausančių kredito unijų narių) 2009 - 2018 m. kreditų duomenys (išstojusių kredito unijų duomenys nebuvo traukiami).

Atsižvelgiant į finansinės priemonės kredito rizikos padidėjimą nuo pirminio pripažinimo, finansinės priemonės skirstomos į 3 rizikos lygius: 1 lygis, 2 lygis ir 3 lygis.

Skolos vertybinių popierių, lėšų bankų sąskaitose ir indėlių priskyrimas rizikos lygiams:

- 1 rizikos lygiui priskiriama:
 - Vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas investicinis reitingas;
 - Vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas neinvesticinis reitingas, tačiau emitentas yra ES šalies vyriausybė;
 - Lėšos bankų sąskaitose ir indėliai;
- 2 rizikos lygiui priskiriami vertybiniai popieriai, kuriems suteiktas reitingas žemesnis kaip BB+, bet aukštesnis kaip CCC+;
- 3 rizikos lygiui priskiriami vertybiniai popieriai, kuriems suteiktas reitingas žemesnis kaip CCC+.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Laikoma, kad suteiktų skolinimo pozicijų kredito rizika reikšmingai padidėjo nuo pirminio pripažinimo, jeigu skolinimo pozicijai fiksuojamas kredito rizikos indikatorius. Tokiu atveju skolininkas perkeliamas iš 1 į 2 rizikos lygį. Laikoma, kad skolininkas neįvykdė savo kreditinių įsipareigojimų, jeigu fiksuojamas nuostolio įvykis, skolininkas tuomet perkeliamas iš 1/ 2 į 3 rizikos lygį.

Kredito rizikos padidėjimo indikatorius – kriterijus, objektyviai įrodantis, kad finansinės priemonės įsipareigojimų neįvykdymo rizika reikšmingai padidėjo nuo jos pirminio pripažinimo ir ji priskiriama 2 rizikos lygiui. Pagrindiniais kredito rizikos padidėjimo indikatoriais yra laikoma:

- kredito vėlavimai - periodinių kredito įmokų (pagrindinės kredito dalies, palūkanų, įsipareigojimo mokesčio) nemokėjimas, mokėjimo terminų pradelsimas, kuris neviršija 90 d.;
- skolininko būklės pablogėjimas;
- kredito pertvarkymas dėl skolininko būklės pablogėjimo, kuris atliekamas ne daugiau kaip du kartus ir nėra reikšmingų požymių dėl įsipareigojimų neįvykdymo;
- lengvatiniai įmokų atidėjimai ir nuolaidos, pagal kuriuos nėra reikšmingų požymių dėl įsipareigojimų neįvykdymo;
- skolininkai, kurie priskirti aukštesnei rizikai COVID-19 kontekste;
- moratoriumus atitinkantys pertvarkymai;
- kiti įvykiai:
 - skolininkui suteiktos lėšos naudojamos ne pagal kredito sutartyje numatytą paskirtį, tačiau suma nėra reikšminga;
 - pažeidžiamos investicinio projekto ir/ arba verslo plano vykdymo sąlygos, tačiau dėl to kylanti rizika skolininko piniginiam srautui nėra reikšminga;
 - kitas įvykis, pagal kurį skolininkas turėtų būti priskirtas aukštesnei rizikai.

Nuostolio įvykis - kriterijus, objektyviai įrodantis, kad finansinei priemonei pripažintas tikėtinas įsipareigojimų neįvykdymas ir ji priskiriama neveiksnioms finansinėms priemonėms – 3 rizikos lygiui. Pagrindiniais nuostolio įvykiais yra laikoma:

- kredito vėlavimai - periodinių kredito įmokų (pagrindinės kredito dalies, palūkanų, įsipareigojimo mokesčio) nemokėjimas, mokėjimo terminų pradelsimas, kurie viršija 90 d.;
- reikšmingas skolininko būklės pablogėjimas;
- kredito pertvarkymas dėl skolininko būklės, kuris atliekamas daugiau nei antrą kartą ar yra reikšmingų požymių dėl įsipareigojimų neįvykdymo;
- lengvatiniai įmokų atidėjimai ir nuolaidos, pagal kurias yra reikšmingų požymių dėl įsipareigojimų neįvykdymo;
- kiti įvykiai:
 - skolininkui suteiktos lėšos naudojamos ne pagal kredito sutartyje numatytą paskirtį ir suma yra reikšminga;
 - pažeidžiamos investicinio projekto ir/ arba verslo plano vykdymo sąlygos ir dėl to kylanti rizika skolininko piniginiam srautui yra reikšminga;
 - paaiškėja dokumentų klastojimo arba kitos neteisėtos veiklos faktai ir pan.;
 - pradėtas skolininko bankroto procesas (inicijuotas kredito unijos arba kitų kreditorių);
 - pradėtas skolininko restruktūrizavimo procesas;
 - užtikrinimo priemonės objekto vertė tampa mažesnė už kredito apskaitinę vertę, jei vertinamas kreditas, kurio grąžinimo sąlygos tiesiogiai priklauso nuo užtikrinimo priemonės objekto vertės;
 - teisminiai procesai (pvz. kreditas arba kitas turtas pripažįstamas atitinkamame balansinės ataskaitos turto straipsnyje įvykdžius garantinį ar laidavimo įsipareigojimą trečiajam asmeniui, išskyrus atvejus, jei šis įvykdymas buvo iš anksto numatytas Kredito unijos sandoryje su skolininku);
 - su skolininku susiję asmenys nevykdo finansinių įsipareigojimų;
 - skolininko mirtis, kai nėra paveldėtojų arba paveldėtojai nėra pajėgūs įvykdyti kreditinių įsipareigojimų;

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- kredito sutarties nutraukimo faktas;
- nupirkti/ parduoti sandoriai su padidėjusia kredito rizika;
- kiti nuostolio įvykiai, pagal kuriuos skolininkas turėtų būti pripažintas kaip tikėtinai neįvykdysiantis įsipareigojimų.

Jeigu su skolininku susijęs asmuo perkeliamas į aukštesnės rizikos lygį, skolininkas taip pat perkeliamas į aukštesnės rizikos lygį, jeigu nėra jokios pagrįstos priežasties nustatyti kitaip.

Skolininko perkėlimas į žemesnės rizikos lygį per 1 kokybės žingsnį (t. y. iš 2 į 1 arba iš 3 į 2) yra galimas, jeigu nebėra pagrindo abejoti, kad skolininkas įvykdys visus kreditinius įsipareigojimus, t. y. nustatytu stebėsenos laikotarpiu, kuris atsižvelgiant į nuostolio įvykį ar kredito rizikos padidėjimo indikatorių gali trukti nuo 3 iki 12 mėnesių, tenkinamos tam tikros skolininkui nustatytos sąlygos, kurių pagrindu galima numatyti, kad skolininkas vykdys savo įsipareigojimus.

Jeigu su skolininku susijęs asmuo perkeliamas į žemesnės rizikos lygį ir pats skolininkas tenkina visus perkėlimo į žemesnės rizikos lygį reikalavimus, skolininkas taip pat perkeliamas į žemesnės rizikos lygį. Vien dėl to, kad skolinimo pozicija buvo restruktūrizuota, jos kredito rizika automatiškai nelaikoma sumažėjusia. Jeigu kreditas pertvarkomas/ restruktūrizuojamas ir dėl to keičiasi pirminėje kredito sutartyje numatyti pinigų srautai, skolininko kreditingumo pervertinimas atliekamas pagal LCKU galiojančių tvarkų nuostatas.

Rizikos lygių pasikeitimai per 2020 ir 2019 metus, pateikiami lentelėje žemiau:

	1 rizikos lygis		2 rizikos lygis		3 rizikos lygis		Viso	
	Paskolos vertė	TKN	Paskolos vertė	TKN	Paskolos vertė	TKN	Paskolos vertė	TKN
2019 m. sausio 1d.	9 244	(37)	42	-	9 378	(5 731)	18 664	(5 768)
Naujai pripažintas finansinis turtas	-	-	-	-	124	(23)	124	(23)
Išduotos paskolos	14 710	(69)	1 646	(15)	35	(5)	16 391	(88)
Grąžintos paskolos ir finansinio turto pripažinimo nutraukimas	(3 148)	9	(58)	-	(902)	34	(4 108)	43
Perklasifikavimas tarp 1 ir 2 lygių; iš 2 lygio į 1 lygį	21	-	(21)	-	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 1 ir 2 lygių; iš 1 lygio į 2 lygį	(1 574)	18	1 574	(18)	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių; iš 3 lygio į 2 lygį	-	-	114	-	(114)	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių; iš 2 lygio į 3 lygį	-	-	-	-	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 1 ir 3 lygių; iš 3 lygio į 1 lygį	-	-	-	-	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 1 ir 3 lygių; iš 1 lygio į 3 lygį	(219)	2	-	-	219	(2)	-	-
Sukauptos palūkanos	39	-	15	-	31	-	85	-
Tikėtinų kredito rizikos nuostolių sumažėjimas (padidėjimas)	-	(13)	-	-	-	(93)	-	(106)
Nurašymai	-	-	-	-	(5 467)	5 467	(5 467)	5 467
2019 m. gruodžio 31 d.	19 073	(90)	3 312	(33)	3 304	(353)	25 689	(476)
Naujai pripažintas finansinis turtas	-	-	-	-	4 111	(32)	4 111	(32)
Išduotos paskolos	3 244	(8)	14 579	(179)	228	(29)	18 051	(216)
Grąžintos paskolos ir finansinio turto pripažinimo nutraukimas	(3 423)	10	(3 856)	17	(440)	6	(7 719)	33
Perklasifikavimas tarp 1 ir 2 lygių; iš 2 lygio į 1 lygį	5	-	(5)	-	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 1 ir 2 lygių; iš 1 lygio į 2 lygį	(7 337)	30	7 337	(30)	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių; iš 3 lygio į 2 lygį	-	-	81	-	(81)	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių; iš 2 lygio į 3 lygį	-	-	(13)	2	13	(2)	-	-
Perklasifikavimas tarp 1 ir 3 lygių; iš 3 lygio į 1 lygį	32	-	-	-	(32)	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 1 ir 3 lygių; iš 1 lygio į 3 lygį	-	-	-	-	-	-	-	-
Sukauptos palūkanos	10	-	42	-	13	-	65	-
Tikėtinų kredito rizikos nuostolių sumažėjimas (padidėjimas)	-	(4)	-	(30)	-	(17)	-	(51)
Nurašymai	-	-	-	-	(24)	24	(24)	24
2020 m. gruodžio 31 d.	11 604	(62)	21 477	(253)	7 092	(403)	40 173	(718)

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Tikėtini kredito nuostoliai finansiniam turtui buvo vertinami individualiai ir kolektyviai, kaip aprašyta apskaitos principų dalyje šiose finansinėse ataskaitose.

Lentelėje žemiau pateikiamas finansinio turto balansinių verčių ir vertės sumažėjimo sumų pasiskirstymas pagal rizikos lygius, individualų/ kolektyvų vertinimą bei segmentus 2020 m. gruodžio 31 d.:

Segmentai		Rizikos lygiai						POCI		Iš viso
		1 lygis		2 lygis		3 lygis		Indiv- dualus vertini- mas	Kolek- tyvus vertini- mas	
		Indiv- dualus vertini- mas	Kolekty- vus ver- tinimas	Indiv- dualus vertini- mas	Kolekty- vus ver- tinimas	Indiv- dualus vertini- mas	Kolekty- vus ver- tinimas			
Fizinių as- menų paskolų segmentas	Balansinė vertė	368	2 720	-	82	-	13	-	82	3 265
	Vertės sumažėjimas	-	(4)	-	(1)	-	(2)	-	(8)	(15)
Juridinių as- menų paskolų segmentas	Balansinė vertė	5 530	48	20 688	422	1 135	79	4 111	-	32 013
	Vertės sumažėjimas	(49)	-	(238)	(13)	(190)	(8)	(32)	-	(530)
Žemės ūkio sub- jektų pas- kolų segmen- tas	Balansinė vertė	2 525	413	167	118	1 339	333	-	-	4 895
	Vertės sumažėjimas	(8)	(1)	-	(1)	(120)	(43)	-	-	(173)
Kredito įstaigų paskolų seg- mentas	Balansinė vertė	39 055	-	-	-	-	-	-	-	39 055
	Vertės sumažėjimas	(2)	-	-	-	-	-	-	-	(2)
Skolos vertybi- niai popieriai	Balansinė vertė	76 940	-	2 978	-	-	-	-	-	79 918
	Vertės sumažėjimas	-	-	(9)	-	-	-	-	-	(9)
Kreditavimo įsi- sipareigojimai	Kreditavimo įsi- pareigojimų ir suteiktų garan- tijų vertė (neba- lansinė)	4 206	1 398	1 207	-	-	-	-	-	6 810
	Atidėjiniai	(34)	-	(7)	-	-	-	-	-	(41)

Lentelėje žemiau pateikiamas finansinio turto balansinių verčių ir vertės sumažėjimo sumų pasiskirstymas pagal rizikos lygius, individualų/ kolektyvų vertinimą bei segmentus 2019 m. gruodžio 31 d.:

Segmentai		Rizikos lygiai						POCI		Iš viso
		1 lygis		2 lygis		3 lygis		Indiv- dualus vertini- mas	Kolekty- vus ver- tinimas	
		Indiv- dualus ver- tinimas	Kolekty- vus ver- tinimas	Indiv- dualus ver- tinimas	Kolekty- vus ver- tinimas	Indiv- dualus ver- tinimas	Kolekty- vus ver- tinimas			
Fizinių asmenų paskolų seg- mentas	Bendroji vertė	243	2 344	-	14	-	65	-	150	2 816
	Vertės su- mažėjimas	-	(5)	-	-	-	(9)	-	(23)	(37)
Juridinių as- menų paskolų segmentas	Bendroji vertė	12 851	1 252	2 782	74	1 262	-	-	-	18 221
	Vertės su- mažėjimas	(75)	(5)	(23)	(1)	(169)	-	-	-	(273)
Žemės ūkio sub- jektų paskolų segmentas	Bendroji vertė	718	1 665	435	7	1 702	125	-	-	4 652
	Vertės su- mažėjimas	(3)	(2)	(9)	-	(144)	(8)	-	-	(166)
Paskolos ir gau- tinos sumos iš kredito institucijų	Bendroji vertė	27 487	-	-	-	-	-	-	-	27 487
	Vertės su- mažėjimas	(3)	-	-	-	-	-	-	-	(3)
Skolos vertybi- niai popieriai	Bendroji vertė	52 209	-	3 019	-	-	-	-	-	55 228
	Vertės su- mažėjimas	-	-	(10)	-	-	-	-	-	(10)
Kreditavimo įsi- sipareigojimai	Kredita- vimo įsi- pareigojimų vertė (ne- balansas)	1 977	1 173	3 729	-	-	-	-	-	6 879
	Atidėjiniai	(31)	(4)	(35)	-	-	-	-	-	(70)

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Siekiant tiksliau atspindėti palyginamuosius skaičius, koreguota 2019 m. skolos vertybinių popierių eilutė – visas skolos vertybinių popierių portfelis buvo priskirtas prie individualaus vertinimo.

Žemiau lentelėje pateikiama užtikrinimo priemonių ir 3 rizikos lygio paskolų pasiskirstymas pagal segmentus 2020 m. gruodžio 31 d.:

Segmentas	Balansinė vertė	Vertės sumažėjimas	Tikroji užtikrinimo priemonių vertė							Bendra užtikrinimo priemonių vertė	Neužtikrinta pozicijos vertė
			Vyriausybės garantijos	Gyvenamosios paskirties NT	Komerčinės paskirties NT	Žemė	Kitos užtikrinimo priemonės	Užtikrinimo priemonių perviršis (trūkumas)			
Fizinių asmenų segmentas	13	(2)	-	28	-	-	-	-	17	46	-
Juridinių asmenų segmentas	1 214	(198)	-	-	2 150	-	-	34	1 167	3 351	-
Žemės ūkio subjektų segmentas	1 672	(163)	283	67	459	2 008	-	382	1 690	4 888	2
POCI	4 193	(40)	-	1 537	1 785	4 280	-	1	3 463	11 066	60
Iš viso	7 092	(403)	283	1 633	4 394	6 288	-	417	6 337	19 352	62

Žemiau lentelėje pateikiama užtikrinimo priemonių ir 3 rizikos lygio paskolų pasiskirstymas pagal segmentus 2019 m. gruodžio 31 d.:

Segmentas	Balansinė vertė	Vertės sumažėjimas	Tikroji užtikrinimo priemonių vertė							Bendra užtikrinimo priemonių vertė	Neužtikrinta pozicijos vertė
			Vyriausybės garantijos	Gyvenamosios paskirties NT	Komerčinės paskirties NT	Žemė	Kitos užtikrinimo priemonės	Užtikrinimo priemonių perviršis (trūkumas)			
Fizinių asmenų segmentas	65	(9)	-	102	1	32	-	-	82	217	-
Juridinių asmenų segmentas	1 262	(169)	-	-	2 187	-	-	21	1 114	3 322	-
Žemės ūkio subjektų segmentas	1 827	(152)	997	76	517	1 961	-	722	2 597	6 870	2
POCI	150	(23)	-	-	-	-	-	-	(127)	(127)	(127)
Iš viso	3 304	(353)	997	178	2 705	1 993	-	743	3 666	10 282	(125)

COVID-19 pandemija neturėjo reikšmingos įtakos LCKU kreditavimo apimtims. 2020 m. balandžio mėn. LCKU ir visa Lietuvos centrinė kredito unija priklausantių kredito unijų grupė prisijungė prie Lietuvos bankų asociacijos paskelbtų moratoriumų, pagal kuriuos siūlomas pagrindinės kredito sumos įmokų atidėjimas fiziniams ir juridiniams asmenims. Iki 2020 m. gruodžio 31 d. LCKU patenkintų klientų prašymų dėl paskolų mokėjimo grafikų pertvarkymo, atsižvelgiant į COVID-19 situacijos sukeltus padarinius skolininkams, apimtis bendraja verte sudarė 5 635 tūkst. EUR (tai sudarė 6,87 proc. LCKU paskolų portfelio bendraja verte), iš jų 4 500 tūkst. EUR sudarė pertvarkymai, atitinkantys paskelbtų moratoriumų sąlygas. Daugiausia pertvarkymai buvo atlikti nekilnojamo turto, apgyvendinimo bei maitinimo ir administracijos bei aptarnavimo veiklomis užsiimantiems sektoriaus klientams.

2020 m. gruodžio 31 d. jau buvo suėjęs atidėjimo terminas 4 500 tūkst. EUR dėl COVID-19 atidėtoms paskoloms. 2021 m. sausio mėn. moratoriumai fiziniams ir juridiniams asmenims buvo pratęsti, tačiau nebuvo pastebėta, kad būtų reikšmingas naujai besikreipiančių asmenų skaičius.

Papildoma informacija dėl finansinio turto tikėtinų kredito nuostolių vertinimo atskleista apskaitos principuose svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje.

LCKU valdant koncentracijos riziką nustatyti vidiniai normatyvai atskiroms pozicijoms. Maksimali pozicijos vertė vienam skolininkui negali viršyti 25 proc. apskaičiuotos LCKU kapitalo bazės arba valdybos nustatyto vidinio limito/ normatyvo, atsižvelgiant į mažesnę normatyvą. Taip pat yra nustatyti vidiniai limitai atskiroms paskolų ir investicijų rūšims. LCKU investicijų į kitose kredito įstaigose laikomas lėšas koncentracijos rizika vertinama pagal vidinius normatyvus.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir terminuoti indėliai bankuose pagal bankų, kuriuose indėliai laikomi, reitingus (pagal Fitch reitingus arba panašios tarptautinės reitingo agentūros ekvivalentus):

Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose, terminuoti indėliai:	2020	2019
Aukštas reitingas (AAA-BBB-)	2 821	909

2020 m. gruodžio 31 d. (taip pat ir 2019 m. gruodžio 31 d.) LCKU visas lėšas laikė Lietuvoje registruotų bankų ar užsienio bankų Lietuvos padalinių (šiuo atveju pateikiami motininių bankų reitingai) sąskaitose.

Likvidumo rizika

Įprastinėmis verslo sąlygomis LCKU susiduria su galima piniginių srautų nesuderinamumo rizika. LCKU likvidumo rizikos valdymo tikslas – garantuoti, kad LCKU bus iki galo pajėgi vykdyti savo įsipareigojimus. Pagrindiniai likvidumo rizikos valdymo elementai apima LCKU valdybos informavimo sistemą, likvidumo valdymo kontrolę, finansavimo šaltinių diversifikavimą, numatomų įsipareigojimų planavimą, likvidumo atsargos formavimą, numatomų piniginių įplaukų/ išmokų, grynosios finansavimo spragos skaičiavimus. LCKU likvidumo valdymas skirstomas į einamojo, trumpalaikio, vidutinio ir strateginio likvidumo valdymą. Likvidumo rizika valdoma vykdant padengimo likvidžiuoju turtu (angl. *liquidity coverage ratio*, toliau – LCR) normatyvą bei vidinius LCKU likvidumo normatyvus, kas mėnesį sudarant LCKU piniginių srautų ataskaitas, atliekant likvidumo rizikos testavimus nepalankiausiomis sąlygomis, vertinant likvidumo atsargą, atsvaros pajėgumą, grynąją finansavimo spragą ir t. t.

Kiekvieną dieną pabaigus operacinį LCKU darbą, atsakingas darbuotojas privalo patikrinti likvidumo rodiklio vykdymą ir įvertinti pinigų srautų suderinamumą, išėjusius ir įėjusius pinigų srautus bei įvertina būsimus tikėtinus pinigų srautus. LCKU nustatyti vidiniai limitai, kuriuos pasiekus turi būti informuota LCKU vadovybė. LCKU vadovybė pagal nustatytą sistemą priklausomai nuo likvidumo normatyvo dydžio ne rečiau kaip kartą per mėnesį analizuoja ir vertina informaciją dėl pinigų srautų suderinamumo ir likvidumo rodiklio vykdymo. Priimant sprendimus dėl paskolų išdavimo, kiekvieno stambaus indėlio priėmimo LCKU vadovybė įvertina kaip tai įtakos pinigų srautus ir likvidumo rodiklio vykdymą.

Dalis LCKU investicijų į vertybinius popierius, laikoma, kaip galimo pardavimo (vertinami tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas), todėl esant galimiems pinigų srautų ar likvidumo sutrikimams, gali būti nedelsiant realizuota. Jei sutriko LCKU likvidumas ar prognozuojamas likvidumo sutrikimas, LCKU naudoja turimus likvidumo šaltinius, atsižvelgdama į jų panaudojimo kaštus, taip pat laikinai sustabdo paskolų išdavimą ir investicijas.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2020 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų struktūra pagal terminus pateikta žemiau:

	Pareikavavus	3 mėn	3-6 mėn	6-12 mėn	1-3 metai	3-5 metai	5-10 metai	> 10 m.	Be termino	Iš viso
Turtas										
Pinigai ir lėšos centriname banke	36 333	-	-	-	-	-	-	-	-	36 333
Vertybiniai popieriai	-	1 097	889	10 391	32 551	14 410	23 191	580	-	83 109
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	2 821	4 389	4 367	6 341	6 919	3 589	2 660	10 788	-	41 874
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų ilgalaikis mat., naudojimo teise valdomas ir nemat. turtas	-	3 796	2	1 794	10 951	6 490	8 466	3 803	4 153	39 455
Kitas turtas ir atidėto pelno mokesčio turtas	23	400	66	104	70	25	4	-	269	961
Iš viso turto	39 177	9 682	5 324	18 630	50 491	24 518	34 321	15 171	5 975	203 289
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai										
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	101 635	23 041	15 828	18 925	5 056	1 055	2 000	11 384	-	178 924
Kitų asmenų indėliai	40	-	-	-	-	-	-	-	-	40
Likvidumo palaikymo rezervas	4 359	-	-	-	-	-	-	-	-	4 359
Subordinuotos paskolos	-	12	-	-	-	-	2 000	-	-	2 012
Kiti įsipareigojimai + atidėjiniai	259	211	87	18	-	-	-	-	-	575
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	-	-	17 379	17 379
Iš viso įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	106 293	23 264	15 915	18 943	5 056	1 055	4 000	11 384	17 379	203 289
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	(67 116)	(13 582)	(10 591)	(313)	45 435	23 463	30 321	3 787	(11 404)	-
Nebalansiniai įsipareigojimai	-	6 276	-	-	-	-	-	-	534	6 810

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2019 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų struktūra pagal terminus pateikta žemiau:

	Pareika- lavus	3 mėn	3-6 mėn	6-12 mėn	1-3 me- tai	3-5 metai	5-10 metai	> 10 m.	Be ter- mino	Iš viso
Turtas										
Pinigai ir lėšos centriniame banke	11 073	-	-	-	-	-	-	-	-	11 073
Vertybiniai popie- riai	-	50	4 127	7 725	19 485	16 399	7 442	2 760	-	57 988
Paskolos ir gauti- nos sumos iš kre- dito institucijų	909	3 122	2 453	3 756	2 958	1 551	3 279	10 365	-	28 393
Paskolos ir gauti- nos sumos iš kitų asmenų	124	1 227	553	2 995	9 231	4 292	4 475	2 186	129	25 212
Ilgalaikis mat., naudojimo teise valdomas ir ne- mat. turtas	-	-	-	-	-	23	-	-	1 003	1 026
Kitas turtas ir ati- dėto pelno mokes- čio turtas	301	82	215	58	88	39	-	-	323	1 106
Iš viso turto	12 407	4 481	7 348	14 534	31 762	22 304	15 196	15 311	1 455	124 798
Įsipareigojimai, kapitalas ir rez- vai										
Įsiskolinimai kre- dito įstaigoms ir fi- nansų institucii- joms	58 683	16 373	8 204	6 867	2 464	-	-	11 526	-	104 117
Kitų asmenų indė- liai	115	-	-	-	-	-	-	-	-	115
Likvidumo palai- kymo rezervas	3 814	-	-	-	-	-	-	-	-	3 814
Kiti įsipareigojimai + atidėjiniai	203	372	131	-	-	23	-	-	-	729
Kapitalas ir rez- vai	-	-	-	-	-	-	-	-	16 023	16 023
Iš viso įsiparei- gojimų, kapitalo ir rezervų	62 815	16 745	8 335	6 867	2 464	23	-	11 526	16 023	124 798
Skirtumas tarp turto ir įsiparei- gojimų, kapitalo ir rezervų	(50 408)	(12 264)	(987)	7 667	29 298	22 281	15 196	3 785	(14 568)	-
Nebalansiniai įsi- pareigojimai	-	6 879	-	-	-	-	-	-	-	6 879

Kadangi Lietuva yra Europos Sąjungos narė, nuo 2015 m. sausio 1 d. LCR rodiklis LCKU taikomas kaip bendras Europoje paplitęs reikalavimas (minimali rodiklio reikšmė turi būti ne žemesnė nei 100 proc.). Lietuvos finansų institucijoms pradėjus taikyti LCR rodiklį, reikalavimas laikytis Lietuvos banko nustatyto likvidumo rodiklio (kurio minimali reikšmė privalėjo būti 30 proc.) buvo atšauktas. LCR rodiklis yra skirtas nustatyti trumpalaikį LCKU likvidumo rizikos atsparumą. Šis rodiklis reikalauja, kad LCKU turėtų nerizikingo turto, kuris galėtų būti lengvai likviduojamas rinkose, siekiant atlikti reikalingus mokėjimų srautus neskaitant įplaukų per trisdešimties dienų krizės laikotarpį be centrinio banko paramos. Pagal Sprendimą NR. 241-133, LCKU leidžiama individualiai netaikyti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 VI dalies reikalavimų, t. y. LCKU netaikomas padengimo likvidžiuoju turto reikalavimas, tačiau LCKU savo vidinėse tvarkose yra nusistačiusi ir taiko vidinę LCR rodiklio vykdymo sistemą („švie-soforą“).

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2020 m. gruodžio 31 d. ir 2019 m. gruodžio 31 d. LCKU finansinių įsipareigojimų analizė finansinių atskaitų dienai, pagal likusį iki sutarties galiojimo pabaigos laiką pateikta žemiau. Atskleistos sumos yra sutartiniai nediskontuoti pinigų srautai:

	Pareika- lavus	3 mėn	3-6 mėn	6-12 mėn	1-3 metai	3-5 metai	5-10 me- tai	>10 metų	Iš viso
2020 12 31									
Įsiskolinimai kre- dito įstaigoms ir ki- toms finansų insti- tucijoms	101 635	23 064	15 889	19 042	5 160	1 059	2 007	11 384	179 240
Kitų asmenų indė- liai	40	-	-	-	-	-	-	-	40
Likvidumo palai- kymo rezervas	4 359	-	-	-	-	-	-	-	4 359
Subordinuotos paskolos	-	10	23	44	174	174	2 326	-	2 751
Kiti finansiniai įsi- pareigojimai	-	46	-	4	-	-	-	-	50
Iš viso finansinių įsipareigojimų	106 034	23 120	15 912	19 090	5 334	1 233	4 333	11 384	186 440
	Pareika- lavus	3 mėn	3-6 mėn	6-12 mėn	1-3 metai	3-5 metai	5-10 me- tai	>10 metų	Iš viso
2019 12 31									
Įsiskolinimai kre- dito įstaigoms ir fondams	58 683	16 395	8 238	6 926	2 518	-	-	11 526	104 286
Indėliai	115	-	-	-	-	-	-	-	115
Likvidumo palai- kymo rezervas	3 814	-	-	-	-	-	-	-	3 814
Kiti finansiniai įsi- pareigojimai	-	152	-	-	23	-	-	-	175
Iš viso finansinių įsipareigojimų	62 612	16 547	8 238	6 926	2 541	-	-	11 526	108 390

Rinkos rizika

Rinkos rizikos įvertinimas

LCKU prisiima rinkos riziką, kuri apibrėžiama kaip rizika patirti nuostolių dėl nepalankių rinkos parametrų, tokių kaip palūkanų normos (palūkanų normos rizika), užsienio valiutos kursų (užsienio valiutos rizika) svyravimų. LCKU vertina rinkos riziką, kuri įvertina, kad finansinių priemonių būsimųjų pinigų srautų tikroji vertė gali svyruoti kintant rinkos kainoms.

Galimi rinkos rizikos pokyčiai nustatomi įvertinant kiekvienos jos sudedamosios dalies – t. y. palūkanų normos rizikos ir užsienio valiutos kurso rizikos poveikius.

LCKU rinkos rizikai vertinti naudoja scenarijaus analizę. Ją atliekant naudojami standartinis, labiausiai tikėtinas ir blogiausias scenarijai. Scenarijų analizė apima vienu metu vykstančių keleto rizikos faktorių pokyčių įvertinimą ir atspindi įvykius, kurie, LCKU požiūriu, galimi ateityje. Scenarijaus analizė grindžiama praeities (istoriniais) įvykiais, kurie darė reikšmingą poveikį rinkai, arba tikėtinais (spėjamais) įvykiais, kurie gali įvykti rinkoje ateityje.

LCKU vertina palūkanų normų svyravimo poveikį grynosioms palūkanų pajamoms. Skaičiuojant šį poveikį įvertinami palūkanų normos svyravimams jautrūs balanso turto ir įsipareigojimų straipsniai pagal terminus iki vienerių metų, vertinamas 1 proc. palūkanų normos pokytis.

Valiutų kursų rizika

Valiutos kurso rizika vertinama kaip tam tikros valiutos atviroji turto ir įsipareigojimų pozicija. 2020 ir 2019 m. LCKU daugiausia dirbo tik EUR, todėl reikšmingų valiutos pozicijų nėra.

Palūkanų normos kitimo rizika

P pinigų srautų palūkanų normos rizika – rizika įvertinanti tai, kad ateityje pinigų srautai iš finansinių priemonių gali svyruoti keičiantis rinkos palūkanų normoms. Tikrosios finansinių priemonių vertės palūkanų normos rizika – rizika įvertinanti tai, kad ateityje finansinių priemonių tikroji vertė gali kisti keičiantis rinkos palūkanų normoms. LCKU vadovybė valdo palūkanų normos riziką kas ketvirtį peržiūrint palūkanų normų spragos ataskaitą ir palūkanų normų rizikai valdyti nustatytus limitus bei jų vykdymo rodiklius (minimalią suteiktų paskolų vidutinę svertinę palūkanų normą, maksimalią terminuotų indėlių vidutinę svertinę palūkanų normą, turto ir įsipareigojimų skirtumų pagal terminus ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vykdomus limitus) ir reguliariai peržiūredama LCKU suteikiamų

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

paskolų ir indėlių palūkanų normas, priimdama sprendimus išduoti paskolas su fiksuotomis ar kintamomis palūkanų normomis, priimdama sprendimus dėl LCKU turto ir įsipareigojimų struktūros. Nuo 2016 metų lapkričio 24 dienos palūkanų normų rizika valdoma visiems LCKU paskolų ir indėlių sandoriams taikant kintamą palūkanų normą. Nustatant naujai išduodamų paskolų palūkanų normas atsižvelgiama ir į vidinį kredito unijos reitingą. Visų LCKU įsipareigojimų bei paskolų iš fondų palūkanų normos yra fiksuotos.

LCKU palūkanų normos rizika 2020 m. gruodžio 31 d.:

2020 12 31	Iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 metai	>3 metai	Be palūkanų ir neišgiamos	Iš viso
Turtas								
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	-	-	-	-	36 333	36 333
Vertybinių popierių	1 096	-	818	10 263	31 522	39 210	200	83 109
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų ir kitų asmenų	14 784	13 258	20 142	30 088	138	98	2 821	81 329
Ilgalaikis mat., naudojimo teise valdomas ir nemat. turtas	-	-	-	-	-	-	1 557	1 557
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	-	-	-	-	961	961
Iš viso turto	15 880	13 258	20 960	40 351	31 660	39 308	41 872	203 289
Įsipareigojimai ir rezervai								
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir finansų institucijoms	8 250	14 820	16 240	12 800	4 650	-	122 164	178 924
Kitų asmenų indėliai	-	-	-	-	-	-	40	40
Likvidumo palaikymo rezervas	4 359	-	-	-	-	-	-	4 359
Subordinuotos paskolos	-	-	2 012	-	-	-	-	2 012
Kiti įsipareigojimai, atidėjiniai ir finansinės skolos	-	-	-	-	-	-	575	575
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	17 379	17 379
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	12 609	14 820	18 252	12 800	4 650	-	140 158	203 289
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	3 271	(1 562)	2 708	27 551	27 010	39 308	(98 286)	-

Aukščiau pateikta lentelė apibendrina LCKU palūkanų normos riziką 2020 m. gruodžio 31 d. Lentelėje pateiktas LCKU turtas ir įsipareigojimai, suskirstyti pagal ankstesnę iš sutartyje numatyto palūkanų normų peržiūrėjimo ar išpirkimo (pasibaigimo) datą.

LCKU palūkanų normos rizika 2019 m. gruodžio 31 d.:

	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	>3 metai	Be palūkanų ir neišgiamos	Iš viso
Turtas								
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	-	-	-	-	11 073	11 073
Vertybinių popierių	-	46	4 012	7 593	19 482	23 841	3 014	57 988
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų ir kitų asmenų	11 631	7 015	13 168	19 893	906	83	909	53 605
Ilgalaikis mat., naudojimo teise valdomas ir nemat. turtas	-	-	-	-	-	-	1 026	1 026
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	-	-	-	-	1 106	1 106
Iš viso turto	11 631	7 061	17 180	27 486	20 388	23 924	17 128	124 798
Įsipareigojimai ir rezervai								
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir finansų institucijoms	7 400	8 934	8 475	6 550	2 451	-	70 307	104 117
Indėliai	-	-	-	-	-	-	115	115
Likvidumo palaikymo rezervas	3 814	-	-	-	-	-	-	3 814
Kiti įsipareigojimai, atidėjiniai ir finansinės skolos	-	-	-	-	-	-	729	729
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	16 023	16 023
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	11 214	8 934	8 475	6 550	2 451	-	87 174	124 798
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	417	(1 873)	8 705	20 936	17 937	23 924	(70 046)	-

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Žemiau pateikta lentelė apibendrina 2020 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų palūkanų struktūrą:

	Fiksuotos pa- lūkanos	Kintamos palūkanos	Be palū- kanų	Iš viso
Turtas				
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	36 331	2	36 333
Vertybiniai popieriai	83 109	-	-	83 109
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	39	39 014	2 821	41 874
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	5 089	34 366	-	39 455
Ilgalaikis mat., naudojimo teise valdomas ir nemat. turtas	-	-	1 557	1 557
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	961	961
Iš viso turto	88 237	109 711	5 341	203 289
Įsipareigojimai ir rezervai				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir finansų institucijoms	50 150	2 000	126 774	178 924
Kitų asmenų indėliai	-	-	40	40
Likvidumo palaikymo rezervas	-	-	4 359	4 359
Subordinuotos paskolos	-	2 012	-	2 012
Kiti įsipareigojimai	-	-	575	575
Kapitalas ir rezervai	8 879	-	8 500	17 379
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	59 029	4 012	140 248	203 289
Balansinis skirtumas	29 208	105 699	(134 907)	-

2019 m. gruodžio 31 d. LCKU turtas ir įsipareigojimų palūkanų struktūra:

	Fiksuotos pa- lūkanos	Kintamos palūka- nos	Be palū- kanų	Iš viso
Turtas				
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	11 071	2	11 073
Vertybiniai popieriai	57 988	-	-	57 988
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	13	27 471	909	28 393
Kitos paskolos ir gautinos sumos	1 167	24 045	-	25 212
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	1 026	1 026
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	1 106	1 106
Iš viso turto	59 168	62 587	3 043	124 798
Įsipareigojimai ir rezervai				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	27 507	-	76 610	104 117
Indėliai	-	-	115	115
Likvidumo palaikymo rezervas	-	-	3 814	3 814
Kiti įsipareigojimai	-	-	729	729
Kapitalas ir rezervai	8 879	-	7 144	16 023
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	36 386	-	88 412	124 798
Balansinis skirtumas	22 782	62 587	(85 369)	-

LCKU atliekami testavimai nepalankiausiomis sąlygomis kredito, likvidumo, rinkos, koncentracijos ir operacinei rizikoms. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis tikslas – įvertinti ar LCKU kapitalo pakanka neįprastiems nuostoliams, kurie gali būti patirti jei pasitvirtintų testavimo prielaidos ir parengti LCKU veiklos nenumatytais atvejais planą. Siekiant įvertinti nuostolius, kurie gali būti patirti dėl aukščiau nurodytų rizikų pasireiškimo, naudojami standartiniai, galimas ir blogiausias scenarijai. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai LCKU valdybai pateikiami pagal poreikį, bet nerečiau kaip 1 kartą per metus. Terminuotų indėlių ir paskolų apyvartinėms lėšoms palūkanų nustatymui LCKU naudoja UNIBOR – indeksą, kuris nustatomas apskaičiuojant vidutinę LCKU sistemai priklausančių kredito unijų išteklių kainą.

Lentelėje žemiau apibendrinta 2020 m. gruodžio 31 d. ir 2019 m. gruodžio 31 d. LCKU 1 proc. palūkanų normos rizikos pokyčių ataskaitų sudarymo dienai, poveikis grynosioms palūkanų pajamoms:

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Palūkanų norma padidėja 1 proc.	320	282
Palūkanų norma sumažėja 1 proc.	(320)	(282)

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

5 PASTABA. KAPITALO VALDYMAS

Išskiriami šie pagrindiniai LCKU kapitalo valdymo tikslai:

- Užtikrinti riziką ribojančių normatyvų valdymą ir vykdymą;
- Užtikrinti LCKU galimybę tęsti savo veiklą – tai veiklos stabilumo garantas;
- Auganti LCKU kapitalo bazė sudaro galimybę didinti LCKU turtą, išduodamų paskolų vienam skolininkui limitą.

Nuo 2014 m. taikomi 3 kapitalo pakankamumo rodikliai – I lygio, I ir I papildomo lygio bei bendras kapitalo pakankamumo normatyvas. Rodikliai skaičiuojami pagal CRDIV direktyvos ir CRR tiesioginio taikymo reglamento reikalavimus. Apskaičiuojant kapitalo pakankamumą įvertinamos kredito, rinkos, operacinės, valiutos kursų rizikos. Kredito rizikai vertinti LCKU naudoja standartizuotą rizikos vertinimo metodą, rinkos rizikai vertinti – standartizuotą, operacinei rizikai vertinti – bazinio indikatoriaus metodus. Kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymas ir kapitalo panaudojimas LCKU vadovybės stebimas kasdien. Priežiūros institucijai informacija apie kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymą ir kapitalo panaudojimą teikiama kas ketvirtį. LCKU įdiegtas vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo procesas (toliau - VKPVP). Tai papildomi (II pakopos) reikalavimai, papildantys bendruosius (I pakopos) kapitalo pakankamumo apskaičiavimo reikalavimus. Remiantis VKPVP LCKU atlieka išsamią analizę identifikuojant rizikas, įvertina jų valdymą ir skaičiuoja su tuo susijusio vidaus kapitalo poreikį.

LCKU kapitalas skirstomas į 2 dalis (2019 m. gruodžio 31 d. LCKU II lygio kapitalo neturėjo). Į I lygio kapitalą įskaitoma pajinis, atsargos ir kiti papildomi kapitalai bei rezervai, finansinio turto perkainavimo rezervo dalis bei praėjusių metų nepaskirstytas pelnas (nuostolis), kitos bendrosios pajamos. Iš I lygio kapitalo atskaitoma nematerialusis turtas, grąžintini pajai, praėjusių laikotarpių nuostolis, atidėto pelno mokesčio turtas, tikėtinų kredito nuostolių grynas neigiamas pokytis per metus, atvaizduojamas bendrųjų pajamų ataskaitoje, sąnaudos. Į II lygio kapitalą įskaitomos subordinuotos paskolos, atitinkančios reikalavimus. Skaičiuojant kapitalo pakankamumo normatyvus II lygio kapitalas negali viršyti 1/3 I lygio kapitalo.

Kapitalo pakankamumo rodiklis 2020 m. gruodžio mėn. 31 d. ir 2019 m. gruodžio 31 d. pateiktas žemiau:

	2020	2019
I lygio kapitalas		
Pajinis kapitalas	17 088	16 413
Finansinio turto perkainavimo rezervo dalis	282	359
Nematerialusis turtas	(370)	(403)
Praėjusių laikotarpių nepaskirstytas rezultatas	(749)	(1 471)
Atidėto pelno mokesčio turtas	(269)	(323)
Tikėtinų kredito nuostolių paskoloms pokytis apskaitomas per pelną/ nuostolius	(388)	(301)
Viso I lygio kapitalas	15 594	14 274
Viso II lygio kapitalas	2 000	-
Iš viso kapitalo bazė	17 594	14 274
Kapitalo reikalingo kredito rizikai, gautinų sumų sumažėjimo rizikai poreikis	55 593	38 343
Kapitalo reikalingo pozicijų, užsienio valiutos kurso rizikai padengti poreikis	-	-
Kapitalo reikalingo operacinei rizikai padengti poreikis	6 491	5 490
Viso kapitalo poreikis	62 084	43 833
I lygio kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	25,12%	32,56%
I ir I papildomo lygio kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	25,12%	32,56%
Bendras kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	28,34%	32,56%

Nuo 2015 m. sausio 1 d. I lygio kapitalo pakankamumo rodiklis turėjo būti ne mažesnis kaip 4,5 proc., 2015 m. birželio 30 d. Lietuvoje įsigaliojęs kapitalo apsaugos rezervas (2,5 proc.) bendro I lygio nuosavo kapitalo reikalavimą padidino nuo 4,5 proc. iki 7 proc., bendro kapitalo reikalavimą – nuo 8 proc. iki 10,5 proc. Nuo 2018 m. gruodžio 31 dienos Lietuvoje galioja anticiklinis kapitalo rezervas, kurio dydis priklauso nuo turimų pozicijų Lietuvoje vertės, įvertintos pagal rizikos koeficientus. 2019 m. gruodžio 31 d. LCKU taikomas 0,95 proc. anticiklinio kapitalo rezervas. Lietuvos bankas kartu su Europos Centrinio banku (ECB) atsižvelgdami į galimus neigiamus COVID-19 pandemijos padarinius finansų rinkai, paskelbė priemonių planą. Pagal šį planą nuo 2020 m. balandžio 1 d. anticiklinio kapitalo rezervo reikalavimas buvo sumažintas iki 0 proc. ir 2020 m. gruodžio 31 d. nebuvo taikomas.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Atsižvelgus į 2020 m. Lietuvos banko atlikto LCKU priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo rezultatus 2020 m. gruodžio mėn. LCKU buvo nustatytas 2,7 proc. papildomas (Pillar II) kapitalo pakankamumo rodiklis (2019 m. gruodžio 31 d. šio rodiklio normatyvas siekė 6,4 proc.). Atsižvelgiant į 2020 m. gruodžio 31 d. galiojusius visus jungtinio kapitalo rezervo reikalavimus, LCKU 2020 m. gruodžio 31 d. turėjo tenkinti tokius individualius minimalius nuosavų lėšų reikalavimus: 8,5 proc. (2019 m. – 11,55 proc.) bendro I lygio nuosavo kapitalo pakankamumo normatyvą, 10,5 proc. (2019 m. – 14,25 proc.) I lygio kapitalo pakankamumo normatyvą ir 13,2 proc. (2019 m. – 17,85 proc.) bendro kapitalo pakankamumo normatyvą. Be minimalių reikalavimų, 2020 m. ir 2019 m. taip pat buvo rekomenduojamas 0,5 proc. papildomas antros pakopos gairių kapitalo reikalavimo normatyvas. LCKU kapitalo pakankamumo rodiklis atitiko reikalavimus 2020 ir 2019 metais.

Pagal Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 575/2013 nuostatas, LCKU turi atskleisti kapitalo pakankamumo rodiklį, įvertinus einamųjų metų rezultato paskirstymą. Kadangi visas LCKU 2020 m. gruodžio 31 d. rezultatas bus naudojamas kapitalo bazės stiprinimui, LCKU kapitalo bazė sudarys 18 352 tūkst. EUR, o kapitalo pakankamumo rodiklis sieks 29,56 proc.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

KITOS FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS

6 PASTABA. GRYNOSIOS PALŪKANŲ PAJAMOS

	2020	2019
Palūkanų pajamos:		
už paskolas ir gautinas sumas iš finansų institucijų	675	562
už kitų asmenų paskolas	1 817	1 039
už vertybinius popierius vertinamus tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas	236	324
už vertybinius popierius vertinamus amortizuota savikaina	322	350
delspinigių pajamos	35	13
Iš viso palūkanų pajamų	3 085	2 288
Palūkanų išlaidos:		
už kredito įstaigų indėlius	131	173
Už kitų finansų įstaigų indėlius	11	-
neigiamų palūkanų išlaidos už centriniame banke laikomas lėšas	56	34
neigiamų palūkanų išlaidos už vertybinius popierius	10	3
Už gautas subordinuotas paskolas	37	-
už kitas gautas paskolas ir lėšas	192	172
Finansinės nuomos palūkanų išlaidos	-	1
Iš viso palūkanų išlaidų	437	383
Grynosios palūkanų pajamos	2 648	1 905

7 PASTABA. GRYNOSIOS PASLAUGŲ IR KOMISINIŲ PAJAMOS

	2020	2019
Paslaugų ir komisinių pajamos iš kredito unijų:		
už pervedimo operacijas	118	138
už operacijas mokėjimo kortelėmis	395	348
už internetinės bankininkystės operacijas	-	5
už komunalinių įmokų surinkimą	4	5
už suteiktas garantijas	4	-
Iš viso paslaugų ir komisinių pajamų	521	496
Paslaugų ir komisinių išlaidos:		
už operacijas mokėjimo kortelėmis	474	350
už pervedimo operacijas	52	50
finansų maklerio įmonių komisiniai	45	47
kitos paslaugų ir komisinių išlaidos	9	13
Iš viso paslaugų ir komisinių išlaidų	580	460
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	(59)	36

8 PASTABA. KITOS PAJAMOS

	2020	2019
Grynasis pelnas iš finansinio turto vertės pripažinimo nutraukimo	30	92
Nefinansinių paslaugų kredito unijoms pajamos	822	614
Kitos pajamos	332	521
Iš viso kitų pajamų	1 184	1 227

LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas, kurios nėra pagrindinė LCKU veikla.

Šios paslaugos yra papildomos. Bendra pajamų suma už i-kubo paslaugas LCKU narėms - 577 tūkst. EUR (2019 m. – 514 tūkst. EUR), ne nariams – 13 tūkst. EUR (2019 m. – 189 tūkst. EUR). Nuo 2016 m. imami mokesčiai už IT sistemos kūrimą ir palaikymą, kurie ir sudaro didžiausią šių pajamų dalį.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

9 PASTABA. GRYNASIS REZULTATAS IŠ OPERACIJŲ VERTYBINIAIS POPIERIAIS

	2020	2019
Realizuotas pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais vertinamais tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas	196	214
Realizuotas pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais vertinamais tikraja verte per pelną (nuostolius)	5	192
Nerealizuotas pelnas iš vertybinių popierių, vertinamų tikraja verte per pelną (nuostolius)	185	146
Grynasis pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais	386	552

10 PASTABA. PASKOLŲ IR KITO TURTO VERTĖS (SUMAŽĖJIMAS) ATSTATYMAS

	2020	2019
Paskolų ir gautinų sumų vertės (sumažėjimas) atstatymas	(239)	(104)
Per metus nurašytos paskolos	(24)	-
Vertybinių popierių vertės (sumažėjimas) atstatymas	1	(2)
Investicijos į patrunuojamąją įmonę vertės sumažėjimo nuostoliai (atstatymas)	-	15
Kito turto vertės (sumažėjimas) atstatymas	(29)	-
Paskolų ir kito turto vertės (sumažėjimas) atstatymas	(291)	(91)

11 PASTABA. KITOS VEIKLOS SĄNAUDOS

	2020	2019
Finansinių ataskaitų audito išlaidos	79	106
Transporto, pašto ir ryšių paslaugos	63	67
IT įrangos priežiūra	71	78
Reklamos ir marketingo išlaidos	49	67
Patalpų išlaikymas ir ūkio išlaidos	57	48
LB, ECB ir susiję mokesčiai už priežiūrą	34	37
Atlygis už dalyvavimą posėdžiuose	52	43
Mokymų išlaidos	30	26
Teisinės ir konsultacijų išlaidos	34	37
Narystės mokesčiai	21	22
Patalpų nuomos išlaidos	38	-
Kitos išlaidos	202	274
Iš viso	730	805

12 PASTABA. PELNO MOKESČIO SĄNAUDOS

	2020	2019
Einamųjų metų pelno mokestis	37	43
Praėjusio laikotarpio pelno mokesčio koregavimas	(8)	-
Atidėtojo pelno mokesčio pokytis	67	113
Iš viso pelno mokesčio (pajamų) / sąnaudų	96	156
Pelnas / (nuostolis) prieš apmokestinimą	853	878
Pelno mokestis taikant 15 proc. tarifą	128	132
Apmokestinamojo pelno nemažinančių sąnaudų pelno mokestis	11	50
Praėjusio laikotarpio pelno mokesčio koregavimas	(9)	-
Neapmokestinamosios pajamos	(34)	(26)
Pelno mokesčio (pajamos)/ sąnaudos	96	156

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Atidėtojo pelno mokesčio turto / (įsipareigojimo) judėjimas

Likutis metų pradžioje	323	451
Atidėtasis mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	13	(15)
Sąnaudos pelno (nuostolių) straipsnyje	(67)	(113)
Likutis metų pabaigoje	269	323

Atidėtojo pelno mokesčio turtas / (įsipareigojimai)

	Vertybinių popierių vertė	Sukauptos sąnaudos ir mo- kestiniai nuos- toliai	Iš viso
2018 m. gruodžio 31 d.	(62)	513	451
Pajamos (sąnaudos) pelno (nuostolių) straipsnyje	(12)	(101)	(113)
Atidėtasis pelno mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	(15)	-	(15)
2019 m. gruodžio 31 d.	(89)	412	323
Pajamos (sąnaudos) pelno (nuostolių) straipsnyje	28	(95)	(67)
Atidėtasis pelno mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	13	-	13
2020 m. gruodžio 31 d.	(48)	317	269

13 PASTABA. PINIGAI IR LĖŠOS CENTRINIAME BANKE

Pinigus ir lėšas centriniame banke sudaro kasa, kurioje 2020 m. gruodžio 31 dieną LCKU laikė 1,5 tūkst. EUR (2019 m. - 1,5 tūkst. EUR) ir korespondentinė sąskaita centriniame banke, kurioje 2020 m. gruodžio 31 d. LCKU laikė 36 331 tūkst. EUR (2019 m. gruodžio 31 d. – 11 071 tūkst. EUR). LCKU privalo turėti ir laikyti Lietuvos banke privalomąsias atsargas, bet dėl pritaikytos nuolaidos 2020 m. gruodžio 31 d. ir 2019 m. gruodžio 31 d. privalomų atsargų suma buvo 0 EUR. Už korespondentinę sąskaitą EUR mokamos Europos centrinio banko nustatytos palūkanos -0,5 proc. (2019 m. gruodžio 31 d. buvo mokama -0,4 proc.). Esamos ir būsimos lėšos, esančios atsiskaitomojoje sąskaitoje, ir susijusios su UAB INVEGA arba UAB ŽŪPGF priemonėmis, yra įkeistos atitinkamai UAB INVEGA ir UAB ŽŪPGF gautų lėšų grąžinimui užtikrinti, lėšų disponavimas neapribotas.

14 PASTABA. PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS IŠ KREDITO INSTITUCIJŲ

	2020	2019
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	2 821	909
Paskolos kredito unijoms	39 053	27 484
Iš viso	41 874	28 393

Apskaičiuotosios palūkanų normos už lėšas, kurios neviršija 1 000 tūkst. EUR, bankų korespondentinėse sąskaitose 2020 m. ir 2019 m. – 0 %, apskaičiuotosios palūkanų normos už paskolas kredito unijoms 2020 m. svyravo nuo 1,08 % iki 5,58 % (2019 m. – nuo 1,44 % iki 6,14 %). Informacija dėl paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo atskleista Apskaitos principų svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje bei Finansinės rizikos valdymo kredito rizikos dalyje.

15 PASTABA. PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS IŠ KITŲ ASMENŲ

	2020	2019
Paskolos fiziniams ir juridiniams asmenims	39 455	25 212
Iš viso	39 455	25 212

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Informacija dėl paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo atskleista Apskaitos principų svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje bei Finansinės rizikos valdymo kredito rizikos dalyje.

16 PASTABA. VERTYBINIAI POPIERIAI

	2020	2019
Vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte per bendrąsias pajamas	50 717	19 089
Vertybiniai popieriai, vertinami amortizuota savikaina	29 201	36 139
Vertybiniai popieriai vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	3 191	2 760
Iš viso	83 109	57 988

Vertybinius popierius, vertinamus tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas sudaro šių valstybių vertybiniai popieriai:

	2020	2019
Lietuvos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	40 051	13 562
Lietuvos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	2 128	2 130
ES šalių vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	2 727	490
ES šalių įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	1 518	1 588
ES šalių įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	4 293	1 318
Iš viso	50 717	19 089

Vertybinius popierius, vertinamus amortizuota savikaina sudaro šių valstybių vertybiniai popieriai:

	2020	2019
Lietuvos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	24 925	25 987
Lietuvos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	1 847	1 608
ES šalių vertybiniai popieriai (skolos)	1 926	8 041
ES šalių įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	503	503
Iš viso	29 201	36 139

Vertybinius popierius, vertinamus tikrąja verte per pelną (nuostolius) sudarė šių šalių vertybiniai popieriai:

	2020	2019
Lietuvos Respublikos įmonių nuosavybės vertybiniai popieriai (kollektiviniai investavimo subjektai)	3 191	2 760
Iš viso	3 191	2 760

Vertybinių popierių apskaičiuotosios palūkanų normos svyruoja nuo -0,34 % iki 6,0 % (2019 m. – nuo -0,092 % iki 4,25 %) ir yra nekintamos.

2020 m. gruodžio 31 d. LCKU įkeistų vertybinių popierių vertė siekė 7 386 tūkst. EUR (iš jų 1 851 tūkst. EUR vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajams ir 5 535 tūkst. EUR vertinami amortizuota savikaina), kurie buvo įkeisti Lietuvos centriniam bankui kaip pinigų politikos operacijų užtikrinimo priemonė. Dėl šių vykdomų pinigų politikos operacijų, turimos, bet nepanaudotos kredito linijos suma 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 1 171 tūkst. EUR.

2019 m. gruodžio 31 d. LCKU įkeistų vertybinių popierių vertė siekė 5 765 tūkst. EUR (iš jų 1 851 tūkst. EUR vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajams ir 3 914 tūkst. EUR vertinami amortizuota savikaina). Turimos, bet nepanaudotos kredito linijos sumos sudarė 5 206 tūkst. EUR.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

17 PASTABA. ILGALAIKIS MATERIALUS IR NAUDOJIMO TEISE VALDOMAS TURTAS

2019 ataskaitiniai metai	Kompiuterinė įranga	Kita įranga	Pastatai	Baldai	Lengvieji automobiliai	Naudojimo teise valdomas turtas	
						Patalpos	Iš viso
16 TFAS pritaikymo efektas 2019 m. sausio 1 d.	-	-	-	-	-	28	28
Likutinė vertė	59	3	425	4	35	-	526
Įsigijimai	104	2	8	-	41	-	155
Nurašymai	(28)	-	-	-	-	-	(28)
Nurašyto / parduoto turto nusidėvėjimas	28	-	-	-	-	-	28
Nusidėvėjimas	(48)	(2)	(23)	(2)	(6)	(5)	(86)
Likutinė vertė	115	3	410	2	70	23	623
2019 m. gruodžio 31 d.							
Įsigijimo vertė	463	27	631	20	77	28	1 246
Sukauptas nusidėvėjimas	(348)	(24)	(221)	(18)	(7)	(5)	(623)
Likutinė vertė	115	3	410	2	70	23	623
2020 ataskaitiniai metai							
Likutinė vertė	115	3	410	2	70	23	623
Įsigijimai	36	24	572	28	24	-	684
Nurašymai	(3)	(21)	-	(3)	-	-	(27)
Sutarčių nutraukimai	-	-	-	-	-	(15)	(15)
Nurašyto / parduoto / nutrauktų turto nusidėvėjimas	3	21	-	3	-	5	32
Nusidėvėjimas	(60)	(1)	(23)	(1)	(16)	(9)	(110)
Likutinė vertė	91	26	959	29	78	4	1 187
2020 m. gruodžio 31 d.							
Įsigijimo vertė	496	30	1 203	45	101	13	1 888
Sukauptas nusidėvėjimas	(405)	(4)	(244)	(16)	(23)	(9)	(701)
Likutinė vertė	91	26	959	29	78	4	1 187

LCKU ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimas 2020 m. sudaro 113 tūkst. EUR, 2019 m. 86 tūkst. EUR. Visa suma įtraukta į veiklos sąnaudas. Dalis LCKU ilgalaikio materialaus turto, kurio įsigijimo vertė 2020 m. gruodžio 31 d., buvo lygi 312 tūkst. EUR, buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama LCKU veikloje (2019 m. gruodžio 31 d. – 323 tūkst. EUR).

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

18 PASTABA. NEMATERIALUSIS TURTAS

	Kompiuterinės programos	LCKU kuriamos kompiuterinės programos	Nebaigta ga- myba	Licencijos	Iš viso
2019 m. sausio 1 d					
Įsigijimo vertė	27	1 013	111	321	1 472
Sukaupta amortizacija	(18)	(819)	-	(294)	(1 131)
Likutinė vertė	9	305	111	27	341
2019 ataskaitiniai metai					
Likutinė vertė	9	194	111	27	341
Įsigijimai	-	267	197	8	472
Perduota į eksploataciją	-	-	(267)	-	(267)
Amortizacija	(4)	(119)	-	(20)	(143)
Likutinė vertė	5	383	41	15	403
2019 m. gruodžio 31 d.					
Įsigijimo vertė	27	1 280	41	329	1 677
Sukaupta amortizacija	(22)	(938)	-	(314)	(1 274)
Likutinė vertė	5	342	41	15	403
2020 ataskaitiniai metai					
Likutinė vertė	5	342	41	15	403
Įsigijimai	31	115	120	-	266
Perduota į eksploataciją	-	-	(115)	-	(115)
Amortizacija	(3)	(172)	-	(9)	(184)
Likutinė vertė	33	285	46	6	370
2020 m. gruodžio 31 d.					
Įsigijimo vertė	58	1 395	46	329	1 828
Sukaupta amortizacija	(25)	(1 110)	-	(323)	(1 458)
Likutinė vertė	33	285	46	6	370

LCKU kuriama kredito unijų kompiuterinė programa yra i-kubas. Per 2020 m. šios programos kūrimui patirti darbuotojų darbo užmokesčio kaštai, kurių suma 120 tūkst. EUR, priskirti LCKU nematerialiajam turtui (2019 m. – 197 tūkst. EUR). 2020 m. gruodžio 31 d. į eksploataciją įvestų kuriamų programų likutinė vertė – 74 tūkst. EUR, į eksploataciją neįvestų programų likutinė vertė – 46 tūkst. EUR (2019 m. gruodžio 31 d. – 156 tūkst. EUR ir 41 tūkst. EUR). LCKU ilgalaikio nematerialaus turto amortizacija 2020 m. sudaro 185 tūkst. EUR, 2019 m. – 1 285 tūkst. EUR, buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama LCKU veikloje (2019 m. gruodžio 31 d. – 982 tūkst. EUR). Visos šios išlaidos įtraukiamos į veiklos sąnaudas.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

19 PASTABA. KITAS TURTAS

	2020	2019
Trumpalaikis turtas	23	19
Kitos gautinos sumos	302	285
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	293	284
Kitas turtas	74	195
Iš viso	692	783

20 PASTABA. ĮSISKOLINIMAI KREDITO ĮSTAIGOMS IR KITOMS FINANSŲ INSTITUCIJOMS

	2020	2019
Kredito įstaigų lėšos:		
terminuotieji indėliai	56 850	33 908
indėliai iki pareikalavimo	101 635	58 683
Paskolos gautos iš kredito įstaigų ir kitų finansų institucijų	20 439	11 526
Iš viso	178 924	104 117

Palūkanų normos už kredito unijų terminuotuosius indėlius svyruoja nuo 0 % iki 0,97 % (2019 m. - 0 % iki 1,90 %), už indėlius iki pareikalavimo – 0 % (2019 m. - 0 %).

2016 m. spalio mėn. LCKU atstovaudama kredito unijų konsorciumą su UAB „Investicijų garantijų fondas“ (INVEGA) pasirašė Finansinės priemonės „Verslumo skatinimas 2014-2020, finansuojamos iš Europos socialinio fondo“ įgyvendinimo sutartį. Pagal šią sutartį 2020 m. gruodžio 31 d. gautų paskolų balansinė vertė 11 288 EUR (2019 m. gruodžio 31 d. – 11 526 tūkst. EUR).

2020 metais LCKU dalyvavo finansinėse priemonėse, skirtose palengvinti sąlygas šalies žemės ūkio subjektams. 2020 m. gruodžio 31 d. LCKU, pagal Jungtinės veiklos (konsorciumo) sutartis, buvo gavusi paskolas pagal šias finansines priemones:

- UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo įgyvendinama finansinė priemonė „Paskolų, finansuojamų iš įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos finansines priemones grąžintų lėšų, teikimas pirmine gamyba užsiimantiems ūkio subjektams“. Pagal šią priemonę 2020 m. gruodžio 31 d. gautų paskolų balansinė vertė buvo 2 000 tūkst. EUR.
- UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo įgyvendinama finansinė priemonė „Paskolos nukentėjusiems nuo nepalankių klimato reiškinių“. Pagal šią priemonę gautų paskolų balansinė vertė buvo 1 056 tūkst. EUR.

LCKU paskolos gautos naudojantis eurosistemos pinigų politikos operacijomis 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 6 000 tūkst. EUR. Tai Lietuvos banko suteikta kredito linija už įkeistus skolos vertybinius popierius.

Likusių paskolų, gautų iš kredito įstaigų ir kitų finansų institucijų, sumą sudaro gautos, bet dar negrąžintos lėšos pagal minėtus įsipareigojimus.

2020 m. gruodžio 31 d. 3 430 tūkst. EUR vertės lėšos centrinio banko sąskaitoje, susijusios su Grupės narių finansavimu pagal INVEGA ir ŽŪPGF priemones, gali būti naudojamos tik minėtų projektų finansavimui. Papildoma informacija pateikiama 25 pastaboje.

21 PASTABA. KITŲ ASMENŲ INDĖLIAI

	2020	2019
Juridinių asmenų indėliai iki pareikalavimo	40	115
Iš viso	40	115

Palūkanų normos už juridinių asmenų indėlius iki pareikalavimo - 0 % 2020 m. ir 2019 m.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

22 PASTABA. LIKVIDUMO PALAIKYMŲ REZERVAS

	2020	2019
Likvidumo palaikymo rezervas metų pradžioje	3 814	5 613
Padidėjimas / (sumažėjimas) per metus	545	(1 799)
Likvidumo palaikymo rezervas metų pabaigoje	4 359	3 814

Kredito unijos LCKU narės LCKU atidarytoje sąskaitoje turi laikyti LCKU visuotinio narių susirinkimo patvirtintą dalį lėšų nuo visų terminuotų ir neterminuotų indėlių kredito unijoje EUR. 2020 m. laikyta mažiausiai 1% lėšų (2019 m. – 1 %). Už likvidumo palaikymo rezervo lėšas kredito unijoms metinės palūkanos nebuvo mokamos 2020 m. ir 2019 m.

Kiekvieno ketvirčio pabaigoje peržiūrima lėšų, kurią kredito unija privalo laikyti Likvidumo palaikymo rezerve, suma. Paskolos kredito unijų likvidumui palaikyti gali būti teikiamos, kai kredito unijos likvidumas tampa mažesnis už nustatytą likvidumo normatyvą ir kai kredito unijos turto ir įsipareigojimų sudėtis pagal terminus artimiausiems mėnesiams rodo tam tikrą nesubalansuotumą, galintį sutrikdyti įvykdyti įsipareigojimus. Kredito unija savo noru likvidumo palaikymo rezerve gali laikyti ir didesnę nei minimali nustatyta suma.

Išstojančios, pašalintos ar likviduojamos kredito unijos lėšos, laikomos LCKU likvidumo palaikymo rezerve, yra gražinamos kredito unijai, įvykdžius visus įsipareigojimus LCKU.

23 PASTABA. SUBODRINUOTOS PASKOLOS

2020 m. rugpjūčio mėn. LCKU gavo dvi subordinuotas paskolas iš tarptautinių fondų. Bendra patvirtinta subordinuotų paskolų vertė 3 000 tūkst. EUR. Iki 2020 m. gruodžio 31 d. LCKU buvo išmokėta 2 000 tūkst. EUR vertės subordinuotų paskolų dalis. 1 000 tūkst. EUR vertės subordinuotų paskolų dalis gali būti panaudota iki 2021 m. pabaigos. Subordinuotų paskolų palūkanų normos svyruoja nuo 4 % iki 4,7%.

24 PASTABA. KITI ĮSIPAREIGOJIMAI

	2020	2019
Finansiniai įsipareigojimai:	50	175
Surinkti mokėtini mokesčiai	16	27
Finansinės nuomos įsipareigojimai	4	23
Kiti įsipareigojimai	30	125
Nefinansiniai įsipareigojimai:	469	459
Sukauptas atostogų rezervas	259	203
Sukauptos sąnaudos	175	214
Mokėtinas PVM	35	42
Iš viso	519	634

Surinktus mokėtinus mokesčius sudaro surinktos lėšos komunalinių ir kitų paslaugų tiekėjams.

25 PASTABA. FINANSINĖS VEIKLOS ĮSIPAREIGOJIMŲ POKYČIAI

	Subordinuotos paskolos	Paskolos gautos nau- dojantis eurosistemos pinigų politikos opera- cijomis	Įsipareigojimai UAB INVEGA	Įsipareigojimai UAB ŽŪPGF
2019 m. sausio 1 d.	-	-	10 822	-
Pinigų srautų straipsniai				
Gauta	-	-	5 200	-
Gražinta	-	-	(4 496)	-
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	-	-	11 526	-
Pinigų srautų straipsniai:				
Gauta	2 000	150 000	3 733	3 118
Gražinta	-	(144 000)	(3 938)	-
Ne pinigų srautų straipsniai:				
Sukauptos palūkanos	12	-	-	-
2020 m. gruodžio 31 d.	2 012	6 000	11 321	3 118

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

26 PASTABA. KAPITALAS IR REZERVAI

Pagrindiniai ir papildomi pajai, atsargos kapitalas

LCKU pajinį kapitalą sudaro 17 088 tūkst. EUR (2019 m. – 16 413 tūkst. EUR). Jis sudarytas iš pagrindinių ir papildomų pajų. Nominali vieno pagrindinio pajaus vertė yra 1 000 EUR, o papildomo – 300 EUR. Visas LCKU pajinis kapitalas apmokėtas. Kiekvienas LCKU pajininkas, turintis pagrindinį pajų, turi vieną balsą, nepriklausomai nuo jo apmokėto papildomo pajaus dydžio. 2020 m. gruodžio 31 d. pagrindinių pajų skaičius yra 50 (2019 m. gruodžio 31 d. – 50).

2020 m. sausio 1 d. trys kredito unijos narės: Sedos, Naftininkų ir Skuodo bankelis, buvo prijungtos prie Mažeikių unijos.

2017 metais LCKU nare tapo ir pajus (pagrindinį bei papildomą) įsigijo Lietuvos valstybė. Lietuvos valstybės bendras pajinis įnašas sudarė 8 879 800 EUR, iš kurių: a) 1 000 EUR – pagrindinis pajus; b) 8 878 800 EUR – papildomų pajų. Šis pajinis įnašas neatsižvelgiant į jo traktavimą pagal TFAS, reiškia Lietuvos valstybės dalyvavimą LCKU kapitale bei suteikia Lietuvos valstybei 10 proc. balsavimo teisių.

2018 m. kovo 15 d. buvo pasirašyta Sutartis tarp LCKU ir LR Finansų ministerijos atstovų dėl Lietuvos centrinės kredito unijos pajų išpirkimo. Pagal ją LCKU įsipareigojo per 10 m. (paskutinis mokėjimas 2027 m. gruodžio 31 d.) išpirkti šiuos pajus. Valstybės kapitalo pagalbai taip pat yra nustatyti procentais išreikšti aptarnavimo kaštai, kurie apskaitomi Palūkanų ir susijusiose sąnaudose Bendrųjų pajamų ataskaitoje. Dalį šių sąnaudų dengia kredito unijos. Per 2020 m. bendra priskaičiuota valstybės pagalbos aptarnavimo kaštų suma 444 tūkst. EUR (2019 m. – 444 tūkst. EUR). Per 2020 m. LCKU apskaitė 191 tūkst. EUR valstybės kapitalo pagalbos aptarnavimo kaštų (2019 m. buvo apskaityta – 166 tūkst. EUR).

2020 m. gruodžio 31 d. papildomų pajų skaičius yra 56 798 (2019 m. buvo - 54 547). Per 2020 m. papildomų LCKU pajų įsigijo:

Kredito unija	Įsigyta LCKU pajų, vnt.
Centro kredito unija	250
Jurbarko kredito unija	233
Kredito unija "Magnus"	418
Kredito unija "Neris"	150
Kredito unija „Mėmelio taupomoji kasa“	420
Šeimos kredito unija	704
Vytauto Didžiojo kredito unija	76

2019 m. atsargos kapitalas, kurio vertė buvo 27 tūkst. EUR, buvo paskirstytas nuostolių dengimui. Atsargos kapitalo paskirtis – garantuoti Centrinės unijos finansinį stabilumą. LCKU atsargos kapitalas sudaromas iš centrinės kredito unijos narių papildomų įnašų. LCKU atsargos kapitalas centrinės kredito unijos visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik LCKU veiklos nuostoliams padengti. 2020 m. ir 2019 m. pajų išpirkimų nebuvo.

LCKU pajininkas, norintis išstoti iš Centrinės unijos, privalo pateikti prašymą Centrinės unijos valdybai ne mažiau kaip likus dvejiems metams iki planuojamo išstojimo. Su asmeniu, kurio narystė Centrinėje unijoje pasibaigė, Centrinė unija atsiskaito išmokėdama jam priklausantį pajinį įnašą ir kitas išmokas, susijusias su jo dalyvavimu Centrinės unijos pajiniame kapitale tik po to, kai įvertinusi Centrinės unijos finansinę būklę, nustato, kad atsiskaitymas nekels grėsmės Centrinės unijos veiklos stabilumui ir patikimumui. Gražinami pajiniai įnašai ar jų dalis proporcingai sumažinami LCKU ankstesnių metų sukauptų nuostolių ir einamųjų metų, kuriais narystė LCKU pasibaigė, veiklos rezultato suma. Apie sprendimą atsiskaityti su asmeniu, kurio narystė Centrinėje unijoje pasibaigė, Centrinė unija nedelsdama privalo raštu pranešti priežiūros institucijai ir jai pateikti dokumentus ir duomenis, susijusius su atsiskaitymo įtakos Centrinės unijos veiklos stabilumui ir patikimumui vertinimu. Priežiūros institucija turi teisę Centrinei unijai duoti rašytinį nurodymą sustabdyti atsiskaitymą iki rašytiniame nurodyme nustatyto termino, kuris gali būti apibrėžtas konkrečia data ar susietas su tam tikrų sąlygų atsiradimu (aplinkybių išnykimu), jeigu yra pagrindas daryti išvadą, kad atsiskaitymas keltų grėsmę Centrinės unijos veiklos stabilumui ir patikimumui.

Stabilizacijos fondas

Stabilizacijos fondas – Centrinės unijos valdomas centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų mokumui užtikrinti skirtas fondas, kurį sudaro centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų įmokėtos lėšos ir kitas turtas. Stabilizacijos fondas nėra juridinis asmuo, jį administruoja ir jo vardu veikia centrinė kredito unija. Stabilizacijos fondas yra atskirtas nuo centrinės kredito unijos turto ir jo apskaita yra tvarkoma atskirai.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Jeigu centrinėje kredito unijoje yra 10 arba daugiau narių kredito unijų, stabilizacijos fonde ne vėliau kaip per 10 metų nuo licencijos centrinei kredito unijai išdavimo dienos turi būti sukaupta ir toliau išlaikoma suma, ne mažesnė kaip vienas procentas centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų turto sumos.

Lėšos iš fondo yra naudojamos šiomis formomis: teikiant subordinuotas paskolas ir kredito unijai skiriant lėšas negražintinai, jei jos įskaitomos į kredito unijos atsargos kapitalą.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. įnašus moka kredito unijos ir Centrinė unija. Centrinė kredito unija ir jos narės kredito unijos privalo mokėti į stabilizacijos fondą periodines įmokas ir papildomas įmokas. Papildomos įmokos mokamos, jeigu stabilizacijos fondo lėšų nepakanka nustatytiems mokėjimams iš stabilizacijos fondo vykdyti. Centrinės kredito unijos ir jos narės kredito unijos periodinės ir papildomos įmokos dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į centrinės kredito unijos ir jos narės kredito unijos turtą ir veiklos rizikingumą. Centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų veiklos rizikingumo nustatymo kriterijus nustato centrinė kredito unija. Centrinės kredito unijos ir jos narės kredito unijos periodinės ir papildomos įmokos į stabilizacijos fondą yra centrinės kredito unijos ir kredito unijos išlaidos. Periodinės įmokos nėra gražinamos. Jeigu iš papildomų įmokų surinktos lėšos iš stabilizacijos fondo yra paskolinamos ir vėliau į stabilizacijos fondą yra gražinamos, centrinei kredito unijai ir kredito unijoms papildomos įmokos proporcingai mokėtoms papildomoms įmokoms taip pat yra gražinamos.

Stabilizacijos fondo komisija nustato papildomos ir periodinės įmokos į Stabilizacijos fondą dydį. Įmokos į Stabilizacijos fondą yra skaičiuojamos nuo kredito unijos aktyvų ir kredito unijos rizikingumo (kredito unijos reitingo), kurios siekė nuo 0,16 iki 0,32 proc. nuo kredito unijos aktyvų. Kredito unijoms, gavusioms negražintinas išmokas iš fondo, įmokos padidinamos 100%.

Mokumo užtikrinimo priemonės kredito unijų stabilumui bei tęstinumui užtikrinti gali būti teikiamos vadovaujantis Stabilizacijos fondo finansuojamų mokumo užtikrinimo priemonių taikymo taisyklių nuostatomis. Sprendimą dėl Stabilizacijos fondo lėšų panaudojimo ir jo formos priima Stabilizacijos fondo komisija.

Atsižvelgiant į pasikeitusias LR centrinių kredito unijų įstatymo, reglamentuojančio Stabilizacijos fondo veikimą, nuostatas, nuo 2018 m. sausio 1 d. stabilizacijos fondas nebėra sudaromas LCKU, tačiau LCKU jį administruoja ir veikia jo vardu.

2020 m. gruodžio 31 d. Stabilizacijos fondo grynieji aktyvai sudarė 3 920 tūkst. EUR (2019 m. gruodžio 31 d. fonde buvo sukaupta 3 012 tūkst. EUR).

27 PASTABA. SUSIJUSIOS ŠALYS

LCKU susijusiais asmenimis yra laikomos kredito unijos - LCKU narės, LCKU valdyba, stebėtojų taryba, stabilizacijos fondo komisija bei LCKU vadovybė. Vadovybei 2020 ir 2019 metais priskirti 2 vadovai:

	2020	2019
Priskaičiuota atlyginimų vadovybei ir jiems tenkančių socialinio draudimo įmokų	141	129
Priskaičiuotas atostogų rezervas vadovybei ir jam tenkančios socialinio draudimo įmokos	43	36
Iš viso:	184	165
Vadovybei sumokėti atlyginimai ir socialinio draudimo įmokos	141	129
Likę įsipareigojimų vadovybei	43	36
Vadovybei suteiktų paskolų likučiai, įskaitant sukautas palūkanas	417	130

Informacija apie operacijas su susijusiomis šalimis pateikta šiose finansinių ataskaitų pastabose:

6 pastaboje – apie palūkanas už suteiktas paskolas, kitas palūkanas už priimtus indėlius bei priimtas likvidumo palaikymo rezervo lėšas;

7 pastaboje – apie komisinių pajamas;

8 pastaboje – apie kitas pajamas;

14 pastaboje – apie suteiktas paskolas;

20 pastabose – apie priimtus indėlius;

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA FINANSINĖS ATASKAITOS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

22 pastaboje – apie įmokas į likvidumo palaikymo rezervą;

26 pastaboje – apie pajinį kapitalą, rezervus ir įmokas į stabilizacijos fondą.

Susijusioms šalims išduotos/ grąžintos paskolos ir priimti/ grąžinti indėliai (likučiai gruodžio 31 d. ar pajamos/išlaidos per atitinkamus metus):

	2020	2019
Susijusioms šalims – kredito unijoms išduotos paskolos	37 651	25 968
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti terminuoti indėliai	54 760	33 407
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti indėliai iki pareikalavimo	96 316	57 247
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti indėliai į likvidumo rezervą	4 359	3 814
Iš susijusių šalių – kredito unijoms gautos palūkanų pajamos	660	563
Susijusioms šalims - kredito unijoms sumokėtos palūkanų sąnaudos	132	168
Iš susijusių šalių - kredito unijų gautos kitos pajamos	1 642	1 500

28 PASTABA. ĮSTATYMŲ ATITIKIMAS

LCKU Lietuvos banko reikalavimu privalo vykdyti kapitalo pakankamumo, iki 2019 m. gegužės 21 d. - padengimo likvidžiuoju turtu, maksimalios paskolos sumos vienam skolininkui, didelių paskolų ir atviros užsienio valiutų pozicijos normatyvus. 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. LCKU atitiko visus privalomus reikalavimus.

29 PASTABA. NEBALANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu per 3 po ataskaitinių mokestinių metų iš eilės einančius metus patikrinti buhalterijos knygas ir apskaitos įrašus bei apskaičiuoti papildomus mokesčius ir baudas. LCKU vadovybei nežinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų iškilti potencialus reikšmingas įsipareigojimas šiuo atžvilgiu.

2020 m. gruodžio 31 d. LCKU valdybos sprendimu paskirtų, bet dar neišmokėtų paskolų suma sudarė 6 276 tūkst. EUR (2019 m. gruodžio 31 d. – 6 879 tūkst. EUR). 2020 m. gruodžio 31 d. LCKU buvo suteikusi garantijų, kurių vertė 534 tūkst. EUR (2019 m. garantijų nebuvo suteikta). Taip pat 2020 m. gruodžio 31 d. LCKU kaip finansų tarpininkas buvo išdavęs 32 mln. EUR vertės paskolų pagal UAB INVEGA ir ŽŪPGF platinamas priemones asmenims, nukentėjusiems nuo COVID-19 pandemijos padarinių. Kadangi šios paskolos laikomos neturinčiomis kredito rizikos LCKU, jos nėra apskaitomos balanse.

30 PASTABA. ĮVYKIAI PO FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITOS DIENOS

2021 m. LCKU su dar keliomis kredito unijomis įsigijo bankrutavusios kredito unijos „Taupkasė“ paskolų portfelio dalį, kurio įsigijimo vertė įsigijimo momentu sudarė 5 133 tūkst. EUR.

LCKU nuolat vertina galimą besitęsiančios COVID-19 pandemijos įtaką tiek šalies ekonomikai, tiek atskiriems verslo sektoriams, tiek savo veiklos rezultatams. Per 2020 m. LCKU nepatyrė didelių nuostolių ar kitų neigiamų COVID-19 pandemijos padarinių, todėl, atsižvelgiant į švelnėjančias kompetentingų institucijų prognozes, tikimasi, kad LCKU toliau sugebės išlaikyti stabilius veiklos rezultatus. Pastebėjus bet kokius neigiamus COVID-19 pandemijos sukeltus padarinius, LCKU imtųsi visų galimų priemonių neigiamai įtakai sumažinti.

Kitų įvykių, kurie galėtų turėti reikšmingos įtakos šioms finansinėms ataskaitoms, nebuvo.